ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1264

19. 3. 1976 • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXVII

КОМПЛЕТАН СТРИП ВАТРЕНА ВОДА

ПУТОВАЊА У НЕПОЗНАТО

СТРАНА 6-7

Ripley Веровали или не!

ЗГРАДА ОПШТИНЕ

У МИНТУРНУ, У ИТАЛИЈИ, СЛУЖИЛА ЈЕ **5 ВЕКОВА** КАО МАНАСТИР.

КОЛИБЕ

ПРИПАДНИКА ПЛЕМЕНА КАПСИКИ, КОЈЕ ЖИВИ У КАМЕРУНУ (АФРИКА) ПОДСЕЋАЈУ НА ЏИНОВСКЕ БОЦЕ **ПА ЧАК ИМАЈУ И „ЧЕПОВЕ".**

СПАСОНОСНИ ТРИК

БАГДАДСКИ ПРИНЦ **РАДИ БИЛАЗ** (909–940) КОГА ЈЕ ЊЕГОВ СТРИЦ КАЛИФ ЖЕЛЕО ТАЈНО ДА СМАКНЕ, **НАУЧИО ЈЕ ДА СПАВА ОТВОРЕНИХ ОЧИЈУ** ДА БИ ПРЕВАРИО УБИЦЕ КОЈЕ СЕ НИСУ УСУЂИВАЛЕ ДА МУ ПРИЂУ БУДНОМ. КАСНИЈЕ ЈЕ ЊЕГОВ СТРИЦ СВРГНУТ С ПРЕСТОЛА И РАДИ ЈЕ ПОСТАО КАЛИФ.

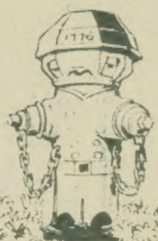

ВАТРОГАСНЕ ХИДРАНТЕ

У БЕРБЕНКУ (САД) ОБОЈИЛИ СУ ЗА ПРОСЛАВУ ДВЕ СТОТЕ ГОДИШЊИЦЕ АМЕРИЧКОГ РАТА ЗА НЕЗАВИСНОСТ ТАКО ДА **ПОДСЕЋАЈУ НА ВОЈНИКЕ-БОРЦЕ ЗА СЛОБОДУ.**

Др Џејвид Берни

ИЗ ДЕЈТОНА (САД) ИМА **5** СИНОВА И ЈЕДНУ КЋЕР — И СВИ СУ **ЛЕКАРИ.**

ХИЈЕРОГЛИФИ

СТАРИХ ХЕТИТА КОЈИ СУ ВЛАДАЛИ МАЛОМ АЗИЈОМ ОД 1900 ДО 1200. ГОДИНЕ ПРЕ НАШЕ ЕРЕ, **ЧИТАЈУ СЕ У ЈЕДНОМ РЕДУ СДЕСНА НАЛЕВО, А У ДРУГОМ СЛЕВА НАДЕСНО.**

1264/2

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● амерички лекар Самјуел Бесмен тврди да је довршио нов вештачки орган: панкреас. Ова велика жлезда у трбушној дупљи иза желуца има двојаку улогу: преко изводног канала

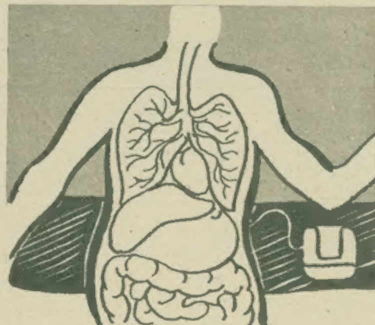

излучује гуштерачин сок који игра важну улогу у варењу скроба, масти и беланчевина, и директно у крв лучи хормоне инсулин и глукагон који регулишу искоришћавање шећера у организму. Недостатак инсулина доводи до шећерне болести. Доктор Бесмен се нада да ће овај вештачки панкреас помоћи дијабетичарима (оболелима од шећерне болести) да се нормално снабдевају инсулином.

● пуж не гмиже већ хода на једној нози.

● камиле могу да превале у пустињи за један дан око сто километара. Њихове ноздрве могу сасвим да се затворе док траје пустињска олуја.

● чланови француске лиге за заштиту птица поставили су недавно на париским скверовима две стотине посуда са храном за врапце и остале птице које ту проводе зиму.

● крајем 19. века у Америци је саобраћала поштанска служба позната под именом „Пони експрес". У поштанске кочије су били упрегнути коњи који су превањивали за један дан просечно 35 километара. Од једне до друге обале Америке било је око две стотине поштанских станица. Рекорд у брзини — 7 дана и 17 часова — постигле су у превањивању растојања од Атлантика до обале Пацифика кочије са куриром који је 1860. године преносио први говор нацији председника Линколна.

● физичари су израчунали да гром пет пута више убија мушкарце него жене.

● у излогу једне велике париске продавнице играчака недавно је освануо следећи натпис: „На продају хипи лутке — не смеју се прати".

● медведи из поларних крајева имају длаку и на стопалима, како се на леду не би клизали.

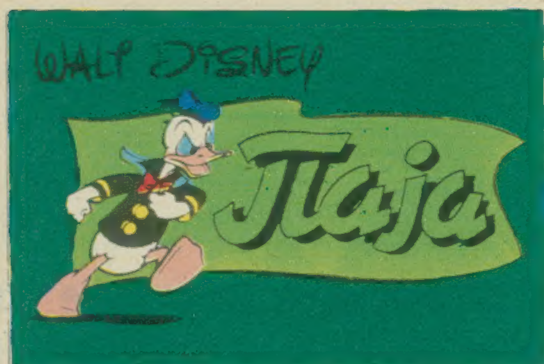
WALT DISNEY
Паја

ВИДИ ШТА ЈЕДАН НАУЧНИК ПИШЕ У НОВИНАМА: „ЉУДИ НИСКЕ ИНТЕЛИГЕНЦИЈЕ НЕ МОГУ ДА ДУГО...
?
ТРУБА

... ЗАДРЖЕ ПАЖЊУ НА ЈЕДНОЈ СТВАРИ."
ТРУБА

У ОЛИМПУ СЕ ВЕЧЕРАС ДАЈЕ ДОБАР ФИЛМ!
ЗАР СВАКО НАШЕ ВЕЧЕ МОРА ДА СЕ ЗАВРШИ У БИОСКОПУ?
ТРУБА

ОДРАСЛИ СМО ЉУДИ... ЗАР НЕ МОЖЕМО САМИ ДА СЕ ЗАБАВЉАМО?
КАКО НА ПРИМЕР?

РАЗГОВОРОМ... К'О У СТАРА ДОБРА ВРЕМЕНА! ДАНАС СУ ЉУДИ ЗАБОРАВИЛИ ЗА ГОВОРЕ!
У РЕДУ... ОНДА ПОЧНИ!

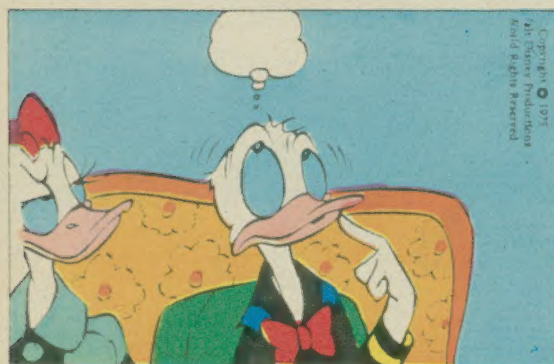

ОВАЈ...

ЧУО САМ ДА СЕ У „ОЛИМПУ" ДАЈЕ ДАНАС ОДЛИЧАН ФИЛМ!
?

Мали
МИЋА

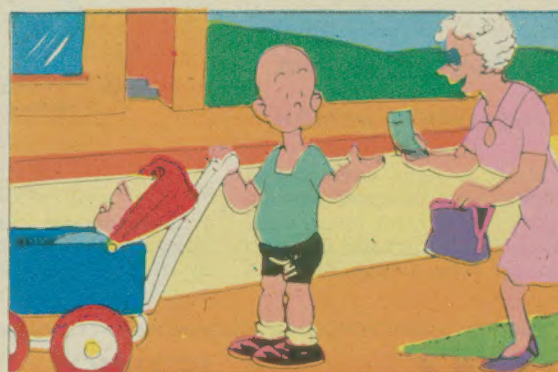

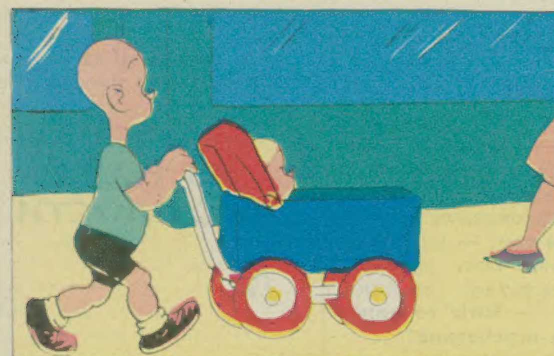

КУ-КУЦ!
БАК-СКБУ!

ГИЛИ-ГИЛИ!
НМБ-ИКИ-ММБА!

БУЦИ-БУЦИ!
СКИ-БУШ!
?

КПУ?
РЕЧНИК
DON TRACHTE
1264/3

ПРВИ СВЕТСКИ РАТ

ИЗМЕЂУ ДВЕ

Посада британског тенка »Ф-41« узалуд је покушавала да извуче из блата своју »цистерну« коју су артиљеријом с једне стране тукли Немци, а с друге — Британци!

У пролеће 1917. године немачки оба вештаци су јави ли свом генералштабу необичну вест:

— Британци отпремају на фронт у Белгији велике цистерне за воду на којима пише „тенк"!

У немачком генералштабу су узалуд разбијали главе не би ли докучили шта ће Енглезима цистерне за воду тамо где се у њој уопште не оскудева. Нису ни слутили да је то, у ствари, ново, дотад непознато оружје и да га је његов конструктор Тенисон Ејникур, да би заварао шпијуне, маскирао као цистерне за воду и назвао тенком. Име је добио по енглеској речи „тенк", што значи резервоар.

Четири таква тенка, заправо оклопна кола са гусеницама наоружана брзометним топовима и митраљезима, добила су 22. августа 1917. године задатак да на фландријском фронту код Ипра нападну немачку одбрамбену линију, поруше препреке од бодљикавих жица, прегазе ровове, и отворе пролаз пешадији на фронт.

Бреди се успузао на кров да дохвати даску, али га је пресекао рафал немачког митраљеза.

»Мерзери« на челичну неман

Дуго се чуло само мукло бректање снажних мотора док су се четири тенка пробијала кроз дубоко блато и маглу која се као паучина у праменовима вукла фландријском равницом. А онда су тешки немачки „мерзери" отворили топовску ватру не би ли зауставили челичне немани. Један тачно усмерени шрапнел распрснуо се на куполи тенка који је носио ознаку „Ф-41" и он се зауставио. Остали продужише.

Немци су се радовали, уверени да ће им у руке пасти ново оружје које ће моћи да испитају а евентуално и сами направе. Међутим, командант погођеног тенка капетан Донадл Ричардсон и чланови посаде поручник Џорџ Хил, наредник Мисен, каплар Бинли и редови Тру, Бреди, Мори, Артур и Бад нису намеравали да се предају.

Кад је немачки топ погодио „Ф-41", гелер који је улетео ранио је поручника Хила у врат. Пригушено крикнувши поручник је пао наузанак тачно на ручицу акцелератора због чега је тенк пуном брзином појурио напред, упао у кратер пун блата који је ископала граната „мерзера" и заглавио се!

Тру и Артур су подигли поручника. Из врата му је текла крв али, срећом, гелер није пресекао артерију. Као махнит, капетан Ричардсон се бацио на команде али није успео да покрене тенк. Гусенице су се у житком блату окретале у празно. Тако је „Ф-41" остао заробљен на „ничијој земљи" између енглеских и немачких линија.

Удесили су Бредија

— Како је Хилу? — упита Ричардсон и тек у том тренутку примети да је и њему гелер окрзнуо ногу.

— Добро сам! — једва изговори поручник држећи крваву кошуљу омотану око врата. — **Није то ништа, обична огреботина!**

Размишљајући шта би сад могло да се предузме, капетан се одједном сети да сваки тенк, за случај да се заглиби у блату, има на крову дебелу дрвену плочу коју треба подметнути под гусенице.

— Бреди, иди по плочу! — нареди.

Свом снагом Бреди је тргнуо враташца на десном боку.

— Не вреди, сер! — рече — **Од поготка су блокирана!**

— Имаш задња врата! — подсети га капетан. — **Мућни мало главом и пази да те не погоде!**

Бреди је успео да отвори задња врата и извуче се из тенка. Зачули су се његови кораци на крову а одмах затим штектање митраљеза и туп ударац пред вратима.

— Удесили су га — прогунђа злокобно каплар Вин

НАЈ У ЈЕЗИКУ И КЊИЖЕВНОСТИ

— НАЈБОЉЕ ПЛАЋЕН ТЕКСТ на свету био је чланак од 2000 речи Ернеста Хемингвеја (1899 — 1961) о борби с биковима, објављен 1960. године у листу „Спортс Илјустрејтид". Хонорар је износио 30.000 долара, односно 15 долара за реч.

— НАЈМЛАЂИ ПИСАЦ је Џенет Ејчисон која је са непуних седам година написала књигу под насловом „Прича о гусарима". Књига је објављена априла 1969. када је Џенет имала шест и по година.

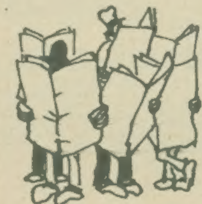

— НАЈВИШЕ ДНЕВНИХ ЛИСТОВА издаје се у Сједињеним Државама. Сваког дана излази 1745 листова у тиражу од 57.370.000 примерака или 337 примерака на 1000 становника. Новине највише читају Енглези: на 1.000 људи се прода 573 примерка.

ИЗ НАШЕ ПРОШЛОСТИ

Мита Петровић, учитељ лепог писања и цртања у чачанској гимназији, купио је једног дана 1874. године сир код неког пиљара. Продавац је упаковао сир у „... неку необичну стару хартију...". Кад је дошао кући, талентовани учитељ, чији отац винарски трговац Хаџи-Максим није хтео да послуша савет сликара Стеве Тодоровића и пошаље сина на усавршавање сликарства у иностранство, загледао је мало боље ту хартију и на своје запрепашћење утврдио да је то једно писмо из другог српског устанка 1815. године и да представља важан историјски

ВАТРЕ

ли а онда додаде: — **Не бри ни, Бреди, ускоро ћемо ти правити друштво!**

Око тенка су почеле да се распрскавају гранате али, неким чудом, ниједна га није погодила. Кратер у којем се заглавио пружао је добар заклон.

— Иди по плочу! — рече Бад кад је артиљерија за тренутак утихнула после пуна четири часа непрекидног бомбардовања. — Не можемо остати ту као у мишоловци!

Гурнувши снажно задња врата, покушао је да изађе.

— Не иде! — рече задихано. — **Мора да их је Бредијево тело заглавило.**

Увукавши се у управљачку кабину, капетан Ричардсон је покушао поново да извуче оклопна кола из клопке. Гусенице су се покренуле, али се тенк само још дубље заглибио а затим нагнуо на бок и склизнуо сасвим на дно кратера.

— Немци! — одједном викну Тру који је већ дуго вирио кроз пушкарницу на левом боку и дограбивши ручице митраљеза распали дугим рафалима по нападачима.

Освета је била брза. Опет су се свуд око заглибљеног тенка почели да се распрскавају шрапнели и ударају гранате.

Ситуација је сваког тренутка постајала све гора. На августовском сунцу које је немилосрдно пржило посада тенка је удисала испарење бензина, уља и крви.

У сутон почеле су да долећу гранате с обе стране.

— Види сад ово! — прасну Тру и опсова. — **Сад нас туку и наши! Ово је права лудница!**

— Мисле да смо се предали па хоће да униште тенк да не би пао Немцима у руке — објасни утучено капетан.

Пао је мрак а топови никако нису престали да грувају. Наредник Мисен, који читавог дана није проговорио више од десет речи, допуза до капетана.

— Ако наши овако продуже, придружићемо се Бредију, сер! Треба их зауставити. Дозволите ми да се пробијем до наших и кажем им о чему се ради!

Ричардсон ћутке климну главом и пружи му руку.

Знао је да им је то последња шанса.

Енглеска граната која умало није погодила тенк ослободила је бочна врата. Мисен их отвори и склизну у блато.

Обе артиљерије тукле су тенк још дуго а онда је енглеска заћутала. Очигледно, Мисен је успео да се пробије.

Не вређајте!

Око шест по подне људи у тенку су већ сасвим попустили али никому није било ни на крај памети да се преда. Храбро су одбијали немачке јуришe. У томе им је помогла и прецизна паљба британских митраљеза који су се оглашавали с положаја.

— Немамо ни воде, ни хране — **обрати се предвече Ричардсон својим момцима. — Рањеници ће добити гангрену ако им се у најскорије време не укаже лекарска помоћ. Морамо да покушамо да се пробијемо чим падне мрак. Од тенка је и иначе преостала само хрпа гвожђа.**

Онда за тренутак заћута и најзад оклевајући додаде:

— Ако неко жели да се преда, нека каже!

Тру, рањен у лице, опсова најжешће што је могао.

— Пазите шта говорите, сер! Не вређајте!

Један час касније Ричардсон је издао наређење за покрет. Тру и Бинли су први, придржавајући поручника Хила, склизнули из тенка у блато. Мори је кренуо за њима.

Капетан Ричардсон је касније испричао:

— Упао сам из оклопних кола право у блато. Гранате су орале око мене, шрапнели се распрскавали, рањена нога ме је страшно болела а ја сам пузао, стењао, плакао и опет пузао, ослушкујући како изнад мене лете британске гранате на немачку артиљерију.

Не знам како сам се довукао до наших. Знам само да ме је неко придржао и рекао нешто на енглеском. Онесвестио сам се.

Кад сам неколико часова касније дошао себи, сазнао сам да су Мисен, Хил, Бинли и Мори живи.

А. Р.

МИНИ КВИЗ

1 Знате ли у ком се мору налази острво Корзика?

2 Један Шпанац освојио је Мексико и уништио царство Ацтека. Знате ли како се звао?

3 Где су одржане последње олимпијске игре?

4 Где се на Криту налазио дворац легендарног краља Миноса?

5 Коала живи само на једном континенту. Знате ли којем?

ОДГОВОРИ:

1) Острво Корзика налази се у Средоземном мору, 2) Мексико је освојио шпански конквистадор Ернан или Фернандо Кортес 1519—1521, 3) У Минхену, 1972. године, 4) Дворац краља Миноса налазио се у Кнососу, прастаром граду на северној обали острва Крита, 5) Коала је мали торбар чији је лик послужио као модел за први „меду од плиша“. Живи само у Аустралији.

СИР У ИСТОРИЈСКОМ ДОКУМЕНТУ

документ. Одмах је отишао до пиљара и овај му је рекао да ту стару хартију купује од среског начелства.

Мита Петровић се заинтересовао за ово и утврдио да на тавану среског начелства постоји неколико сандука драгоцених историјских докумената. То је почетак његовог историјског истраживања из којег је проистекло осам књига „Финансије и установе обновљене Србије до 1842. године“. Од ових књига три су штампане, а пет је уништено у бомбардовању Београда 6. априла 1941. године. Међутим, документација је сачувана, јер је Петровић непосред-

но пред своју смрт 1911. године уступио сва прикупљена документа Државном архиву Србије за 20.000 динара која чине „Фонд Мите Петровића“.

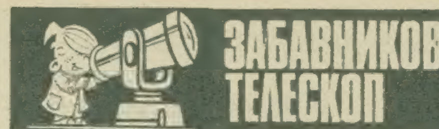

И СУНЦЕ ЋЕ УМРЕТИ!

Ма колико изгледало невероватно, наше Сунце неће вечито да сија. Американац Хенри Норис Расел (1877—1917) и Енглез Артур Стенли Едингтон (1882—1944) познати астрофизичари, направили су схему тока његовог »живота«.

На њој је нацртано једанаест степеника, пет воде увис до шестог који је и највиши, а од њега, пет нових степеника иду наниже. Степенице су обележене **словима: М, К, Г, Ф, А, Б, А, Ф, Г, К, М. Највиши степеник обележен је словом Б, а с обе његове стране симетрично су распоређене остале степенице с ознакама.** Слова представљају називе за спектралне класе кроз које звезде пролазе у свом развитку. По тим степеницама се пење и спушта свако Сунце, заправо, на њима се може видети кад се звезда налази у „младалаштву или у зрелом добу, кад почиње да стари и на крају — кад ће да умре“.

Свако сунце започиње свој живот на степеници М. Тада се састоји од веома разређених усијаних **хладе...** На седмој степеници, низбрдице, налази се звезда Сиријус, Процион је на осмој... А кад звезда дође до једанаесте, последње степенице она — умире, постаје тамно и за нас невидљиво небеско тело.

Од свог настанка и наше Сунце се пело тим степеницама, стигло до оне највише обележене словом Б и онда кренуло низбрдо — почело је да се хлади. Сада се налази на степеници Г на низбрдици, што значи да му је до краја живота остало само два степеника. Ако се Сунчев век, на пример, упореди са животом човека од 80 година, оно би сада имало 64 године. Ипак, не треба се плашити да ће Сунце брзо умрети јер „преосталих“ човекових шеснаест година код ове звез

них гасова, а температура износи само 2000 степени. У таквом стању налази се Бетајгеза, велика звезда у Орионовом јату која, иако се тек „родила“ има на десетине милиона година. Звезда Арктур, према схеми стоји на другој степеници. Капела на трећој, Денеб је стигао до пете а Ригел, такође из Орионовог сазвежђа налази се на степеници В јер је постигла своју највишу температуру.

Од те степенице, по схеми, звезде започињу други део свог живота који се може упоредити са зрелим добом човека. Опада им температура, смањује им се сјај, оне се де ће трајати — стотине милиона година.

За то време Сунчеви зраци постепено ће губити своју снагу. То ће се одразити на живот на Земљи где ће постајати све хладније. Ледене санте из Северних мора запловиће ка данашњим тропским. Земљу ће све више обавијати ледена кора.

Али, она ће се и даље кретати око свог Сунца. А када оно, после ко зна колико векова, постане тамно, на Земљи ће завладати вечита ноћ. Ипак она ће и даље — са мртвим Сунцем продужити свој пут кроз васиону.

Роберт Фалкон Скот

ГРОБ

1 **НА ШЕСТОМ КОНТИНЕНТУ** — Првог јуна 1910. године из једне енглеске луке испловио је према Антарктику брод назван „Нова земља“ с великом експедицијом коју је предводио Роберт Фалкон Скот. Он није ни слутио да ће шест дана касније из луке у Ослу на исти пут поћи већ прослављени Руал Амундсен, чврсто решен да пре Енглеза стигне на Јужни пол. Скотов брод ипак први упловљава у Раусово море а почетком јануара 1911. године његова експедиција искрцава се на шести континент.

2 **ЗАР СУ И ОНИ ДОШЛИ?** — Од првог дана почињу да им се дешавају незгоде: нове моторне саонице пропале су кроз лед а понији који су, после дугог путовања бродом, готово подивљали нису дозвољавали људима да их упрегну у саонице. После изградње зимовника експедиција полази према Полу удаљеном 2600 километара. Уз пут подижу логоре и снабдевају их нафтом и смрзнутом храном да би им користиле приликом повратка. Једног дана са неке висоравни угледали су Амундсенов брод у Раусовом мору.

3 **ПОБЕДА ЈЕ ТУЂА!** — „То је озбиљно пореметило моје планове“, записао је Скот у свом дневнику. „Амундсен је 110 км ближи Полу него ја а с упрегнутим псима у саоницама може поћи на пут чим прође зима. Његово присуство не сме ме збунити. Напред без страха и колебања!“ С огромним товаром сена за поније и тешком опремом Скотова екипа споро напредује али ипак 18. јануара 1912. стижу на Пол. Тамо налазе пободену норвешку заставу и разапет шатор у којем затичу Амундсеново писмо.

4 **КРОЗ СНЕЖНУ ПУСТИЊУ** — Петорица људи, тешко разочарани што нису први стигли на Пол, по страшној олуји почињу да се враћају у зимовник. У почетку успевају да прелазе и 35 километара дневно. Ускоро су им од хладноће и глади угинули сви коњићи а двојица најснажнијих чланова екипе, Еванс и Вилсон, тешко оболевају. Остала тројица упрежу се у саонице и вуку их преко Антарктика. С муком се пробијају од складишта до складишта у којима налазе премало хране да би утолили глад.

ОВИ НА КРАЈУ СВЕТА

5 **НА МИНУС 60!** — У складиштима нема ни довољно нафте а посуде за кување хране, испуцале због мраза, почињу да пропуштају. То може да буде кобно јер без топлог оброка људи брзо губе снагу. Ипак, они су решени да се не предају иако су изгубили битку за Пол. На температури од минус 60 степени споро напредују, не успевају на време да стигну до складишта с храном па су зато приморани да ионако оскудне оброке стално смањују. Тада умире Еванс и другови га с тугом сахрањују у снегу.

6 **ПИСМО ВЕРЕНИЦИ** — Трка за Пол претвара се, за поражене, у трагичну борбу за опстанак. Свима постаје јасно: нада да преживе врло је мала. По Скотовој одлуци добијају по 30 таблета опијума дневно да би ублажили болове од промрзлина. То је за њега најтежа одлука јер другови које је хтео довести до славе сада су, заједно с њим, на рубу смрти. Једног дана, не обавестивши остале, Оатс напушта шатор, одлази у снежну пустињу да умре, остављајући потресно писмо својој вереници.

7 **НЕ НАДАМО СЕ ВИШЕ** — И док је у свом дневнику Скот записивао „...од 21. марта непрестано бесни олуја тако да не можемо да кренемо према следећем складишту удаљеном 20 километара. Напољу, пред шатором, цела природа је усковитлана вејавица. Не можемо се надати бољем, смрт није далеко. Зато брините за оне које остављамо!..." Амундсенов подвиг слави цео свет. Нико и не слути каква је страшна судбина на Антарктику задесила чланове енглеске експедиције.

8 **СВЕДОЧЕЊЕ ЈЕДНОГ ДНЕВНИКА** — Осам месеци касније, 11. новембра 1912, један одред који је пошао да тражи изгубљену експедицију открио је на двадесетак километара од складишта са храном Вилсона и Боверса који су смрзнути лежали у затвореним врећама за спавање. Скот је пронађен у отвореној врећи с раскопчаним капутом, вероватно је желео да прекрати своју патњу. Под његовом главом налазио се дневник који је сведочио о страшним патњама ових људи током трке на Јужни пол.

У ПОТРАЗИ ЗА ПРАДЕДОМ

У ПЕТОЈ ГОДИНИ ИЗГУБИО ЈЕ ОЦА, У СЕДМОЈ МУ ЈЕ УМРЛА МАЈКА, РАЊЕН ЈЕ ТЕШКО У ДЕСЕТОЈ, А КАД МУ ЈЕ БИЛО ДВАНАЕСТ — У СЕЛО ЈЕ СТИГЛА КУГА!

НЕСАЛОМИВИ ТОДОР

Пред старом дедином кућом коју смо дошли да обиђемо. Деда Тодор је на слици сасвим десно.

Једног кишног мартовског дана у трошној кући сељака Петровског родио се син. Не може се рећи да му се неко много обрадовао јер је био пето по реду дете, а породица сиромашна и у јесен кад су свуда амбари пуни, камоли у рано гладно пролеће. Тако је дошао на свет мој деда Тодор Петровски, ни крив ни дужан, жељом судбине која ће се с њим поигравати, али онако мали и слаб биће несаломив и јачи од смрти.

ЛЕТВЕ НА ПРОЗОРУ

Једва је напунио пет година када је умро његов отац. Остала је кућа пуна ситне деце и мајка која није била у стању да обезбеди довољно хлеба. Али, ни то није било најгоре. Једног дана, сећа се деда, имао је седам година и враћао се из манастира где је био са нешто старијим братом. У дворишту су затекли доста света и сви су плакали. Стриц је закуцавао прозоре на старој кући, великим летвама. Тодор је потрчао вратима али и она су била закључана. Лупао је и молио да му отворе док се гушио у сузама јер је осећао да се дешава нешто страшно премда му нико није хтео да каже шта.

Тек сутрадан у суседном селу дознао је истину. Мајка, његова последња нада и заштита, умрла је. Покопали су је, кућу затворили, а децу поделили родбини која се ту окупила. Тако је мој деда припао деда Пеци. Баба му се није обрадовала и често је понављала:

— Још једна уста на ову нашу тешку сиротињу!

Сестре и браћу није виђао. Било му је највише жао најмлађе сестрице која је имала само две године. Где ли је, шта ради, да ли је уопште жива — често је мислио.

ПОСЛЕДЊИ МЕТАК

Тог дана била је недеља. Рано ујутру одјекнуле су селом зурле и тапани. Тодор је осетио радост и пожелео да потрчи са осталом децом, да се развесели после толико тужних дана. Баба га није пуштала говорећи му:

— Не можеш ићи, тамо је свадба, сви су дотерани, а ти погледај се, јадо, стомак ти испао.

Није послушао, окренуо се и појурио за свирком. Чуо је бабу како виче за њим:

— Не вратио се, дабогда!

Тодор је сустигао музиканте. Свадба! Дивно. Биће доста јела, понеки динар, млади ће играти до зоре. Ушао је у препуно двориште у коме се пријатно ширио мирис топлог јела и вруће погаче. Око њега су се врзмала деца обучена у празнично рухо и задиркивала га. Погледао је низа се, сетио се бабиних речи и схватио да је била у праву. Тада му је синула спасоносна идеја: попеће се на дрво у дворишту. Ту ће бити безбедан, неће никоме сметати а одозго ће све видети. Што је наумио то је и учинио.

. . . Свирка се орила до дубоко у ноћ. Весеље је достигло врхунац. Неки гости већ напуштају двориште. На самим вратима један од њих, добро загрејан ракијом, окренуо се с пиштољем у руци да испали последњи метак „за растанак". Одјекнуо је пуцањ а одмах затим и врисак свадбара. Једно дете, тешко рањено, пало је с дрвета пред њихове ноге. То је био мој деда. Рањен је у стомак, исти онај голи стомак због кога се и попео на дрво.

Данима је лежао у старом кошу на рогозини. Лебдео је између живота и смрти. Долазили су укућани. Завире, пипну га за чело и одлазе говорећи шапатом:

— Још је жив. — Обишао га је и лекар, дао му неке лекове, превио рану. Лежао је тако, лежао ни сам не зна колико, само трачак сунца што се пробијао кроз прућe коша говорио му је да је напољу дан. . .

ДАЉЕ ОД ЉУДИ

Кад се опоравио и „васкрсао из мртвих", како је рекла његова баба, деда Пеца га је повео са собом у планину. Тамо је Тодор чувао туђе овце и бринуо се о њима као да су његове. Дани су сада били много лепши и светлији. Шума је била његов дом. Јурио је стрминама, лежао на трави и ваљао се с овчарским псима. Био је сада срећан, бескрајно срећан.

Али, несрећа поново долази 1912. Из села су им јавили да је завладала куга. Већ су умрла два дедина брата и снаха је на самрти. Нема ко да сахрањује мртве, људи су избезумљени од страха.

Деда Пеца је са унуком сишао у село:

— Мртви морају бити сахрањени, дете моје, — говорио је бришући рукавом старог кожуха сузе у полуслепим очима.

— Зар се ниси уплашио да ћеш се и ти разболети и умрети, питао сам деда Тодора. Али, за њега реч смрт као да више није постојала. Сахранили су мртве, напустили кућу не окрећући се и вратили у свој нови дом, горе, високо у планини, далеко од болести, далеко од људи и туге.

Данас мој деда Тодор има 75 година, осморо живе деце од којих су троје инжењери, један економиста и два техничара. Има и двадесет унучади и два праунука. Никад није био виши од 154 см и никад није био тежи од 54 килограма, али испод његове, сада брижљиво испеглане кошуље, куца једно велико добро срце.

Тодор Петровски,
ученик гимназије
Скопље

(Хонорар: 300 динара)

НЕОБИЧНИ РЕКОРДИ

СУПЕРЧИСТУНАЦ

Амерички студент Џеме Никон оборио је светски рекорд у туширању. Под топлим и снажним млазом воде издржао је три и по дана. Најзад се сручио потпуно исцрпљен али — суперчист.

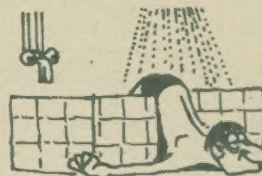

НИЈЕ СЕ ЗАГРЦНУО

Средовечни Канађанин Дан Кавуто постао је нови рекордер у гутању гирица. За један оброк појео је 269 комада!

ТРА-ЛА-ЛА!

Швеђанин Јан Нилсон је нови светски рекордер у певању. Не обазирући се на естетску вредност својих „мелодија" издржао је ни мање ни више већ четири сата и педесет минута! Тако је за пуна три минута оборио ранији рекорд.

DIK BROWNE ХОГАР СТРАШНИ

ПАША ГВОЗДЕНЕ РУКЕ

Одбегли кадет — наредник аустроугарске војске Личанин Михаило постао је најистакнутији човек турске царевине и доживео да га прими чак и римски папа.

Омер-паша Латас

Била је јесан 1827. године. У огулинској граничарској регименти аустроугарске војске која је чувала део границе према Турској готово да се ништа није дешавало. Дуге вечери најчешће су се прекраћивале картањем. Ова забава посебно је била омиљена међу официрима.

Једне ноћи у неком ужем официрском друштву нашао се за столом за картање и граничарски натпоручник Софроније Латас. Срећа га није служила: из часа у час губио је све више новца, а када је остао без филера у џепу, вечито присутна нада коцкара да ће се изгубљено повратити натерала га је да прекине игру за двадесетак минута. Толико је времена, наиме, требало Софронију да оде до касарне, завуче руку у војну касу и врати се да са државним новцем настави игру.

Софроније Латас ни овог пута није имао среће: изгубио је и државни новац због чега су га очекивали ражаловање, робија и срамота.

За нестанак новца из војне благајне сазнало се после неколико дана. Софроније, међутим, није био ухапшен, већ само отпуштен. Крађа новца приписана је његовом сину, узданици и поносу Михаилу Мићи, такође официру кадету-нареднику коме се тих дана изгубио сваки траг.

Хаџи-Алијина понуда

Никада није оповргнута претпоставка да је Мића Латас, рођен 1806. године у Јањој Гори у насељу Латаса поред Плашког, дезертирао из аустроугарске војске да би спасао оца казне јер је преузео његов коцкарски грех на себе. Других разлога за бекство није могао имати јер је млади кадет завршио војну школу у Госпићу са одличним успехом, истицао се изузетном обдареношћу и имао пред собом лепу војничку каријеру.

Одбегли официр Латас лутао је извесно време по селима Ливањског поља, а онда је у потрази за хлебом стигао до Бањалуке. Спавао је где је стигао, хранио се оним што би му ко пружио, данима тражио посао.... Најзад, срећа му се осмехнула: у службу га је примио познати бањалучки трговац Хаџи-Алија Бојић. Када је сазнао да Мића говори немачки и италијански, позвао га је и упитао:

— Је ли, болан, шта ти је у мислима око твоје будућности? Мислиш ли ти тако здрав, уз то још и паметан, довека слуга бити?

— А шта бих друго могао бити у турској царевини, честити ефендија? — одговори му Михаило разборито.

Хаџи-Алија га је гледао неколико тренутака, па настави:

— А што ти не би примио ислам? Официр си, штета је да аргатујеш! Размисли, па ми реци.

Михаило се није много двоумио. Уосталом, он је све одлуке у животу доносио брзо. Прихватио је Хаџи-Алијину понуду и постао Омер-ефендија.

Са Хаџи-Алијивом препоруком, Омер-ефендија, односно Михаило Латас, обрео се 1829. године у Видину код Ибрахим-паше где је завршио турску војну обуку. **Време је проводио учећи пашине синове цртању војних планова и топографији. Ибрахим-паша је одмах уочио његову проницљивост, речитост и образовање које је недостајало и највишим турским официрима.**

Устани, пријатељу!

За Омер-ефендијину будућност значајне су биле реформе турског султана у војсци и држави. Ибрахим-паши, присталици тих реформи, учинило се да би Михаилове способности могле бити боље искоришћене за ствар царевине. Зато је упутио Омер-ефендију турском везиру Хусреф-паши у Истанбул. **И већ после неколико месеци Михаило Латас је постављен за професора цртања у новооснованој војној школи у Цариграду и произведен у чин пешадијског капетана.**

У школи се Михаило зближио са султановим сином Абдул Меџидом, иначе учеником. Временом се између њих развило пријатељство које ће 1839. године, када султан умре а на престо ступа шеснаестогодишњи Абдул Меџид, за Михаила значити много.

Млади престолонаследник није могао да носи терет власти на својим нејаким леђима, па је потражио неког искусног и паметног на кога би могао да се ослони. Одлучио се за Омер-ефендију.

Када се Михаило по престолонаследниковом позиву нашао на двору и пао ничице пред падишахом, овај му је благо додирнуо раме и рекао:

— Устани, пријатељу! Од данас си паша и мири-лива!

Тако је Михаило Латас постао бригадни генерал и други човек турске царевине. Али био је то тек почетак његове славе.

Све што је бивши аустроугарски официр дотле постигао више је представљало ствар туђе воље. У умирућем отоманском царству растрзаном унутрашњим проблемима, каријера Михаила Латаса могла је да се угаси преко ноћи. Требало ју је подупрети, ојачати и одржати. Промућурни Михаило знао је да то може постићи једино војничким успесима.

С лонцима у Цариград

План је почео да спроводи прво у Сирији. Тамо је угушио побуну, затим је у Албанији ућуткао горштаке, а онда се пребацио у Влашку и Молдавију где је прихватио избегле револуционаре после неуспеле револуције у Аустро-Угарској монархији.

Куд год би прошао, Омер-паша је остављао иза себе плач, гнев и смрт. Посебно је горео од жеље да се у чину маршала, који је у међувремену стекао, сусретне са босанским агама и беговима. За то му се ускоро указала прилика.

Како Мухамед Тахир-паша није успео да скрши отпор босанско-херцеговачких феудалаца који су се противили спровођењу султанових реформи из Хатишерифа од Гилхане (1839), овај задатак Порта је поверила Омер-паши.

Почетком августа 1850. он је с добро опремљеном вој-

КАКО ЈЕ ЕВРОПУ

ском стигао у Сарајево. Ту је окупио босанске феудалце и објавио султаново наређење којим се захтевало спровођење реформи и увођење нове, сталне турске војске. Феудалци су у почетку изјављивали верност султану, али је ускоро дошло до побуне незадовољних велихаша у разним деловима земље. **Ову побуну Омер-паша, кога ће због његове окрутности прозвати Каур-пашом (паша неверник), угушио је за неколико месеци. Босном и Херцеговином разлегао се лелек. Убијено је или у ланцима спроведено у Цариград око 1500 ага и бегова! Ликвидиран је и чувени Али-паша Ризванбеговић који је сматран вођом отпора.**

Положај хришћанског становништва, које је много очекивало од Омер-паше, није био ништа бољи него раније. Жељан угледа и славе и веран Порти, он је говорио:

— Ја сам једном из невоље променио веру и заставу и никад то више нећу учинити!

Био је и љути противник црногорске слободе. У два маха (1852-53. и 1862.) покушао је да је покори.

Омер-паша се женио неколико пута, живео распусничким животом, изазивао скандале преко којих је Порта благонаклоно прелазила.

Војевања у Кримском рату и на другим странама доносила су му славу, богатство и одликовања. Доживео је да га прими римски папа па и Фрањо Јосиф, цар Аустро-Угарске чију је заставу издао четири деценије раније. Штавише, он му је доделио и одликовање — Орден Св. Стефана.

Омер-паша Латас умро је 18. априла 1871. године.

П. З.

РАТ СМРЗНУТИХ ВОЈНИКА

* * * * * * * * * * * * * * * * * * *

Енглески писац Твелс Брекс прорекао је 1912. године да ће у земљи ускоро завладати нереди, а потом је сакупио прилоге за њихово сузбијање!

Земљином куглом управљаће светска влада, саобраћај ће се одвијати аутомобилима на атомски погон а календарска година имаће тринаест месеци.

Када? По чувеном енглеском писцу Херберту Џорџу Велсу, оцу научне фантастике, требало је да то буде 1958. по завршетку првог светског рата који би за три године трајања претворио на стотине градова у радиоактивне рушевине.

Писци свих времена трудили су се да прореку будућност. Најчешће су бирали далеку будућност, можда да се не би обрукали за живота. Међутим, данас је већ куцнуо час да се много од тих пророчанстава обистине. Нека и јесу, а нека су ипак осрамотила своје пророке.

— Далеко чешће предвиђао сам погрешно него тачно — признао је Велс говорећи о једном од својих романа. Донекле је био у праву будући да је почетак првог светског рата „сместио" у 1956. годину, Међутим, оно што је погодио, погодио је савршено: предвидео је проналазак атомске енергије, јапански напад на Перл Харбор и стварање кибуца у Израелу!

Претсказивање које се није обистинило: карикатуриста једног француског часописа из 1901. веровао је да ће се париске саобраћајне гужве у будућности преселити у ваздух.

Хидроплан за јавни саобраћај лево; зграде које се саме подижу (десно). Оба цртежа настала су почетном нашег века а односе се на 2000. годину.

ПРАВИ ВИДОВЊАК

Каже се да живимо у тешким временима али је срећа што су нас мимоишле бар неке од многих катастрофа које су претсказали романописци. Писац научне фантастике **Роберт Хајнлајн** прорекао је у роману „Улаз у лето", објављеном 1956. године, да ће се 1970. у Сједињеним Америчким Државама водити шестонедељни рат против освајача и да ће многи делови земље бити загађени радиоактивним зрачењем. Писац говори о „општем расулу на новом континенту". Американци најзад добијају овај атомски рат помоћу једне веште досетке на кључним стратешким положајима, попут Тулеа на Гренланду, замрзавају своје војнике и у одсудном тренутку оживљавају их да би изненадили непријатеља! Иначе, Хајнлајнова 1970. година требало је да буде време када ће човек најзад по читав дан пландовати осим кад ратује — док ће роботи обављати све напорне послове.

Будући ратови опседали су многе писце. Тако је француски књижевник **Алберт Робида** написао књигу под насловом **„Рат у двадесетом веку"** према којој је 1945. године те се ратује подморницама, минама, торпедима, димним завесама и бомбардовањем из ваздуха, а поменут је и бактериолошки рат. За разлику од Хајнлајна, Француз се показао као прави видовњак — тим пре што је своју књигу написао још у деветој деценији прошлог века!

Анонимни Енглез написао је далеке 1763. године дело под насловом „Владавина Џорџа VI" које би било пун пророчки погодак да у загради није назначен период од 1900. до 1925. У стварности, Џорџ VI дошао је на енглески престо тек 1936. године. Али, зато је овај писац тачно предсказао да ће се 1917. године у Европи водити велики рат!

СМРТ ЛЕНШТИНАМА!

Један од најдрскијих „пророка" у историји био је, такође, Енглез. Писац по имену **Џ. Твелс Брекс** објавио је 1912. године роман под недвосмисленим насловом **„Грађански рат из 1912."** У њему је читаоцима без увијања саопштио да ће за само три године пасти тадашња енглеска влада, чему ће уследити нереди, штрајкови, крвопролиће и — епидемија куге! После многих недаћа, земљу ће најзад спасти **оружани покрет звани „Лига за Енглеску"**. Нова влада успоставиће ред и „прочешљаће" своје поданике на тај начин што ће све ленштине и неуравнотежене особе послати у гасну комору!

Брексовој пророчкој самоуверености нема граница, на крају књиге он апелује на читаоце да приложе новац за образовање фонда помоћу кога ће се организовати добровољачке снаге да помогну у сузбијању нереда које је прорекао. Читаоци му, додуше, нису замерили, па су се неки чак машили џепа.

Романсијери су у својим пророчанствима много чешће грешили неголи погађали. Њихови савременици тешко су могли знати коме да поверују. али то и није било нарочито важно јер су најчешће имали да бирају само између зла и горег. **Ратови, епидемије, катаклизме — ужаси свих врста — били су, изгледа, прирасли за срце многим „видовитим" списатељима.** Један од ретких чији се укус разликовао, Херберт Џорџ Велс, претсказао је у делу „Ослобођени свет" да ће се човечанство уплашити од све чудовишније индустрије, аутомобила и рачунара и да ће се вратити природи! **Р. Б.**

ДУВАН ОСВОЈИО

АМБАСАДОРОВА ТРАВА

Лепи цветови непознате биљке у врту једног португалског племића привукли су пажњу Жана Никота, тадашњег француског амбасадора на лисабонском двору. Он је замолио за мало семена ове биљке и када је у врту француске амбасаде израсла биљка, Жан Никот је почео да проучава листове дувана. Тако је установио да је прах, добијен од листова дувана, врло погодан за лечење многих болести а нарочито реуматизма.

Године 1560. Жан Никот је поклонио семе и листове дувана Катарини Медичи и отада се дуван нагло шири по Европи. Али, дуже времена после овога о дувану се не говори као о средству за уживање већ као о врло лековитој биљци.

Тада се дувану дају различита имена као: **„амбасадорова трава", „чистач носа", „света биљка", „трава која лечи све болести". Маркиз од Гиза се залаже да се ова биљка по Жану Никоту назове „никот". Међутим, у Европи преовлађује име „табак", од шпанске речи „табако".** („Тобаго" су називали Индијанци са Тахитија смотуљке од листова дувана које су пушили).

По Жану Никоту дуван је касније добио своје научно, ботаничко име — Ницотина, а отровни састојак дувана — никотин.

ЗЕМЉА СА МИР

1 **ПРВО НАСЕЉЕ** — Пловећи 986. или 987. године ка Гренланду, где су већ постојала викиншка насеља, брод Бјарна Харјулфсона је ношен јаким ветром, скренуо с правца и тако уместо на острво стигао до обале Канаде! Али, ускоро је откриће ове земље пало у заборав: полуварварска Европа била је исувише обузета собом. Тек пет векова касније, тачније 1497. године, до обале Канаде поново је стигао један европски брод, овог пута под заповедништвом италијанског морепловца Ђованија Кабота који је за рачун енглеског краља тражио водени пут за Индију и Кину. Тридесетак година касније један други Италијан, Ђовани Верацано, освојиће ову земљу за француског краља Франсоа I. За њим у Канаду стиже Жак Картије који ће открити шуме богате животињама са скупоценим крзном. Та крзна ће и бити један од разлога што француски краљ Анри IV шаље нову експедицију у Канаду, коју води Самиел Шамплен. Почетком 1604. године он оснива Порт Реал, прво насеље на канадском тлу.

2 **НЕКОЛИКО ЈУТАРА СНЕГА** — У време открића Канаде, пространу земљу, за коју је једном Волтер рекао прилично презриво да не представља ништа друго до „неколико јутара снега", насељавали су Ескими и индијанска племена Ирокези, Хурони и Алгонкини. Занимљиво је да су Ирокезима, најдрскијим и најхрабријим америчким Индијанцима владале — жене! Њима је припадала земља, оруђе и сав плен, оне су одлучивале о рату или миру, јер мушкарци су стално били заузети ратовањем са суседним племенима.

3 **ДА НИЈЕ БИЛО КРЗНА...** — Ко зна каква би била историја Канаде да први извештаји Жака Картијеа нису били пуни описа богатих четинарских шума у којима врви од дивљачи и животиња скупоценог крзна. Кожице даброва, хермелина и плавих лисица неодољиво су привлачиле Французе па се оснивач колоније Самиел Шамплен потрудио да успостави пријатељске односе са Хуронима и Алгонкинима, првим племенима на која је наишао пловећи реком Св. Лоренца. Компаније за откуп крзна ницале су као печурке.

РИСОМ СМОЛЕ

4 **ИРОКЕЗИ НЕ ОПРАШТАЈУ** — Неколико месеци по оснивању првих насеобина у заливу Св. Лоренца, Самјел Шамплан је узео учешће у ратном походу Хурона против Ирокеза. С њим су пошла још два Француза. У јеку борбе Шамплен и његови другови су хицима из мускета убили двојицу непријатељских поглавица. Ирокези су се у паници разбежали, али тај срамни пораз никада нису заборавили ни опростили Французима. С невероватном и незаситом мржњом следећих 100 година убијали су француске досељенике.

5 **ДОК СЕ ДВОЈЕ СВАЂАЈУ...** — Тек што су Французи, који су у Северну Америку дошли као трговци крзном, запосели Канаду, појавили су се и Енглези али с нешто друкчијим амбицијама: они су хтели земљу! Већ 1629. године Енглези су заузели град Квибек и држали га пуне три године. У потискивању Француза, Енглезима су свесрдно помагали Ирокези који никако нису заборављали нанету срамоту. Француско-енглески ратови у 18. веку погоршали су и иначе затегнуте односе две супарнице у Канади.

6 **ЗАБОРАВЉЕНИ КРАЉ** — Водећи освајачку политику у Европи, Луј XIV је потпуно заборавио своју колонију у далекој Канади. То су искористили Енглези па су заузели један део ове простране земље. Миром у Утрехту 1713. године Французи су им признали право на Нову Шкотску и области око Хадсоновог залива. Борба за прекоморски посед достигла је врхунац за време Седмогодишњег рата у којем је Енглеска освојила целу француску колонију. Миром у Паризу 1763. Француска је заувек изгубила Канаду.

7 **НАЈЗАД НЕЗАВИСНА!** — Поучена примером 13 северноамеричких колонија које су се 1775—1778. године побуниле и образовале САД, Енглеска је одлучила да Канади да широка самоуправна права, као и посебан парламент на челу с гувернером. Све већи прилив нових колониста и залажење све дубље у унутрашњост земље довело је 1967. до стварања Канадске Конфедерације са статусом доминиона. Тек 1931. године на основу Вестминстерског статута Канада је постала независна земља.

ИЗГУБЉЕН У БЕЛОЈ ПУСТИЊИ

— АКО МЕ УСКОРО НЕ ПРОНАЂУ, УБИЋУ СЕ! — ЧВРСТО ЈЕ РЕШИО ДВАДЕСЕТ ТРОГОДИШЊИ ПОРУЧНИК, ЗАРОБЉЕН МЕЂУ СНЕЖНИМ ВРХОВИМА СИЈЕРА НЕВАДЕ.

Небо је било ведро, без иједног облачка, кад је поручник Дејвид Стив у свом „локиду Т-33" узлетео с писте ваздухопловне базе у Хамилтону, у Калифорнији. Попевши се на висину од 11000 метара, усмерио је авион у правцу истока. Лет је био миран, време какво се само пожелети може. Неколико хиљада метара испод њега промицали су снежни врхови Сијера Неваде.

Само што је командном торњу јавио своје позиције, Дејвида заглуши снажна експлозија. Пре него што је схватио шта се догађа, кабина је била пуна дима и авион је почео нагло да губи висину.

Неколико тренутака двадесеттрогодишњи поручник је, не губећи присебност, покушавао да поново овлада командама авиона. А онда је одјекнула нова експлозија, овог пута у репу, и Дејвид схвати да узалуд губи драгоцено време.

Само делић секунде пре него што је трећа експлозија разнела „локид" у парампарчад, Дејвид је активирао избацивач седишта. **Као катапултом избачен, полетео је према земљи.**

Уз познато пуцкетање куполе, падобран се полако отварао. Дејвид одахну али не задуго. Јер, испод њега штрчали су оштри, снегом покривени врхови Сијера Неваде којима се приближавао вратоломном брзином.

ЗАМРШЕНИ КОНОПЦИ

Одједном схвати да пада исувише брзо. **Нешто није у реду с куполом,** пролете му кроз главу. И био је у праву: **свилени конопци падобрана запетљали су се и један крај куполе млитаво је висио.** Само да се сасвим не угаси, помисли док су му низ кичму клизили ледени жмарци.

Три-четири секунде касније, попут ђулета, тресну је на заснежену падину. И мада је снег ублажио јачину ударца, оштар бол у коленима пресекао му је дах.

Неколико тренутака лежао је непомично, просто не верујући да је жив. Тек кад је хладноћа почела да му се увлачи у кости, успео је да се усправи. А тада га ухвати прво очајање: **свуда око њега била је бела пустиња из које су штрчали до под само небо оштри планински врхови.** Осећао се потпуно изгубљеним: био је без хране, воде, топле одеће. Чак није знао на којој се висини налази а ни у којем делу огромног планинског масива. Једину утеху пружао му је службени револвер и две кутије овлажених шибица у џепу комбинезона.

Цвокоћући зубима од хладноће, помодрелих руку, почео је да скупља падобран. Можда ће ме ускоро пронаћи! А ако ме и не пронађу, прекратићу муке револвером, одлучио је.

Хладан и оштар ветар дувао је са североистока и носио крупне пахуље. Почињало је невреме. Дејвид се кроз дубок снег пробијао ка најближим стенама до којих је стигао тек после пуна два часа, потпуно исцрпљен и малаксао. Једва је смогао снаге да се умота у падобран не би ли се колико-толико заштитио од леденог ветра.

Време је пролазило а вејавица није престајала. Цео следећи дан и ноћ цвокотао је испод свиленог падобрана. Прошао је и други дан, па трећи.

Четвртог јутра ветар је стао. Шкргућући зубима од бола, Дејвид је једва успео да се усправи. Полако, корак по корак, док су му ноге клецале од слабости, кренуо је кроз дубок снег.

Сати су пролазили а он је корачао као аутомат. Кад је пала ноћ, ископао је рупу у снегу и завукао се у њу. Дуго је дувао у прозебле прсте пре него што је запао у немиран сан.

Ходање сатима по снегу, спавање у на брзину ископаној рупи поновило се и следећег дана. И најзад, петог дана од када је искочио из авиона, далеко испод гребена на којем се налазио угледао је брвнару. Спотичући се, падајући и поново се дижући, упутио се ка њој.

Четири часа касније, потпуно малаксао, стигао је до брвнаре. Унутра га је дочекао млак, устајао ваздух.

Кад је на полици у једном углу пронашао неколико конзерви пасуља, џема, кесицу супе и мало шећера, заплакао је од среће. Старим већ давно зарђалим ножем, отворио је једну од конзерви и халапљиво појео сав пасуљ из ње. А онда се свалио на дрвени кревет и, замотавши се у прашњаву али топлу ћебад, запао у дубок сан.

ПОСЛЕ 53 ДАНА

Тек кад је испразнио све конзерве које је нашао у брвнари, почео је да излази напоље у потрагу за храном. Понекад је, у снегу, проналазио остатке растрганутих животиња. Изгладнео, секао је комаде меса и јео их сирове. И мада се прибојавао крволочних звери, био им је захвалан: да није било њих, умро би од глади.

Тридесетог дана Дејвијевог боравка високо у планинама Сијера Неваде, снег је почео да копни. Бујице потока сливале су се јаругама, па је Дејвид одлучио да пође једном од њих. Тамо куда прође поток, проћи ћу и ја, рачунао је док је одлазећи, затварао врата брвнаре.

У понедељак 1. јула 1957. године двојица ловаца који су управо спремали вечеру, запрепашћено су се згледали кад је однекуд из таме пред њих бануо непознат човек. Био је то Дејвид, мршав, зарастао у браду и сав у ритама. Не мање збуњено гледао је он двојицу ловаца: готово да није могао да верује да је најзад, после пуна 53 дана проведена у негостољубивој планини, опет међу људима.

О. В.

ПРВА КЊИЖАРА У БЕОГРАДУ

Почетком 1846. године појавио се у „Србским новинама" чланак у којем се поставља питање: „Треба ли нам и можемо ли у Београду имати књижарницу?" Јер, до тада тешко се долазило до књига и биле су веома скупе.

За такву књижару требало је наћи погодног човека који би добро знао трговачки и књижарски посао. На оглас који је изашао у листу јавио се само један човек: Немац доктор Јон Петер Јордан. Он је у Лајпцигу имао своју књижару, добро је знао српски језик и издавао је један лист. У октобру исте године Јордан је допутовао у Београд, чврсто решен да се упозна с нашом књижевношћу и отвори књижару. Тврдио је да од „домородаца у обновљеној Србији нико није способан да обавља тај посао". А за своју услугу што би просвећивао Србе тражио је да држава све књиге купује преко њега за своје библиотеке, да само он продаје школске књиге (од којих би добијао 15 посто) и да му се у сваком броју „Српских новина" да простор у коме би оглашавао своју књижару у Лајпцигу.

Јордан је добио дозволу, али ни три године од дана када му је уручена, књижара није прорадила.

Тек 1850. године отворена је прва књижара у којој је основана и „зајмодавна библиотека".

ЧУДО ИЗ БОСТОНА

Пре тачно сто година, у Америци је „зазвонио" први телефон! Конструисао га је Енглез Александар Грахам Бел 1876. године у Бостону. Његов телефон преносио је звук лепо и јасно, али само на мале даљине и то му је био велики недостатак. Међутим, коришћење електричне струје и изум Михаила Пупина омогућили су да се разговори преносе на веома велике даљине. Данас, наравно, слушалица и микрофон нису више као код Беловог телефона. У микрофону се иза мембране налазе угљена зрнца у једном носачу који приликом говора вибрира и титрање преноси на зрнца. Она затим врше притисак на струјно коло у различитим тачкама додира и прекидају га. Тако се струја говорних учесталости, преко електричног вода преноси до слушалице саговорника у којој се налази електромагнет. Промене у електромагнету изазивају треперење мембране у слушалици и саговорник чује верну репродукцију говора!

И слушалица и микрофон везани су преко телефонског апарата за централу. Некада су централе биле ручне и радник на њој успостављао је везу између саговорника. Данас се користе аутоматске телефонске централе, код којих један од саговорника окрећући свој бројчаник, директно управља уређајем који успоставља везу. Најновији телефони уместо бројчаника имају тастер, тако да се бројеви бирају притискањем дугмади! Прва аутоматска централа у Европи прорадила је у Француској пред избијање првог светског рата. Данас се аутоматска телефонска веза успоставља између појединих европских земаља.

А) МИКРОФОН: његова улога је да говорну енергију претвара у говорну струју.

Б) СЛУШАЛИЦА претвара говорну струју у говорну енергију — ТОН.

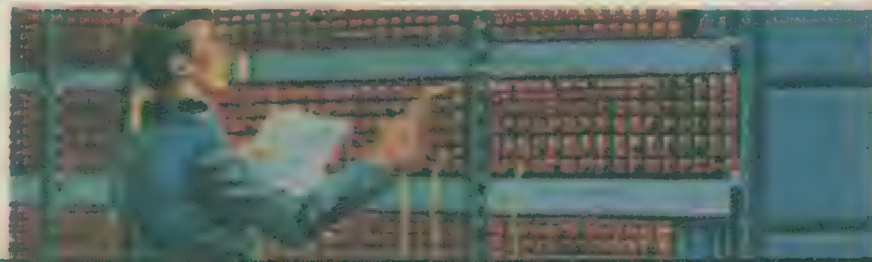

УХВАТИЋУ ГА ЖИВОГ!

Искусни киргиски ловац укочено је гледао снежног леопарда, најстрашнију и најлепшу звер од свих које је дотад видео.

Пре него што је сунце обасјало снежне врхове Тјен-Шана и кристално планинско језеро Кох-Нор, рис је већ био у лову. Данима није ништа ухватио. Мучила га је неснoсна глад и због тога је раширених ноздрва пажљиво испитивао ваздух, покушавајући да у лаганом поветарцу открије и најтананији мирис који ће га одвести до плена. Али, никаквог мириса није било и звер је нестрпљиво окретала велику, округлу главу на све стране. Кад је већ кренуо даље, изненада је застао: запахнуо га је јак мирис сточне балеге, коју рис у том крају није још открио. Као кроз маглу сећао се стада рогате стоке у долини коме се давно прикрао с планине и однео неколико младунаца. Сад му је пред очима била иста слика и осећао је још већу глад. Хитро се приљубио уз тле и почео да се прикрада каменој громади одакле је допирао примамљиви мирис. Ускоро је угледао чудан предмет, сличан доњој вилици неке крупне, зубате животиње. У средини тог округлог предмета, око којег је била расута осушена говеђа балега, лежао је велики комад свежег, крвавог меса.

Али, рис је лукав и искусан: иако је гладан до бола, не наваљује одмах на месо. Приљубио се уз тле, мрда ушима и само гледа. Чуди се како око чудног предмета са железним зубима нема крви, остатака костију или длаке. Звер се пузећи приближава месу, њуши и полако испружа шапу. Оклева, лагано шапом додирује железну справу која тихо звецка. Претворен је у око и уво и док му мишићи подрхтавају, не опажа да га из оближњег жбуна немо посматрају два велика, бесна, светлуцава ока.

Крв у очима

Снежни леопард издалека је нањушио крв и сада, притајен, гледа комад меса око којег кружи рис. И ова велика, пегава мачка гладна је као и рис и тихо, напетих ногу и тела спремног на скок излази из жбуна. А онда, као опруга, скаче на риса који је бесно зафрктао кад је готово изнад себе угледао јачег.

Снажним ударцем шапе леопард погађа главу риса и кида му ухо с длакавом кићанком. Други ударац пара му крзно на плећима. Рис осећа да није дорастао оваквом противнику чији су ударци тако брзи и одмерени да не успева да употреби своје страшне канџе и оштре зубе. Кожа на глави му је раздерана, крв цури у очи и заслепљује га. У једном тренутку врат му је незаштићен и леопард ту зарива своје зубе.

Леопард не попушта. У почетку риса је хтео само да заплаши и да отера од примамљивог залогаја, али сад кад осећа топлу крв у устима јавља се жеља да противника раскомада. Још дубље зарива зубе у врат риса да би му пресекао жилу куцавицу...

Рис се баца лево-десно, магли му се пред очима, али леопардови зуби држе га чврсто. Последњом снагом изненада се баца на леђа. Као јеж скупља се испод леопарда и дубоко забија задње канџе у груди непријатеља парајући истовремено предњим шапама његов врат.

Сад је леопард у животној опасности. Одскаче увис, а рис бежи у крупним скоковима.

Злокобна глад

Лагано лижући крв која истиче из рана, леопард неколико тренутака гледа за бегунцем. Али, брзо се окреће према комаду меса који је сад његов. Не осећа ништа друго сем глад и не обраћајући пажњу на зубато железо које уоквирује месо, посеже шапом да га дохвати. Међутим, оно као да је приковано за земљу. Леопард бесно удара шапом по месу, и тада одјекне оштро шкљоцање гвожђа: тврд, болан удар и ужасне чељусти склопиле су се око његове предње десне шапе. Још никада леопард није видео кљуса. Његов разум не може да схвати да та беживотна ствар може да угризе тако страшно и да држи тако чврсто. Гризе је зубима, бесно удара другом шапом, режи и фркће. А затим, сасвим изнемогао, легао је на земљу. Таквог га је обасјало сунце.

Атима, искусног киргиског ловца, који се с пушком на рамену пењао уз планину, сунце је затекло недалеко од громаде где је дан раније, у предвечерје, поставио железну замку. Знао је да у околини живи велики, стари рис и жарко је желео да има његово крзно. Око ступице је расуо осушену балегу јер она упија мирис човека. Сад је журио да види да ли је успео да надмудри лукаву звер. Кад је чуо тихо звецкање скинуо је хитро пушку с рамена и похитао да што пре види заробљеног, немоћног риса. Али, уместо њега, ловац је угледао великог, лепог и страшног снежног леопарда.

Бесан и немоћан

Атим је горштак, рођен је, одрастао и живи на планини, и не плаши се ничега што може да сретне на њој: ни лавине, ни буре, ни вукова. Али најдивља и најопаснија звер коју је познавао и која је сад лежала ухваћена у кљусу укочила му је мисли и покрете. Он није био свестан да је леопард ухваћен и да му ништа не може. Добар, смирен погодак изгледа му као једини излаз из ситуације, и док подиже пушку, леопард скаче и Атим брзо устукне, штитећи рукама лице и очи. Али, чује се само звецкање метала. А тада ловац потпуно заборавља на страх. Преко лица му прелази осмех: још нико од ловаца које је познавао није уловио снежног леопарда. Стао је и мирно, са задовољством посматрао велику, лепу звер, немоћну и бесну због те немоћи. Увек се склањао с пута човеку, иако је осећао да је јачи. Али, истовремено је знао да је тај спори двожац лукавији и мудрији.

И Атиму је синула храбра мисао: скупљи је жив леопард него његово крзно. Ухватиће га живог и однети у зоолошки врт у долини.

Ухваћена животиња скаче док јој се ловац полако приближава. Кад је у једном тренутку, уморан, леопард поново легао, Атим преко њега пребацује дебели огртач од овчјег крзна и притиска га свом тежином свог тела.

И док на рамену носи леопарда умотаног и увезаног у велики огртач, поносан и свестан свог улова, Атим је у једном тренутку застао: пред очима су му се указале решетке кавеза где ће леопард провести остатак живота. Гледао је далеке, снежне врхове Тјен-Шана, и сунце над њима, и долину у плавој измаглици. Ето, то је слобода, мислио је. И кад је већ хтео да пусти леопарда, сетио се новца што ће добити за њега и своје деце код куће, у долини. Тад је чврсто стегнуо крајеве крзна и одлучно закорачио даље.

И. Л.

ЦРТИЦЕ ИЗ ИСТОРИЈЕ

ДУКАТИ ЗМАЈА ОД НОЋАЈА

Стојан Чупић, чувени мачвански војвода у првом српском устанку (1804—1813), добио је у народу због свог јунаштва надимак „Змај од Ноћаја". Био је родом из Херцеговине и презивао се, у ствари, Добриловић. Међутим, кад је после смрти свог оца дошао у Мачву код деде Тоде запазио га је као бистрог и отреситог дечака Страхиња Чупић из Ноћајског салаша. Дечак му се толико допао да је измолио деда Тоду да га усини јер није имао своје деце. Он је Стојана оженио, дао му нешто земље да самостално ради и новац како би могао и да тргује. Стојан се за кратко време обогатио и причало се да је три пута на разним местима изоравао закопане дукате.

Тако се приповеда да је једном приликом орао са својим синовцем Петром. Како је то био веома тежак посао, уморан Петар оде да прилегне и одмори се. Заспао је, а Стојан наставио са радом. Рало одједном запе, Стојан погледа и силно се изненади: у земљи је стајао ћуп пун дуката. Стојан склони ћуп а неко-

ВЕЛИЧАНСТВЕНИ КРИЧТОН

Млади Шкотланђанин, светски путник и пустолов сјајног духа и ума, очаравао је свакoг ко је имао среће да га упозна. Мрзео га је само Гонзага, син војводе од Мантове.

У мрачној мантованској уличици севнуо је нож. Смртно рањена жртва одвукла се до једне апстеке и тамо издахнула. Принц Винћенцо Гонзага, син војводе од Мантове, обрисао је бодеж и вратио га у корице. Средио је рачуне са човеком кога је називао варварином.

Тако је у 22. години завршио живот један од најугледнијих синова Шкотске 16. века. „Варварин" се звао Џемс Кричтон, а у време своје преране трагичне смрти већ је, у правом ренесансном духу, уживао међународни углед ученог човека, говорника, васпитача, мачеваоца, архитекте, лингвисте и песника.

Овај даровити син шкотског државног правобраниоца још у седамнаестој години постао је професор у Паризу и путовао по Европи живећи дословно од своје памети. Када је пао од италијанског ножа, сахрањен је у гробу без имена. Годинама касније домовина га је прогласила за националну величину.

КРАЉЕВ ДРУГ

Џемс Кричтон је као десетогодишњак послат 1570. године на Универзитет светог Андреја у Фајфу. У то време овај универзитет био је најугледнији просветни центар у Шкотској. Кричтон је, као изванредан ученик, додељен за друга и пратиоца деветогодишњем шкотском краљу Џемсу VI који ће касније постати енглески краљ Џемс I.

После седам година школовања Кричтон се вратио у родитељску кућу. Како са веома строгим оцем никако није могао да се сложи, после бројних размирица спаковао се и отишао у Париз. Разуме се, отац му није дао ни пребијене паре незадовољан синовљевим авантуристичким духом.

У седамнаестој години Џемс Кричтон је говорио течно десет језика, између осталих латински, италијански, шпански, француски, немачки и хебрејски. Био је такође добар играч, и на баловима и за коцкарским столом, и вешт мачевалац, али се изнад свега истицао као ненадмашан говорник.

Учени Французи су му се дивили а његови ученици, којима се допадао и тајанствен начин живота премладог професора, су га обожавали.

Али, у Француској се убрзо разбуктао грађански рат, школе су затворене и Кричтон је 1578. године са француском армијом прешао у Италију. Неколико месеци боравио је у Ђенови где је поновио своје успехе у јавним расправама збуњујући мислиоце много старије од себе.

Пут га је отуд одвео у Венецију и тамо је доживео свој први говорнички пораз. Извесни професор Мацони надговорио га је у једној расправи пред мноштвом слушалаца и гледалаца. Кричтон је тај пораз схватио као велику срамоту и потрудио се да брже-боље напусти Венецију. Настанио се у оближњој Падови и наставио да ниже успехе.

За кратко време сви грађани Падове упознали су Кричтона и заволели га. Брбљиви и оштроумни Италијани знали су да цене његове врлине, уживали су у говорничком надметању и није им било криво када би били надмашени. **Италија је далеко више одговарала Кричтоновим схватањима и темпераменту од строге и конзервативне Шкотске или Енглеске, али ни у Падови га није хтела срећа.**

ВАРВАРИНА ТРУЈУ

Начинио је за говорника највећу грешку — неколико пута није се појавио пред бискупском палатом где је маса жељно ишчекивала најављене дуеле у говорништву. Једном га је спречила болест, други пут није био расположен, трећи пут је његов немиран дух заинтересовало нешто друго. Тек, поносити грађани поверовали су да их је охоли Шкотланђанин потценио и охладили су се. Стога је Кричтону позив господара Мантове дошао као поручен и он је и не желећи напустио Падову.

Требало је да Кричтон буде учитељ војводином сину принцу Винћенцу, али је, стигавши у Мантову, установио да је то место већ попуњено. Због тога није много жалио јер је војвода, који је по чувењу знао за његову свестрану обдареност, смислио нешто много боље. **Узео га је у службу оставивши му потпуну слободу да бира и ради оно што највише воли.**

На војводском двору у Мантови, где су се моћне Гонзаге трудиле да окупе што више образованих, духовитих и талентованих људи, Кричтон је био „ретка птица". **Толико је бриљирао, толико су му се дивили да је добио ласкав надимак Величанствени.** Како је био обдарен и лепотом, срца дама освајао би једним погледом својих тамних очију. И он сам је уживао у свему што је образованом човеку ренесансна Италија могла да пружи.

Само једна сенка надвијала се над сјајним Кричтоновим успехом у Мантови. **Војводин син, Кричтонов вршњак, принц Винћенцо Гонзага, размажен, обестан и суревњив, никако га није трпео и називао га варварином циљајући на његову далеку и дивљу домовину.**

ЗАДРЖИТЕ ЗЛОЧИНЦА

Три пута је Џемс Кричтон био принуђен да пише војводином саветнику бискупу Зимбрамонтију жалећи се да му је неко претресао кочију, а било је прилика када би се Шкотланђанин на тако сумњив начин разболео да се лако могло помислити на тровање.

Трећег јуна 1782. године у два ујутро заповедника мантованске тврђаве Луиђија Олива тргли су из најдубљег сна да му јаве како је синоћ Критони, како су Кричтона прозвали у Италији, рањен. Убрзо потом на вратима се зачула громовита лупа и унутра је бануо принц Винћенцо Гонзага лично.

— Пошаљите одмах четворицу људи на језеро да задрже злочинца! — крикнуо је.

— Каквог злочинца, Ваша висости? — „запрепастио се" Оливо.

— Критонија, варварина! Побећи ће у Верону!

— Будите без бриге, Висости, он сигурно није у стању да плива. Обавештен сам да је тешко рањен у уличном обрачуну. Управо сам послао своје људе да га донесу. Да ли Ваша висост зна нешто о догађају или је само шетала уживајући у свежем ноћном ваздуху?!

Зачуђен што заповедник тврђаве ишта зна о читавом случају, принц је стао да објашњава збрда-здола. Све што је тада рекао касније је порекао.

Нешто касније Оливу је стигла вест да се Шкотланђанин у ранама довукао до једне апотеке, ваљда у нади да ће тамо животу наћи спас, и да је на њеном прагу издахнуо.

Принчева верзија догађаја звучала је и 1583. године, као и данас, невероватно и он се није дуго држао своје приче. Убрзо после овог мучког убиства принц је изведен пред суд и тамо је признао да је први напао Кричтона уз помоћ свог друга Ланцонеа, а да је „варварин" овога убио у самоодбрани. Осуђен је на једногодишње прогонство из Мантове. Нешто потом, дојахао је једне ноћи у пратњи својих тридесет људи пред судијину кућу, упао унутра и судију избо ножем. Наравно, ово никада није доказано.

Око двадесет година после Кричтонове смрти извесни Џон Џонсон написао је књигу „Шкотски јунак" у којој је и домовина упозната са животом ове необичне личности. И у књизи Кричтон је назван Величанствени. Од тог времена око његових путешествија, авантура и преране трагичне смрти испрела се права легенда.

Британци су се, поготово у прошлом веку, заинтересовали за свог необичног земљака и са урођеном темељитошћу стали да прекопавају старе архиве по градовима где је Џемс Кричтон боравио. Верује се да ће у блиској будућности угледати светлост дана узбудљива аутентична биографија Величанственог.

Б. Д.

лико дуката разбаца дуж бразде. Кад се Петар пробуди, Стојан му рече нека сад мало оре, а он ће да одрема. Тако је и било.

Кад је нешто касније Стојан устао, запита синовца:

— Богати, Перо, да ли ти ниси данас што наш'о у орању?

— Нисам ништа — мирно одговори Пера.

— Баш ништа?

— Ништа, зацело! — био је упоран Пера.

— Е, мој брате, — рече Стојан — **ви'ш како си лукав према мени! Зато нека сад буде тако и према теби. Ја сам наш'о ћуп дуката и да си ми казао право — делио бих их с тобом. Овако, нећу!**

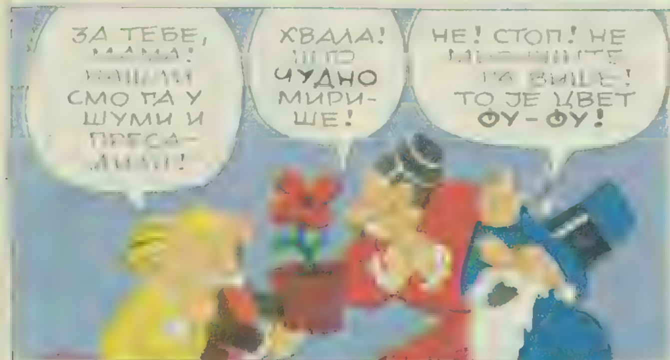

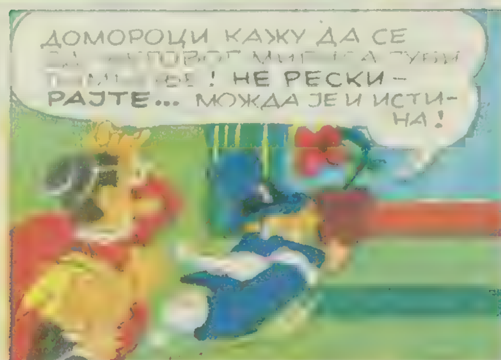

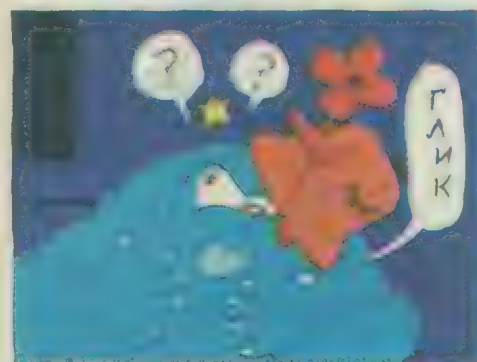

Приправник Пеца

НАЈБОЉА ДЕЛА ОМЛАДИНСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ У СТРИПУ

ЕЛИОТ ДУЛИЗ:

ВАТРЕНА ВОДА

УУУХ!
ПОРУЧНИК О'БРАЈАН ДАВАЋЕ ВАМ И ЧАСОВЕ ИЗ ВОЈНЕ ОБУКЕ!

О'БРАЈАНЕ, СТАРИ ДРУЖЕ! ШТА РАДИШ С ОВИМ МОМЦИМА?
ХА, ХА, ХА!

У СВАКОМ СЛУЧАЈУ КУПАЊЕ ЋЕ ТИ ДОБРО ДОЋИ!
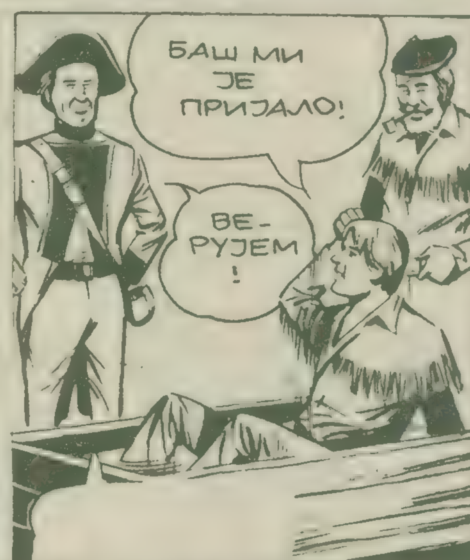
БАШ МИ ЈЕ ПРИЈАЛО!
ВЕРУЈЕМ!

ДОПАДАТЕ МИ СЕ, НАРЕДНИЧЕ! СМЕМ ЛИ ДА ВАС ПОЗОВЕМ НА ПИЋЕ!
ШТО ДА НЕ! БИЋЕШ ТИ ДОБАР ВОЈНИК!

ВОДИМ ВАС ОДМАХ КОД МАЈОРА!
У РЕДУ!

ДЕЈВИ КРОКЕТ!
НАЈЗАД ЈЕ ДОШАО!

ДУГО ВАС НИЈЕ БИЛО! ВЕЋ САМ ПОМИСЛИО ДА ВАМ СЕ НЕШТО ДОГОДИЛО!
ЧЕКАЛИ СМО ДА СЕ ОТОПИ СНЕГ!
ЈА САД ИДЕМ, МАЈОРЕ!

ИМАМ ИЗНЕНАЂЕЊЕ ЗА ТЕБЕ, ДУВАНКО! У ОВОЈ КУТИЈИ СЕ НАЛАЗИ ПРАВИ ДУВАН! САД МОЖЕ ДА ОСТАВИШ ТУ ТРАВУ!
ЗАИСТА?

ЗНАМ ДА ЈЕ ЗИМА БИЛА ДУГА И ДА ВАМ ЈЕ ОДМОР ПОТРЕБАН, АЛИ НЕШТО БИХ ВАС ЗАМОЛИО...
МОЖЕ-ТЕ ДА РАЧУ-НАТЕ НА НАС, МА-ЈОРЕ!

ШТА ВАМ ЈЕ, ДУВАНКО?
КАХ!
КАХ!

ХУ! НИСАМ НАВИКАО ДА ПУШИМ ОВАКО ЈАК ДУВАН!

ОБЈАСНИЋУ ВАМ О ЧЕМУ СЕ РАДИ! ВИДЕЛИ СТЕ ОНЕ РЕГРУТЕ НАПОЉУ! ТРЕБА ИХ ПРЕБАЦИТИ ДО ОНЕ ТВРЂАВЕ НА ГРАНИЦИ!

ПУТ ЈЕ ОПАСАН! ВИ ДОБРО ПОЗНАЈЕТЕ ОВАЈ КРАЈ И ВОЛЕО БИХ ДА ИХ ВИ ОТПРА-ТИТЕ!

РЕКАО САМ ВЕЋ ДА РАЧУНАТЕ НА НАС!
О ПОЈЕДИ-НОСТИМА КАСНИ-ЈЕ!

УМАЛО ДА ЗАБОРАВИМ! ВЕЧЕРАС ЈЕ КОД МЕНЕ ЗАБАВА! ОЧЕКУЈЕМ ВАС!
ХВАЛА, МАЈОРЕ!

ЈОШ ЈЕДНОМ ХВАЛА НА ДУВАНУ!

ТЕ ВЕЧЕРИ КОД МАЈОРА...
ИМАМ ЧАСТ ДА ВАМ ПРЕДСТАВИМ ДЕЈ-ВИ КРОКЕТА!
ОДАВНО САМ ЧЕКАО ОВАЈ ТРЕ-НУТАК!

КАЖУ ДА ОДЛИЧНО ПОЗНАЈЕТЕ ИНДИЈАНЦЕ!
ЖАО МИ ЈЕ, АЛИ ДЕЈВИ ЋЕ ПОЋИ СА МНОМ!

ТУ ЈЕ ЈЕДНА ДЕВОЈ-КА КОЈУ БИХ ВОЛЕЛА ДА УПОЗНАТЕ!
АЛИ, ЈА...

И ЗАМИСЛИ-ТЕ, ДЕЈВИ ЈЕ ХТЕО ДА МЕ ОДВЕДЕ НА НЕКУ ЗАБАВУ!
НЕ МОГУ ТО ДА ЗАМИСЛИМ! ХА, ХА, ХА!
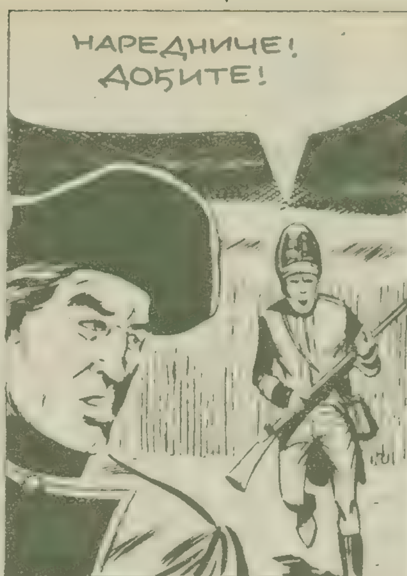
НАРЕДНИЧЕ! ДОЂИТЕ!

ШТА СЕ ДОГОДИЛО?
ЈЕДАН ЧОВЕК ЈЕ ТЕШКО РАЊЕН!

ОДАКЛЕ ДОЛАЗИ!
НЕ ЗНАМ!

ЈОШ ЈЕ ЖИВ!
ПОЗОВИТЕ БРЗО МАЈОРА!
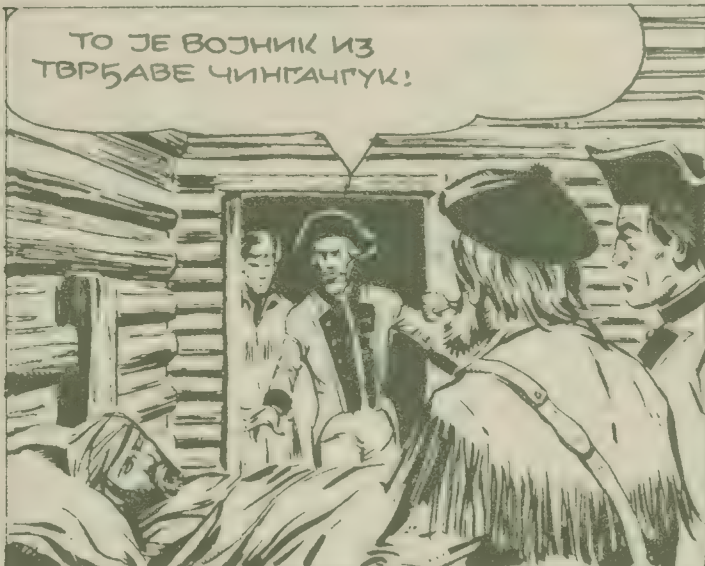
ТО ЈЕ ВОЈНИК ИЗ ТВРЂАВЕ ЧИНГАЧГУК!

Ш...ШТА? ДЕЈВИ И ЈА ТРЕБА ДА ОТПРАТИМО РЕГРУТЕ ТАМО, ЗАР НЕ?
ДА!
ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ ДОШАО К СЕБИ!

МАЈОРЕ, БИЛО ЈЕ СТРАШНО! НАПАЛИ СУ НАС...

„...ИЛИНОИС ИНДИЈАНЦИ КАД ИМ СЕ УОПШТЕ НИСМО НАДАЛИ!"

„ПОМОЋУ ЈЕДНОГ ОГРОМНОГ СТАБЛА..."

„...РАЗВАЛИЛИ СУ КАПИЈУ...

...И ПРОДРЛИ У ТВРЂАВУ..."

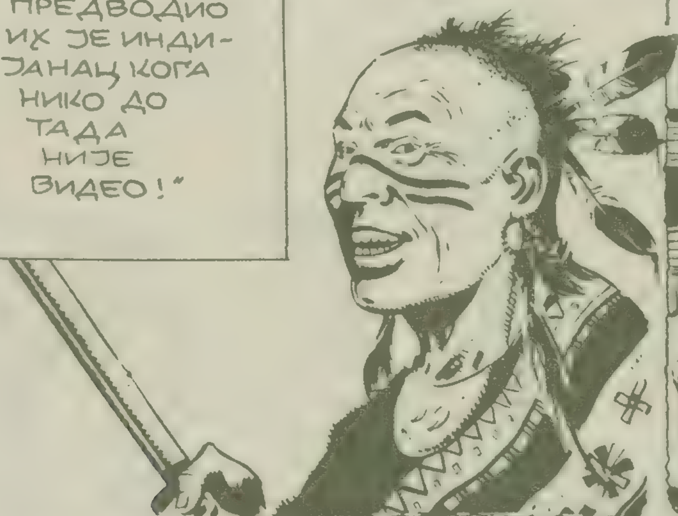
„ПРЕДВОДИО ИХ ЈЕ ИНДИЈАНАЦ КОГА НИКО ДО ТАДА НИЈЕ ВИДЕО!"

„САМО ЧУДОМ САМ СЕ СПАСАО..."

„АЛИ И МЕНЕ ЈЕ ПОГОДИЛА ЈЕДНА СТРЕЛА!"

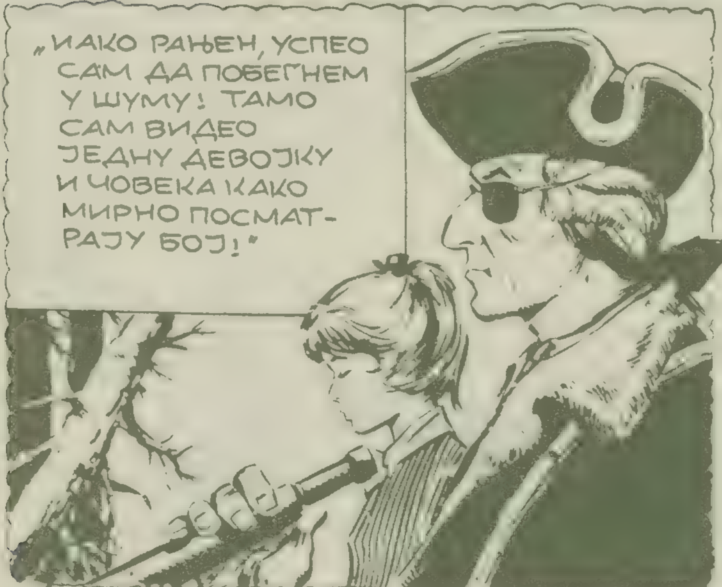
„ИАКО РАЊЕН, УСПЕО САМ ДА ПОБЕГНЕМ У ШУМУ! ТАМО САМ ВИДЕО ЈЕДНУ ДЕВОЈКУ И ЧОВЕКА КАКО МИРНО ПОСМАТРАЈУ БОЈ!"

МАЛО КАСНИЈЕ...
ШТА МИСЛИШ О СВЕМУ, ДЕЈВИ?
ЗАПАЊЕН САМ, МАЈОРЕ!

НЕКО ИХ КРИШОМ ПОСМАТРА...

МИСЛИО САМ ДА У ТОМ ДЕЛУ ВЛАДА МИР!
ПА И ЈЕСТЕ ДО ДАНАШЊЕГ ДАНА!

ЗАИСТА НЕ РАЗУМЕМ! КО ЈЕ ТАЈ НОВИ ПОГЛАВИЦА ИЛИНОИС ИНДИЈАНАЦА?
А КО СУ ОНАЈ ЧОВЕК И ОНА ДЕВОЈКА?

ПОСЛАЋУ О'БРАЈАНА СА ЈОШ ДЕСЕТОРИЦОМ ДА ТО ИСПИТАЈУ!
ИМАМ ДРУГИ ПРЕДЛОГ, МАЈОРЕ!

ДОЗВОЛИТЕ ДА ПОЂЕМО СА-
МО ДУВАНКО, ЈА, НАРЕДНИК
О'БРАЈАН И ЈОШ ЈЕДАН ВОЈНИК!

МАЈОР И ДЕЈВИ СУ СЕ РАСТАЛИ, А УХОДА, ЈЕДАН
ИНДИЈАНАЦ КОМЕ ЈЕ ДОЗВОЉЕН ПРИСТУП У
ТВРЂАВУ, НЕОПАЖЕНО СЕ ИЗГУБИО...

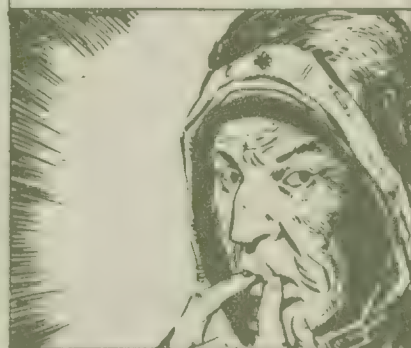
НЕСТАО ЈЕ У ШУМИ
И КОД ЈЕДНОГ ДРВЕ-
ТА ЗВИЗНУО ЧЕТИРИ
ПУТА У ПРСТЕ...

УБРЗО СЕ ПОЈАВИЛА ЈЕДНА ПРИЛИКА У
ШАРЕНОМ ОГРТАЧУ...

ЗА ТО ВРЕМЕ
У ТВРЂАВИ
СИЛВЕР...
НЕ ДОПАДА МИ
СЕ СВЕ ОВО!

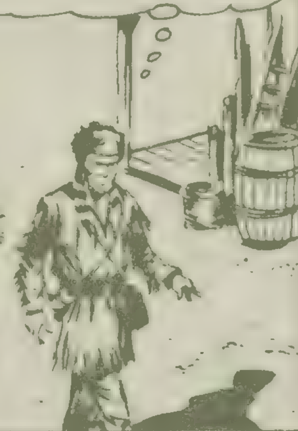

МАЛО
КАС-
НИ-
ЈЕ...
ШТА
СИ
НАУМИО,
ДЕЈВИ
?
ПОЗНАЈЕМ
ПОГЛАВИЦУ
ОНЕИДИ ИНДИ-
ЈАНАЦА...

МОЖДА НАМ ОН МО-
ЖЕ РЕЋИ ШТА СЕ ТО
ТАМО ДОГАЂА!
ДЕЈВИ,
ПОГЛЕ-
ДАЈ!

ИНДИЈАНЦИ!

ПРЕМАЗАНИ СУ РАТНИЧКИМ БОЈАМА!
ТО ЗНАЧИ ДА СУ НАС ОЧЕКИВАЛИ!

ИЗГЛЕДА! ИСКРЦАЈМО СЕ НА ОБАЛУ, БРЗО!

ШТА ЋЕМО СА ЧАМЦИМА?
ПРЕНЕЋЕМО ИХ КРОЗ ШУМУ ДО ПРИТОКЕ ОВЕ РЕКЕ И ПОКУШАТИ ДА ПОБЕГНЕМО!

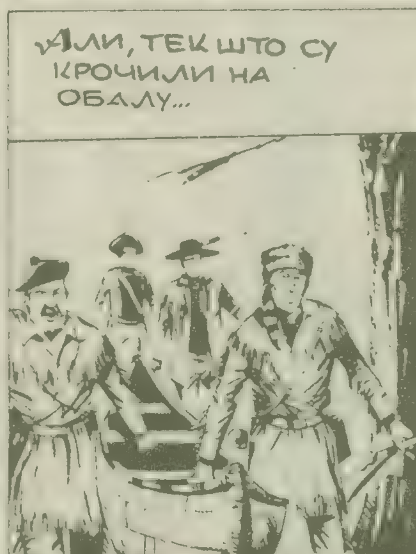
АЛИ, ТЕК ШТО СУ КРОЧИЛИ НА ОБАЛУ...

ЛУКАВИЈИ СУ НЕГО ШТО САМ МИСЛИО!

ОПКОЉЕНИ СМО!
СПУСТИТЕ ЧАМЦЕ!

НА МОЈ ЗНАК, ПОЈУРИТЕ ЗА МНОМ! ПУТ ИЗА МОЈИХ ЛЕЂА ЈЕ СЛОБОДАН!

АЛИ...
БАЦИТЕ ОРУЖЈЕ! У НАШИМ СТЕ РУКАМА!
ТИ СИ НОВИ ПОГЛАВИЦА ИЛИНОИС ИНДИЈАНАЦА, ЈЕ ЛИ?

НЕ ПИТАЈ НИШТА, БЛЕДОЛИКИ! ДОШЛИ СТЕ ОВАМО ДА НАС УХОДИТЕ!

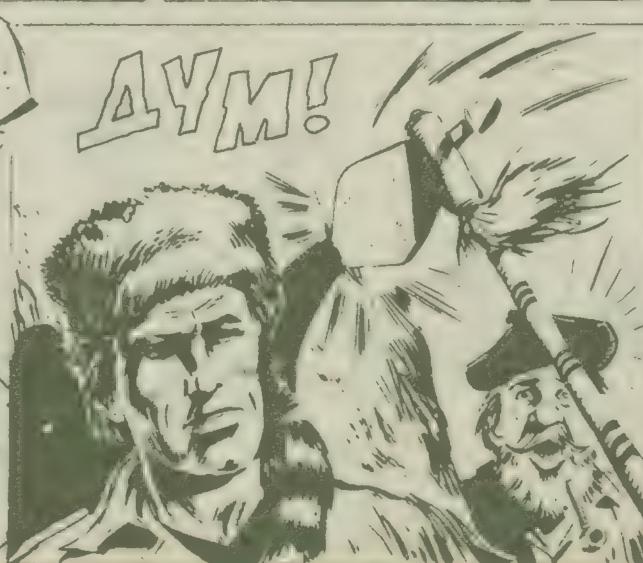
ДУМ!

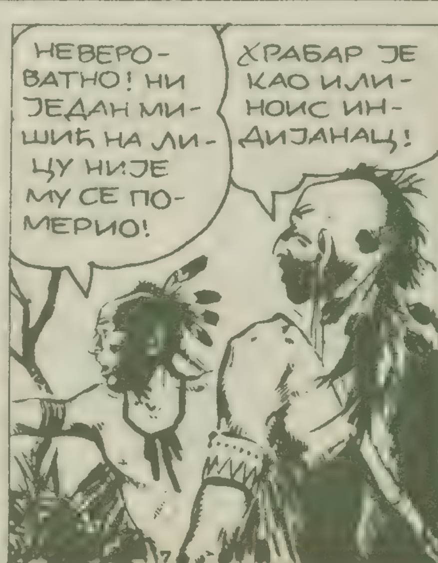
НЕВЕРОВАТНО! НИ ЈЕДАН МИШИЋ НА ЛИЦУ НИЈЕ МУ СЕ ПОМЕРИО!
ХРАБАР ЈЕ КАО ИЛИНОИС ИНДИЈАНАЦ!

НИСМО ДОШЛИ ДА УХОДИМО ВЕЋ ДА ВИДИМО ШТА СЕ ТО ОВ-ДЕ ДОГАЂА! САЧЕКАЈ ДА ТИ ВРАТИМ...

... ТВОЈ ТОМАХАВК!
ДУМ!

КО СИ ТИ ШТО ТАКО ДОБРО РУКУЈЕШ РАТ-НОМ СЕКИРОМ ?

ЗОВЕМ СЕ ДЕЈВИ КРО-КЕТ И ПРИЈА-ТЕЉ САМ ИНДИЈАНАЦА! ЖАО МИ ЈЕ ШТО СТЕ ЗА-ПОЧЕЛИ РАТ!

ПОЂИ САМНОМ ПА ЋЕШ УВИ-ДЕТИ ШТА НАС ЈЕ НА ТО НАВЕ-ЛО!

ПРИХВАТАМ! САМО, ШТА ЋЕ БИТИ С МОЈИМ ПРИ-ЈАТЕЉИ-МА!
Д... ДА... ШТА ЋЕ БИТИ С НА-МА?
КУКАВИ-ЦЕ! ШТА СЕ ТРЕ-СЕШ?

ДАЈЕМ ТИ РЕЧ ДА ИМ СЕ НИШТА НЕЋЕ ДОГОДИ-ТИ!
ОНДА МОЖЕМО ДА КРЕ-НЕМО!

ПОГЛАВИЦА ЈЕ ПОВЕО ДЕЈВИ КРОКЕТА КА ИНДИЈАНСКОМ СЕЛУ...

НЕКО ИХ КРИШОМ ПОСМАТРА...

НЕШТО СЕ ЛОШЕ ДОГОДИЛО, КАПЕТАНЕ?
ГЛУПИ ИНДИЈАНЦИ!

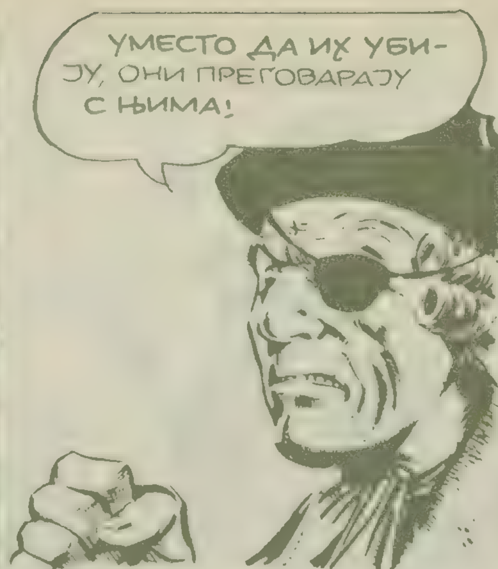
УМЕСТО ДА ИХ УБИЈУ, ОНИ ПРЕГОВАРАЈУ С ЊИМА!

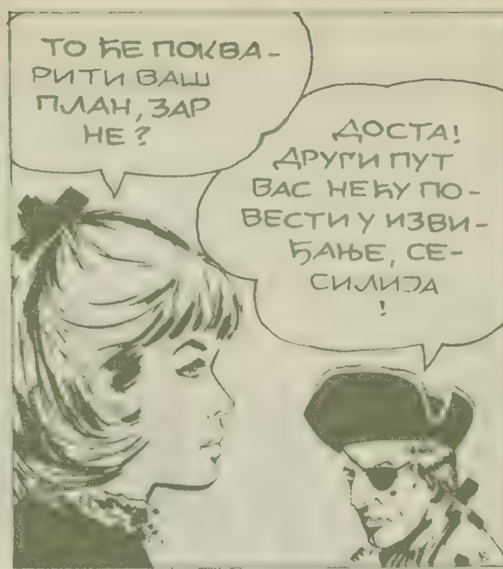
ТО ЋЕ ПОКВАРИТИ ВАШ ПЛАН, ЗАР НЕ?
ДОСТА! ДРУГИ ПУТ ВАС НЕЋУ ПОВЕСТИ У ИЗВИЂАЊЕ, СЕСИЛИЈА!

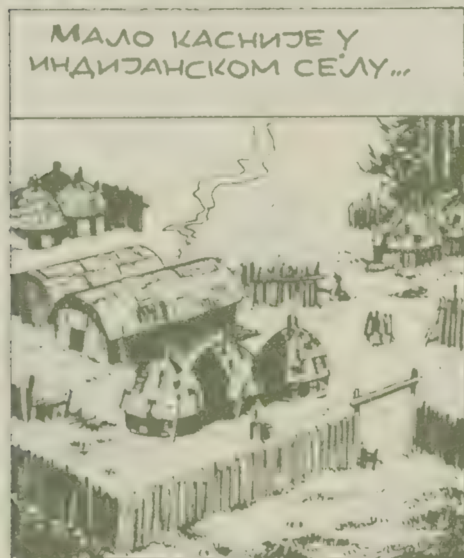
МАЛО КАСНИЈЕ У ИНДИЈАНСКОМ СЕЛУ...

...ДЕЈВИ ЈЕ УГЛЕДАО ЖАЛОСТАН ПРИЗОР...

ШТА САД КАЖЕШ, ДЕЈВИ?
НЕ РАЗУМЕМ, ПОГЛАВИЦО!

ШТА СЕ ТО ДОГОДИЛО С ТВОЈИМ ЉУДИМА?
ТИ КАО ДА НЕ ЗНАШ...

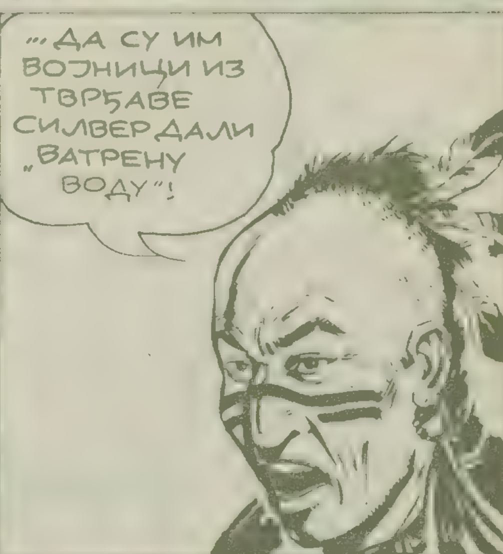
...ДА СУ ИМ ВОЈНИЦИ ИЗ ТВРЂАВЕ СИЛВЕР ДАЛИ „ВАТРЕНУ ВОДУ"!

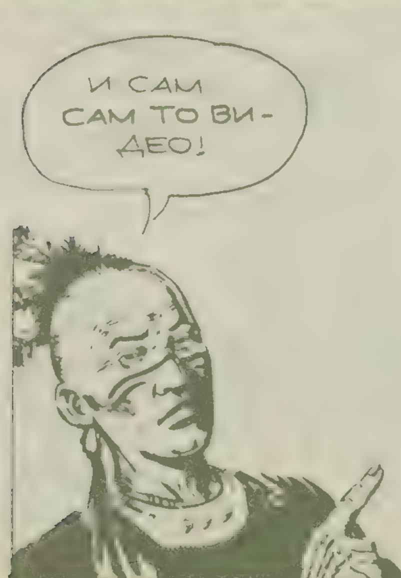
И САМ САМ ТО ВИДЕО!

„ДЕЛИЛИ СУ ЈЕ И РАТНИЦИМА ДРУГИХ ПЛЕМЕНА..."

„ЗАТО САМ НАРЕДИО ДА СЕ БЛЕДОЛИКИ УБИЈУ..."

ЈЕ ЛИ ТИ САД ЈАС-НО ЗАШТО СМО ИСКО-ПАЛИ РАТНУ СЕ-КИРУ?

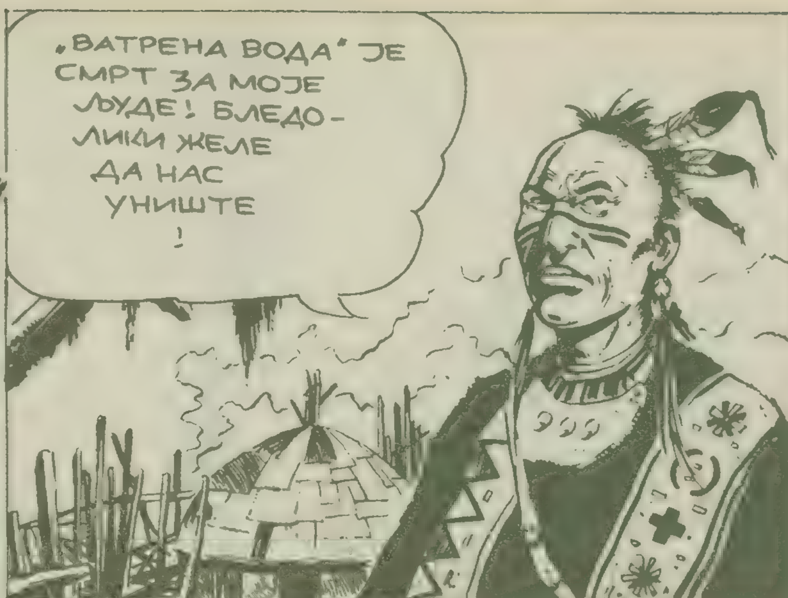
„ВАТРЕНА ВОДА" ЈЕ СМРТ ЗА МОЈЕ ЉУДЕ! БЛЕДО-ЛИКИ ЖЕЛЕ ДА НАС УНИШТЕ!

ШТА ТО РАДИШ?

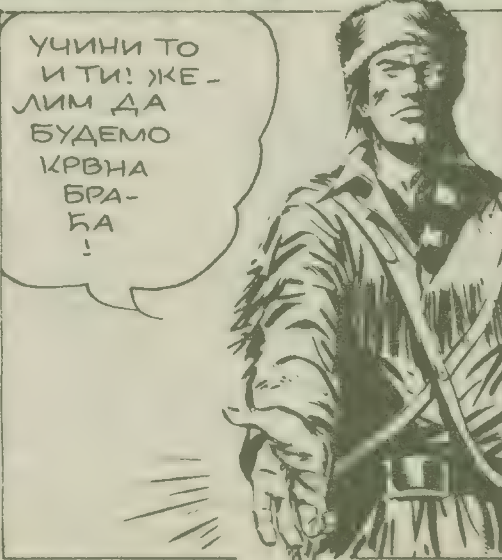
УЧИНИ ТО И ТИ! ЖЕ-ЛИМ ДА БУДЕМО КРВНА БРА-ЋА!

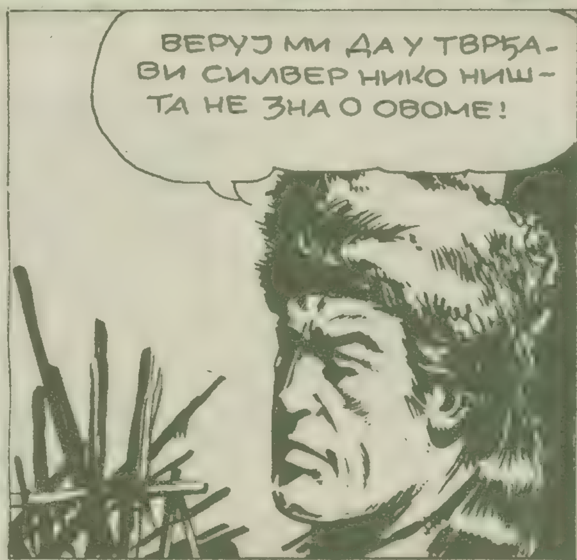
ВЕРУЈ МИ ДА У ТВРЂА-ВИ СИЛВЕР НИКО НИШ-ТА НЕ ЗНА О ОВОМЕ!

РЕКАО БИХ ДА ГО-ВОРИШ ИС-ТИНУ!
ХАЈДЕ, ДАЈ МИ РУКУ!

НЕКО ИХ ЈЕ ЧУО И ВИ-ДЕО ЊИХОВ РАЗГО-ВОР...

ИДЕМ ОДМАХ ДА ОБАВЕСТИМ КАПЕТАНА КОРМО-РАНА О ОВОМЕ!

ПОГЛАВИЦО! НЕКО НАС ПОСМАТРА! ВИДЕО САМ НЕЧИЈУ СЕНКУ!

И ЈА! ПОНОСИМ СЕ ТОБОМ, БЕЛИ БРАТЕ!

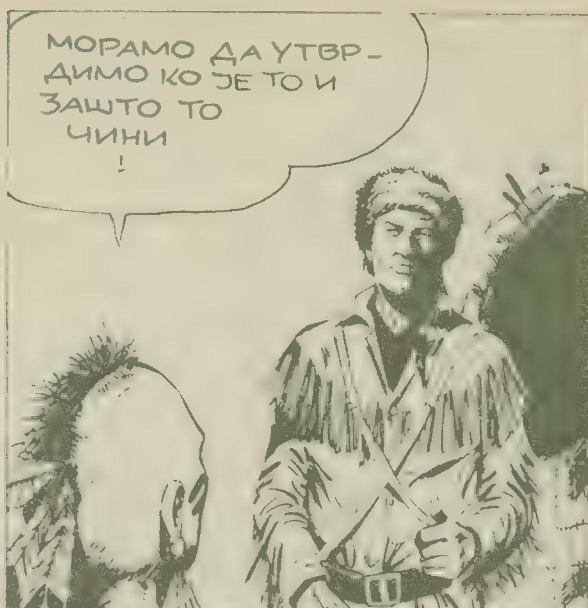
МОРАМО ДА УТВРДИМО КО ЈЕ ТО И ЗАШТО ТО ЧИНИ!

И ТАДА...
ЕНО ГА!
ТО ЈЕ ТАМУНД ЈЕДАН ОД МОЈИХ НАЈБОЉИХ РАТНИКА!

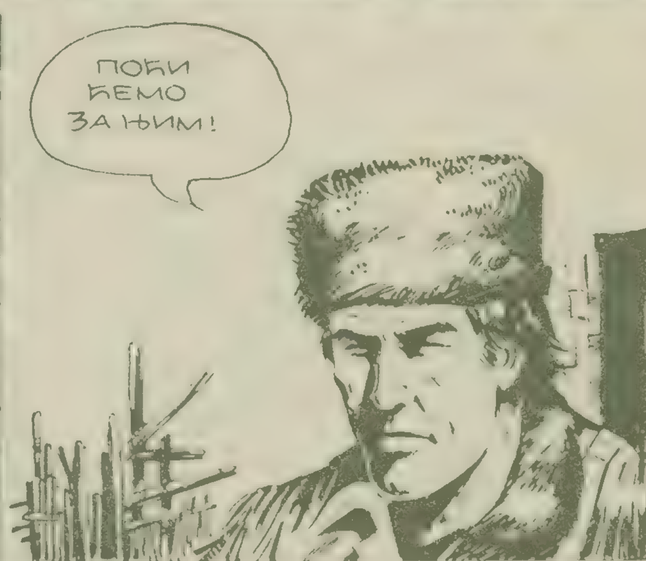
ПОЋИ ЋЕМО ЗА ЊИМ!

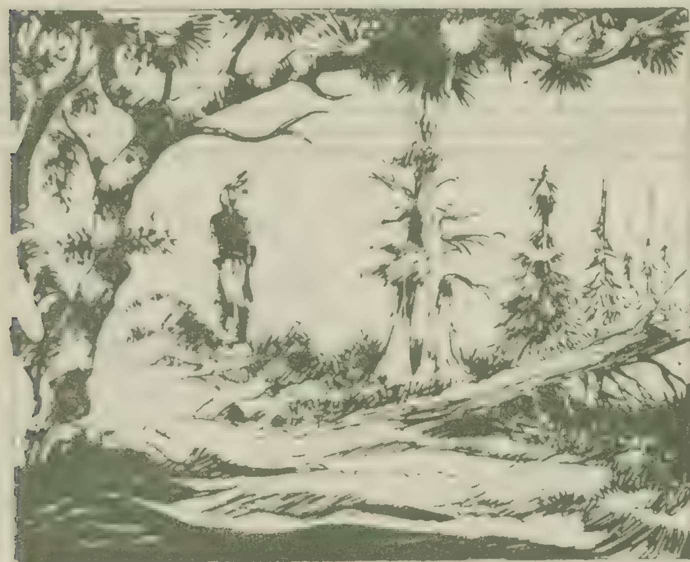

КУДА ЈЕ ТО КРЕНУО?
КА РЕЦИ МИСУРИ!

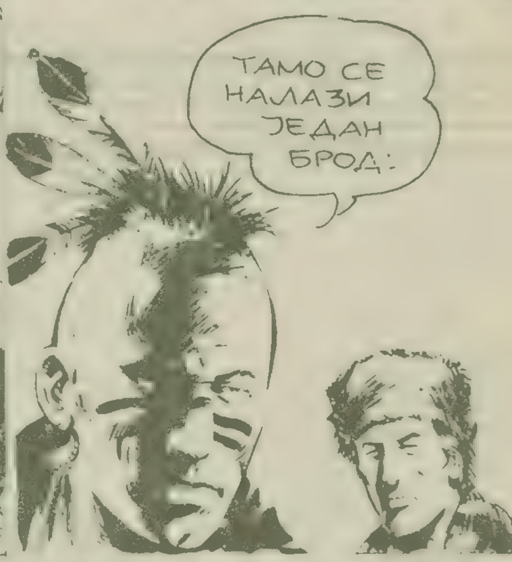
ТАМО СЕ НАЛАЗИ ЈЕДАН БРОД!

КАКАВ БРОД?

ЦРНА ПТИЦА

КАПЕТАН ТОГ БРОДА ЈЕ НЕКИ КОРМОРАН! ТРГУЈЕМО С ЊИМ!

ВЕРУЈЕМ ДА ЈЕ ТАМУНД ДОШАО ОВДЕ ДА БИ ЗА ГРУМЕН ЗЛАТА ДОБИО НОЖ ИЛИ ОГРЛИЦУ ЗА СВОЈУ ДЕВОЈКУ!

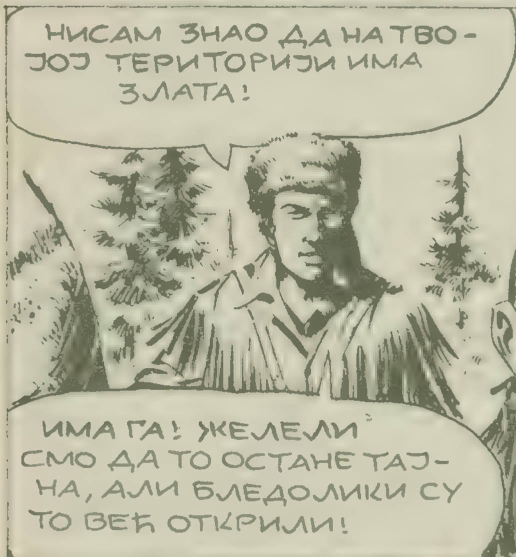
НИСАМ ЗНАО ДА НА ТВО-ЈОЈ ТЕРИТОРИЈИ ИМА ЗЛАТА!
ИМА ГА! ЖЕЛЕЛИ СМО ДА ТО ОСТАНЕ ТАЈ-НА, АЛИ БЛЕДОЛИКИ СУ ТО ВЕЋ ОТКРИЛИ!

ПОГЛЕДАЈ!
НИШТА НЕОБИЧНО! АКО ЖЕЛИ ДА ТРГУЈЕ, МОРА ЧАМ-ЦЕМ ДА СЕ ПРЕ-БАЦИ ДО БРОДА!

БРЗО СЕ ВРАТИО! НЕ НОСИ НИШТА У РУКАМА! НЕ БИХ РЕКАО ДА СЕ РА-ДИ О ТРГОВИ-НИ!
МОЖДА МУ СЕ НИШТА НИЈЕ ДО-ПАЛО!

ИЗГЛЕДА ДА САМ СУ-ВИШЕ СУМЊИЧАВ, АЛИ ИПАК ЋУ ОСТАТИ ОВДЕ ДА МОТРИМ НА БРОД!

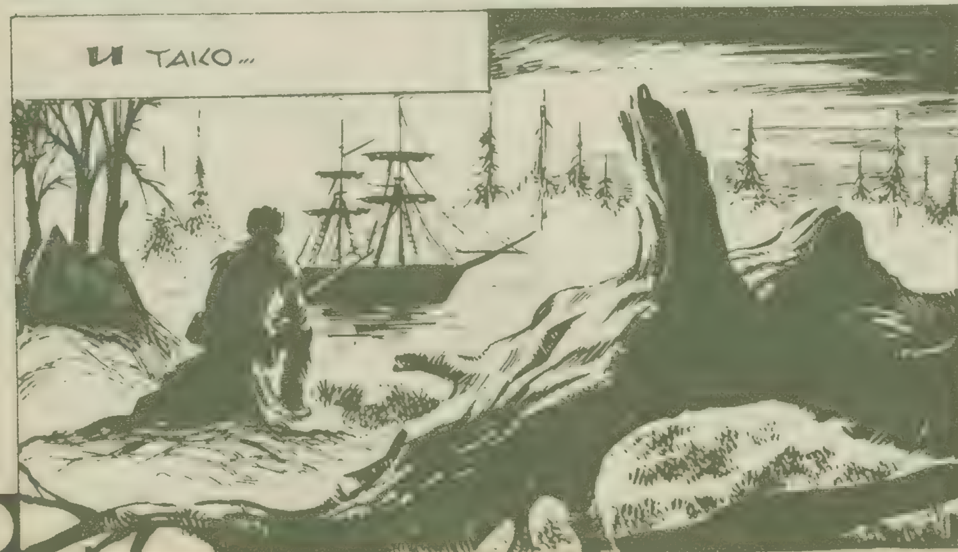
И ТАКО...

А КАДА ЈЕ ВЕЋ ПОЧЕЛО ДА СВИЋЕ, ДЕЈВИ ЈЕ УГЛЕДАО ДВА ЧАМЦА...

УБРЗО СУ СЕ ИСКРЦАЛИ НА ОБАЛУ...

ЕНО И ТРЕЋЕГ ЧАМЦА!

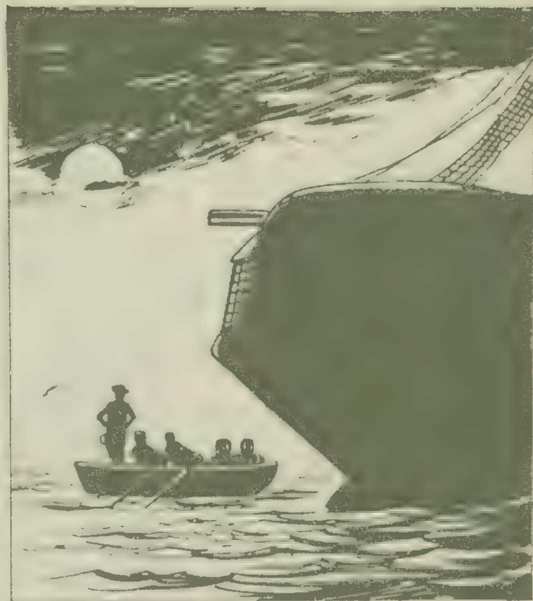

ГЛЕ, ГЛЕ!

ОНАЈ ЧОВЕК НОСИ УНИФОРМУ АМЕРИЧКЕ КОЊИЦЕ!

КУДА ЛИ СУ ТО КРЕНУЛИ? ПОЋИ ЋУ ЗА ЊИМА!

СПУСТИТЕ БУРИЋЕ НА ЗЕМЉУ! ЧЕТВОРИЦА ОД ВАС НЕКА ПОЂУ У ИЗВИЂАЊЕ, ОСТАЛИ НЕКА СЕ ВРАТЕ НА БРОД!

ОСТАО ЈЕ САМ! ШТА САД ЧЕКА?

КАПЕТАН КОРМОРАН ЈЕ ДВА ПУТА ЗВИЗНУО...

ДОБРО ДОШАО КАПЕТАН-ВУ, ПОГЛАВИЦО ФОКС ИНДИЈАНАЦА! ДОНОСИМ ВАМ ПОКЛОНЕ!

ЗАХВАЉУЈЕМО ТИ, БЕЛИ БРАТЕ! РЕЦИ НАМ ЗАШТО СУ ИЛИНОИС ИНДИЈАНЦИ ИСКОПАЛИ РАТНУ СЕКИРУ ПРОТИВ ВАС?

ЊИХОВ ПОГЛАВИЦА ЦРВЕНА ПУМА НЕ ЖЕЛИ ДА БУДЕТЕ СРЕЋНИ, ПА МИ ЈЕ ЗАБРАНИО ДА ВАМ ДОНОСИМ „ВАТРЕНУ ВОДУ"! НАПАДНИТЕ ИХ! ОД МЕНЕ ЋЕТЕ ДОБИТИ ПУШКЕ!

ХВАЛА ТИ! ЕВО, ПОКЛАЊАМО ТИ ВРЕЋУ ЗЛАТА!
БЕЛИ БРАТ ЗНА КАКО ДА ВАМ СЕ ОДУЖИ!

МОРАМ ОДМАХ ДА ОБАВЕСТИМ ЦРВЕНУ ПУМУ О ОВОМЕ!

НЕ МРДАЈ! ШТА ТРАЖИШ ТИ ОВДЕ?

БАНГ!

СЕМЕ, СМИТЕ! ОВАМО! УХОДА!

ШТА? УХВАТИ-ТЕ ГА!

ЕВО ГА!

АААХ!
БАНГ!

ДОЂИТЕ ОВА-МО! БРЗО!

ОНИ СУ ЗАИСТА РЕШИЛИ ДА МЕ УБИЈУ!

ШТА САД КАЖЕШ?
Н... НЕ ПУЦАЈ!

И НЕЋЕ! БАЦИ ПУШКУ!

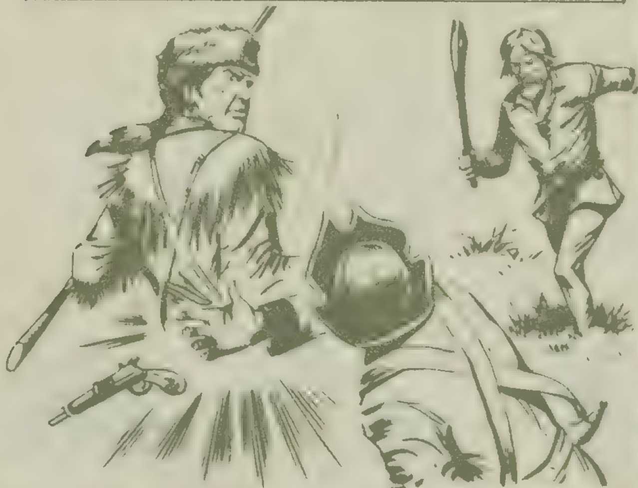
ДЕЈВИ ЈЕ ПОКУШАО ДА СЕ ОДБРАНИ...

...АЛИ...

КАДА ЈЕ ДОШАО К СЕБИ...
ИЗГЛЕДА ДА САМ НА „ЦРНОЈ ПТИЦИ"!

СЕСИЛИЈА, ТУ СТЕ! ОЧЕКИВАО САМ ДА ЋЕТЕ ПОКУШАТИ ДА ГА ОСЛОБОДИТЕ!

БАЦИТЕ НОЖ! ОД САДА ЋЕТЕ БИТИ СТАЛНО ЗАТВОРЕНИ У СВОЈОЈ КАБИНИ!
АААХ!

НА „ЦРНОЈ ПТИЦИ"...

ПУСТИТЕ ЈЕ! КАПЕТАНЕ, ВИ СТЕ КУКАВИЦА!

ШТА СТЕ РЕКЛИ?

ПЉААС!

УВРЕДИЛИ СТЕ МЕ, ЗАТО ВАС ИЗАЗИВАМ НА ДВОБОЈ! БОРИЋЕМО СЕ САБЉАМА!
ПРИХВА-ТАМ!

ВИДЕЋЕМО ДА ЛИ И САБ-ЉОМ РУКУЈЕ-ТЕ ТАКО ДОБ-РО КАО И ТО-МАХАВКОМ!

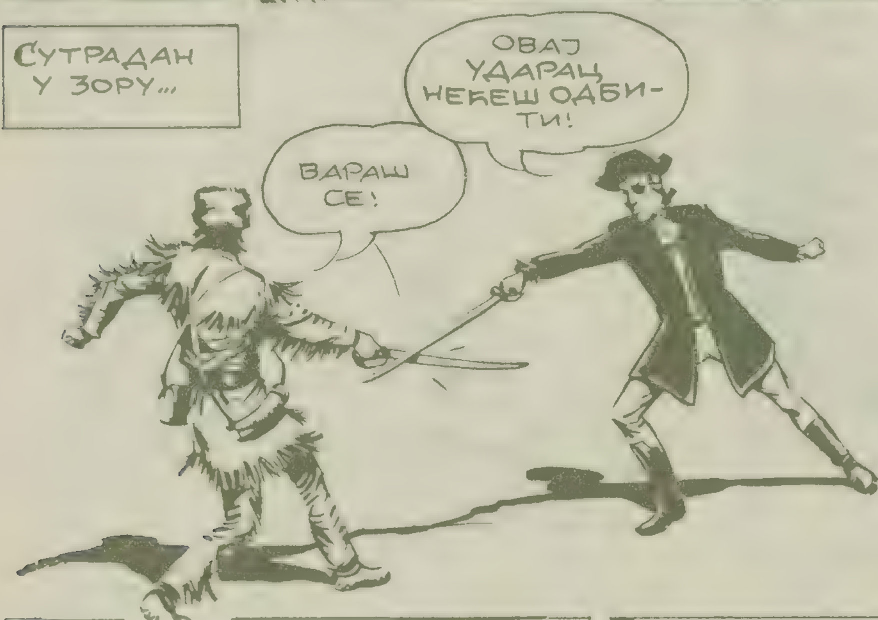
СУТРАДАН У ЗОРУ...
ОВАЈ УДАРАЦ НЕЋЕШ ОДБИ-ТИ!
ВАРАШ СЕ!

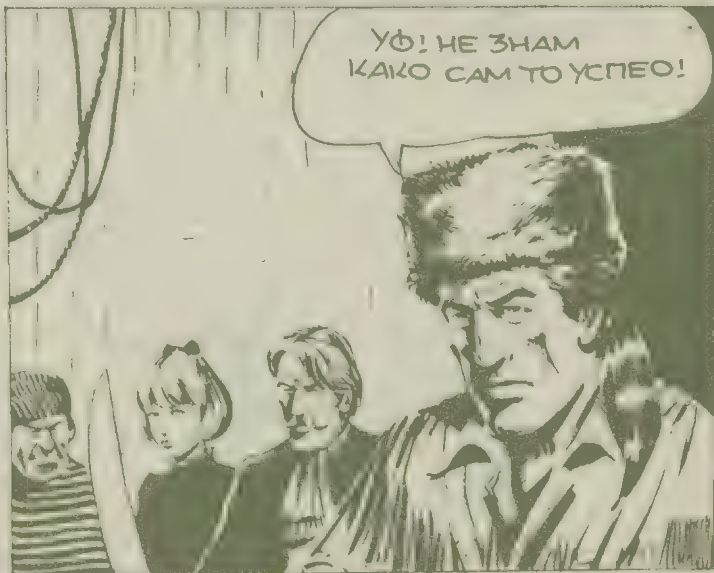
УФ! НЕ ЗНАМ КАКО САМ ТО УСПЕО!

КОРМОРАН ЈЕ МАЈСТОР У МАЧЕВАЊУ...
ОВОГ ПУТА СТЕ ГОТОВИ, КРОКЕТЕ!

КАПЕТАНЕ! КАПЕТАНЕ!

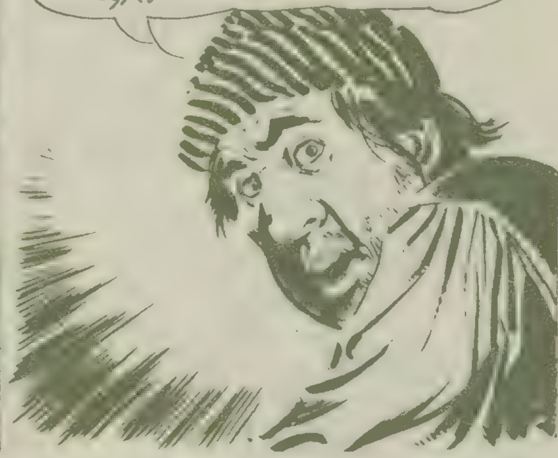
ИНДИЈАНЦИ ПРЕМА-ЗАНИ РАТНИЧКИМ БОЈАМА! С ЊИМА СУ ЈОШ ТРИ БЕЛ-ЦА!

ОВОГ ПУТА СТЕ СЕ СПАСЛИ, КРОКЕТЕ!

МАЛО КАСНИЈЕ...
РАДУЈЕМ СЕ ШТО ТЕ ВИДИМ, ЦРВЕНА ПУМО!

РЕЦИ НАМ ШТА СЕ ДОГОДИЛО С МОЈИМ БРАТОМ ДЕЈВИ КРОКЕ-ТОМ!

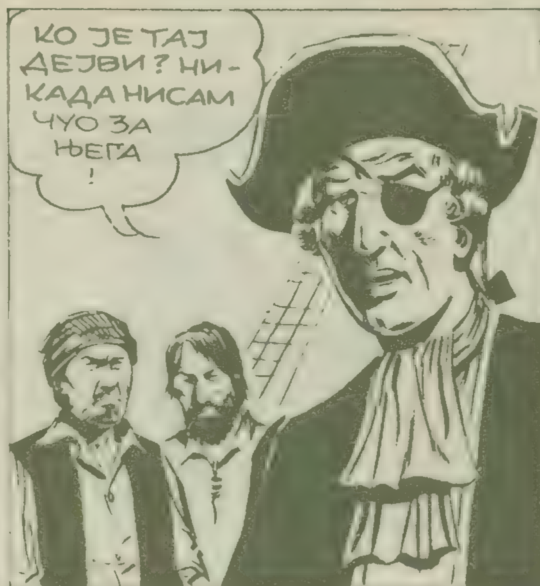
КО ЈЕ ТАЈ ДЕЈВИ? НИ-КАДА НИСАМ ЧУО ЗА ЊЕГА!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
БАЦИ ТУ САБЉУ!
И ХОЋУ...

АЛИ, БАЦИ И ТИ ТАЈ ПИШТОЉ!

ШТА ЋЕШ САД?

ПИШТОЉ ЈЕ МОЈ!

БАШ СИ НЕСПО-СОБАН, ЛАРИ!

КАКАВ ЈЕ ТО ПУЦАЊ, КА-ПЕТАНЕ?
НЕКО ЈЕ СЛУ-ЧАЈНО ОПАЛИО!

КАЖЕМ ТИ ДА ОВДЕ НЕМА НИКАК-ВОГ ДЕЈВИ КРОКЕТА! ОДЛАЗИ!

КОРМОРАН ЈЕ ТАДА НАРЕДИО СВОЈИМ ЉУДИМА ДА ПУЦАЈУ НА ИНДИЈАНЦЕ...
БУУМ!

ПУЦАЈТЕ ЈОШ ЈЕДАН-ПУТ! НАУЧИ-ТЕ ИХ ПА-МЕТИ!

БУУМ!

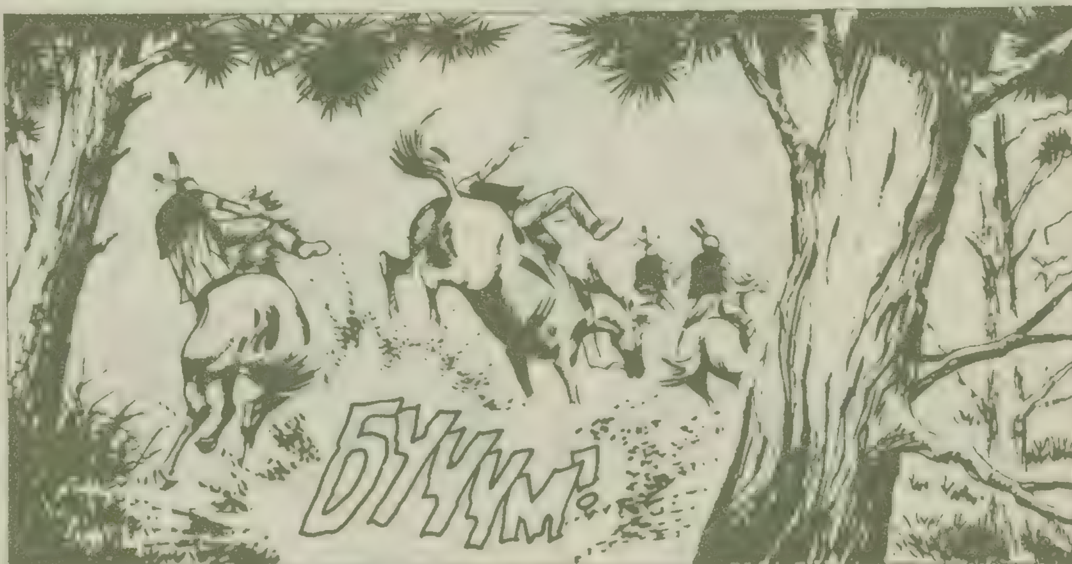
БУУМ!

НА БРОДУ...
ШТА СЕ ТО ОВДЕ ДОГАЂА?

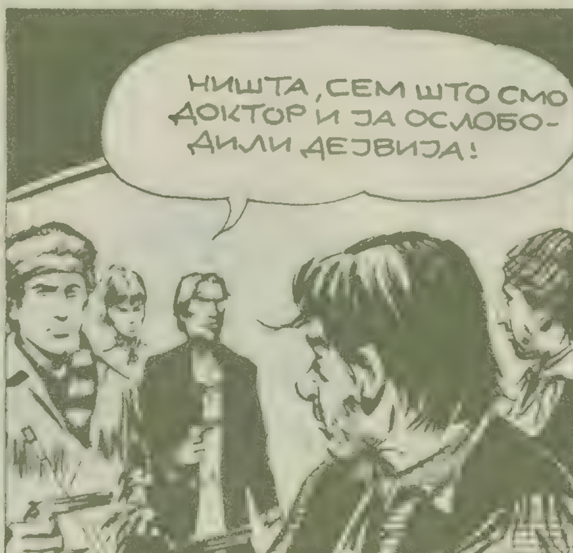
НИШТА, СЕМ ШТО СМО ДОКТОР И ЈА ОСЛОБО-ДИЛИ ДЕЈВИЈА!

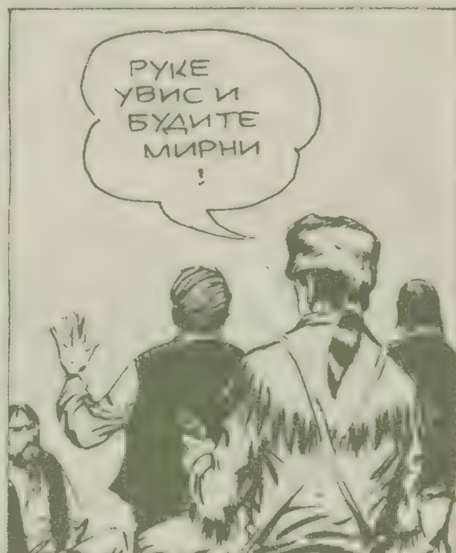
РУКЕ УВИС И БУДИТЕ МИРНИ!

СЈАШИТЕ И САКРИЈТЕ СЕ ИЗА ОВИХ СТЕНА!
СЈАЈАН СИ, ЦР-ВЕНА ПУМО!

УХВАТИТЕ ТОГ ПОГЛА-ВИЦУ! УНИШТИТЕ И ЊЕГА И ЊЕГОВЕ ЉУДЕ!

КУДА ЖЕЛИ-ТЕ ДА ВАС ОДВЕДЕМ?
ПОКАЖИ НАМ ГДЕ СТОЈИ МУ-НИЦИЈА!

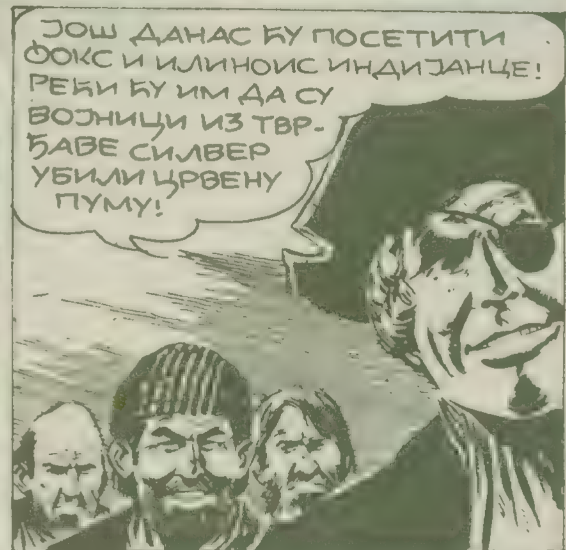

КАПЕТАН КОРМОРАН ЈЕ ВЕЋ ВИДЕО СЕБЕ СЛАВНОГ И БОГАТОГ МЕЂУ СВОЈИМ ПРИЈАТЕЉИМА...

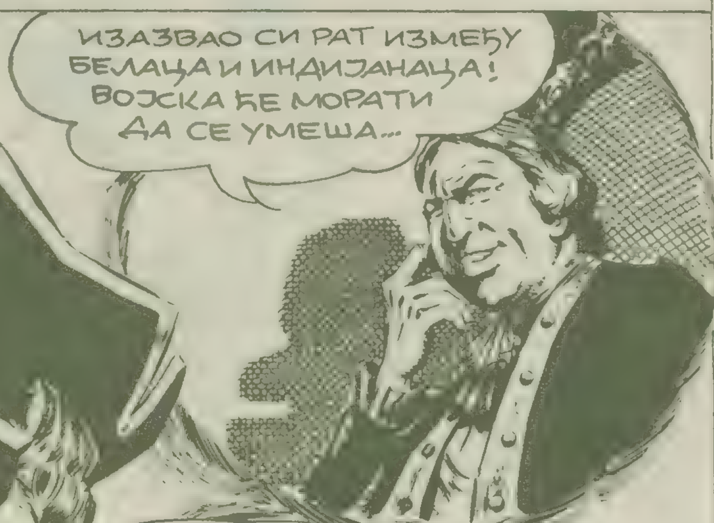

МЕНЕ ЋЕ ОБА-СУТИ ПОЧАСТИМА! БИЋУ БОГАТ!
ШТА СТЕ РЕКЛИ, КАПЕТАНЕ ?

НИШТА! ВРАТИ СЕ НА СВОЈЕ МЕСТО!

ИМА ЛИ КО ВАТРЕ ДА ЗАПАЛИМ ЛУЛУ ?
КАКО ДА НЕ !
САМО ПРОМОЛИ ГЛА-ВУ !

НА „ЦРНОЈ ПТИЦИ"...
ОВДЕ ДРЖИ-МО МУНИЦИ-ЈУ! ШТА СТЕ НАУМИ-ЛИ ?

УСКОРО ЋЕШ ВИДЕТИ!

А САД ДА СЕ И САМ УВЕ-РИМ...

... ДА СИ НАС ДОВЕО НА ПРАВО МЕСТО!

ОВДЕ ИМА БАРУТА ВИШЕ НЕГО ШТО САМ МИСЛИО!

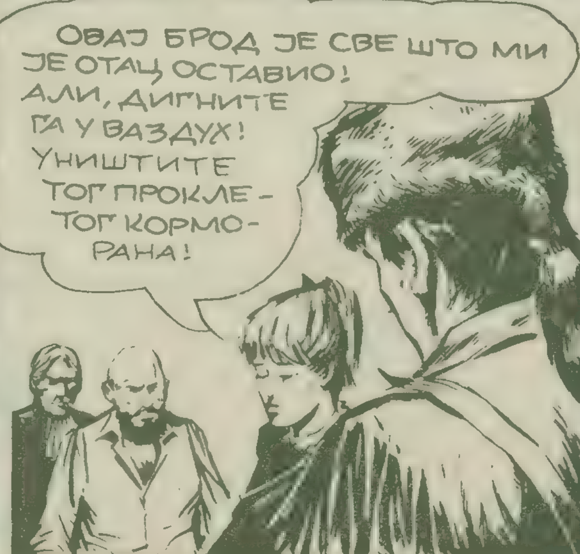
ОВАЈ БРОД ЈЕ СВЕ ШТО МИ ЈЕ ОТАЦ ОСТАВИО! АЛИ, ДИГНИТЕ ГА У ВАЗДУХ! УНИШТИТЕ ТОГ ПРОКЛЕ-ТОГ КОРМО-РАНА!

БИО ЈЕ ПРИЈАТЕЉ МОГ ОЦА! ПОНУДИЛА САМ МУ МЕСТО КАПЕ-ТАНА ПОСЛЕ ОЧЕВЕ СМРТИ, А ОН СЕ САДА ПОНАША КАО ВЛАСНИК БРОДА!

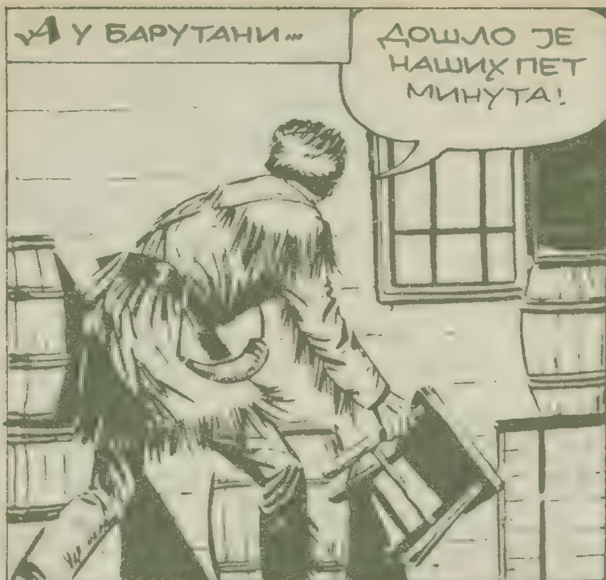
А У БАРУТАНИ...
ДОШЛО ЈЕ НАШИХ ПЕТ МИНУТА!

ЈЕСИ ЛИ ЧУО ?
У ПОТПАЛУБЉУ СЕ НЕШТО ДОГАЂА!

ДЕЈВИ КРОКЕТ ЈЕ ПОБЕГАО!
У БАРУТАНИ ЈЕ!
СЛУШАЈ МЕ ДОБРО, КОРМОРАНЕ!
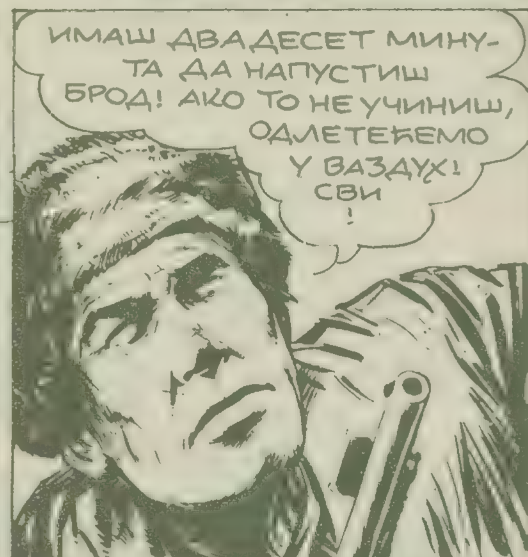
ИМАШ ДВАДЕСЕТ МИНУТА ДА НАПУСТИШ БРОД! АКО ТО НЕ УЧИНИШ, ОДЛЕТЕЋЕМО У ВАЗДУХ! СВИ!

СМИРИТЕ СЕ! ОН ТО НЕЋЕ УЧИНИТИ! ЖЕЛИ САМО ДА НАС ЗАПЛАШИ!

ЈЕСИ ЛИ ОДЛУЧИО, КОРМОРАНЕ?

ЈА ЋУ СВРШИТИ С ЊИМ!

НЕ БУДИ ТАКО СИГУРАН У ТО!

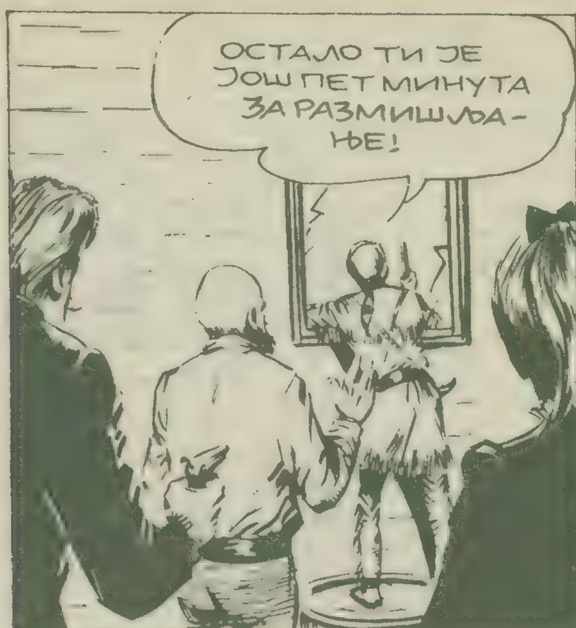
ОСТАЛО ТИ ЈЕ ЈОШ ПЕТ МИНУТА ЗА РАЗМИШЉА-ЊЕ!

КАПЕТАНЕ, НАПУС-ТИМО БРОД!
ПОСЛУ-ШАЈМО СИМП-СОНА!
УМУКНИТЕ! СВИ НА СВО-ЈА МЕС-ТА!

ПОГЛЕДАЈ КАКО СУ СЕ НЕШТО УЗ-МУВАЛИ НА БРОДУ!
ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ ДЕЈВИ УЗЕО СТВАР У СВОЈЕ РУКЕ!

ВРАТИТЕ СЕ НА СВОЈА МЕСТА, КУКАВИЦЕ!

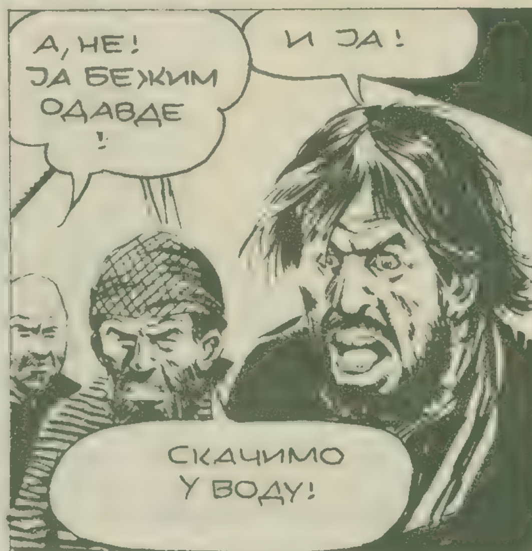
А, НЕ! ЈА БЕЖИМ ОДАВДЕ!
И ЈА!
СКАЧИМО У ВОДУ!

ИЗДАЈИЦЕ! СТАНИТЕ!

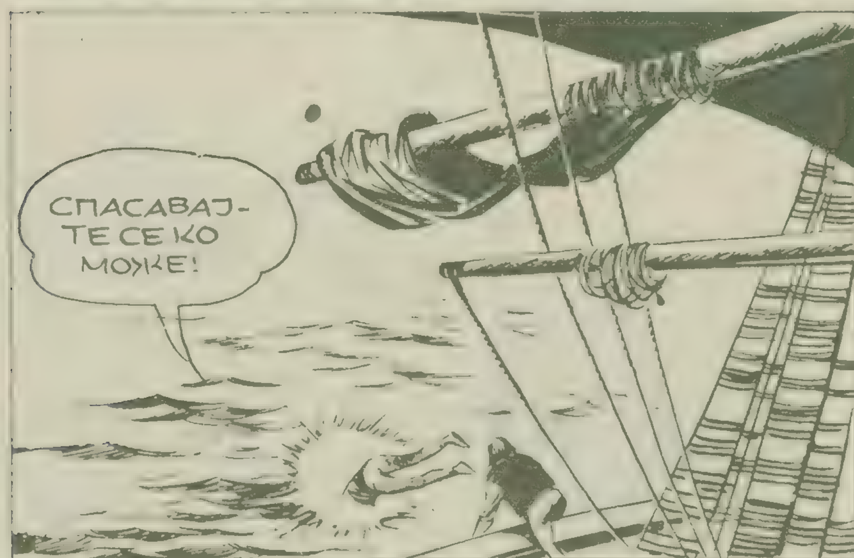
СПАСАВАЈ-ТЕ СЕ КО МОЖЕ!

ПРИЈАТЕЉИ ДЕЈВИ КРОКЕТА СВЕ ТО ОДУШЕВЉЕНО ПОСМАТРАЈУ...
УРААА!
БРАВО, ДЕЈВИ!

У БАРУТАНИ...
ЗАХВАЉУЈУЋИ ТЕБИ, СПАСЕНИ СМО!
УСПЕО СИ ДА ИХ УПЛАШИШ!

КУКАВИЦЕ! ОСТАВИЛЕ СУ МЕ САМОГ!

КРОКЕТЕ, ЈА СЕ НЕ ПРЕДА-ЈЕМ ТАКО ЛАКО!

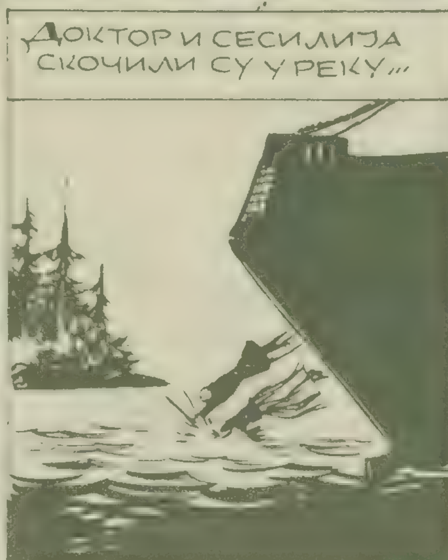

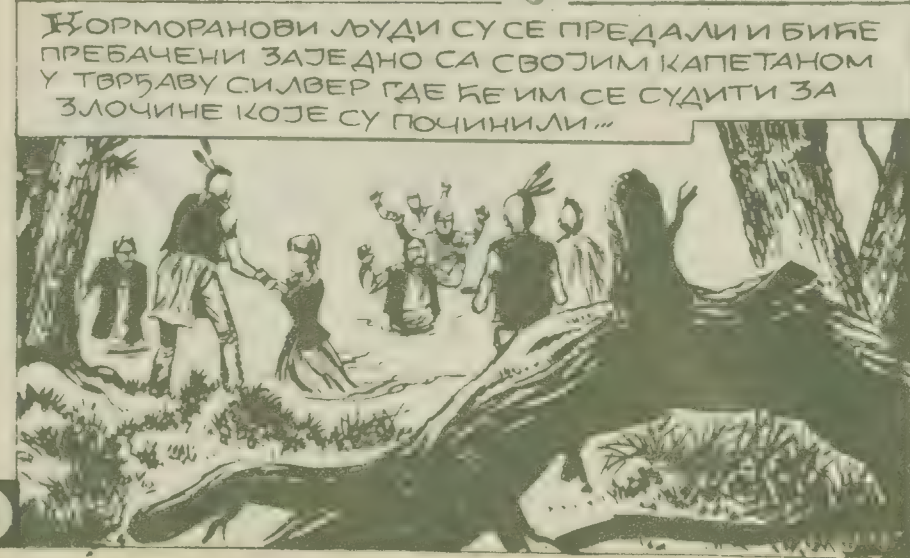

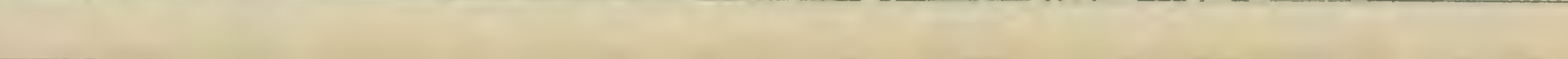

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП: ГУРАНСОН МЕЂУ ШКОТИМА!

ПОПАЈ

ЗДРАВО, ПРИЈА-ТЕЉУ!
ХА! МОРА ДА СИ ДОШ'О У ОБИЧНУ ПОСЕТУ ЈЕР ЈЕ ВЕЧЕРА ТЕК КРОЗ ЧЕТИРИ САТА!

Ш... ШТА? КАКВА ЈЕ ТО ГРОЗНА ГАЛАМА?

ВАЖНО!

МНОГИ **СЛАВНИ** ЉУДИ ПРОДАВАЛИ СУ НОВИ-НЕ КАД
СТВАРНО?

НО-ВИ-НЕ, ЧИ-КО?
НЕ!

НЕЋЕТЕ ДА КУПИТЕ НО-ВИНЕ ОД МОГ МАЛОГ КИЋЕ?
ТАЈ БЕЗОБРАЗНИК ПОКУШАВА ДА МИ ПРОДА НОВИНЕ ОД ПРО-ШЛЕ НЕ ДЕЉЕ!

ЗАР ТИ ДА МИ СПРЕ-

ЕВО ЈОШ ЉУДИ... ПОНУДИ ИМ НОВИ-НЕ!
НОВИ-НЕ!

ОВАЈ ЈА... КУ-ПУЈЕМ ЦЕЛО

КРАЉЕВИЋ
МАРКО
И
ДРУЖИНА

ЛЕТЕТИ, ЛЕТЕТИ,
ЛЕТЕТИ!

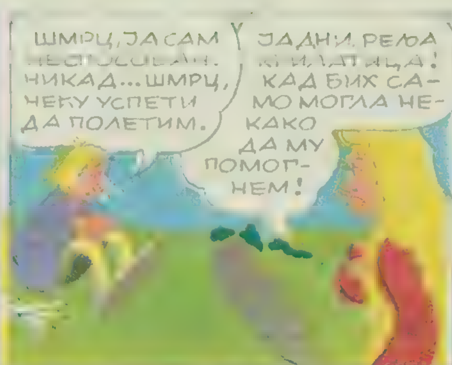
ШМРЦ, ЈА САМ
НИКАД... ШМРЦ, ЋЕКУ УСПЕТИ ДА ПОЛЕТИМ.
ЈАДНИ РЕЉА
КАД БИХ СА-МО МОГЛА НЕ-КАКО ДА МУ ПОМОГ-НЕМ!

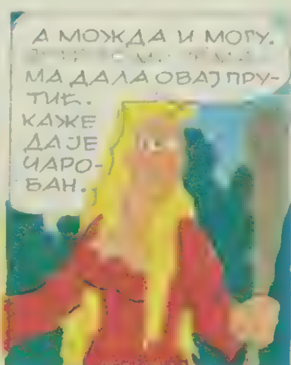
А МОЖДА И МОГУ.
МА ДАЛА ОВАЈ ПРУ-ТИЋ. КАЖЕ ДА ЈЕ ЧАРО-БАН.

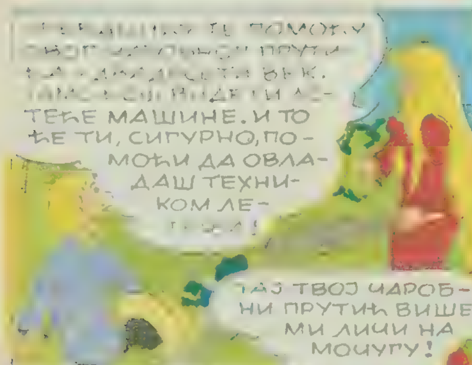
ТЕЋЕ МАШИНЕ. И ТО ЋЕ ТИ, СИГУРНО, ПО-МОЋИ ДА ОВЛА-ДАШ ТЕХНИ-КОМ ЛЕ-
ТАЈ ТВОЈ ЧАРОБ-НИ ПРУТИЋ ВИШЕ МИ ЛИЧИ НА МОЧУГУ!

АБРАКАДАБРА!

ДА ДА НЕ ДЕ-ЛУЈЕ!
ИМАМ ГЛА-ВОБОЉУ!

ПУФ

ЗА МЕНЕ.
И РУКАМА И ЧОВЕК ОДМАХ ПОЛЕТИ!

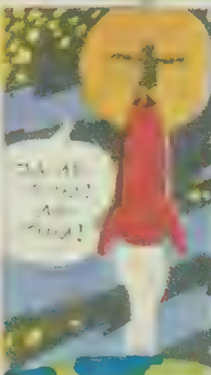

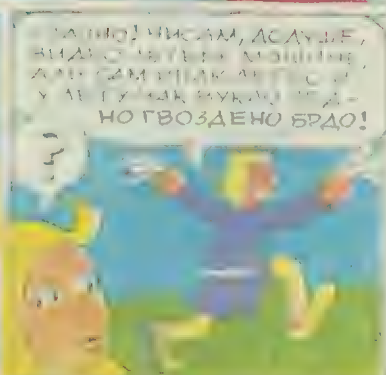
НО ГВОЗДЕНО БРДО!
?

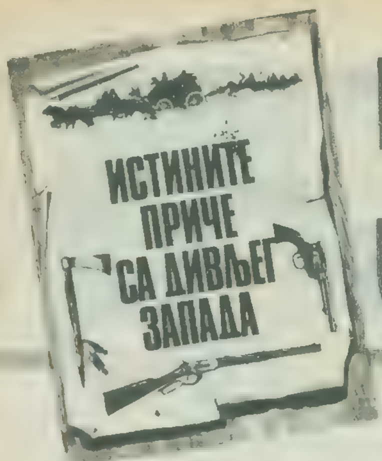

ЗБОГОМ, ЏЕСИ!

Висок, црнокос младић ушао је у банку, пружио службенику за шалтером чек на сто долара и стрпавши руке у џепове причекао да му се сума исплати. Чиновник је бацио незаинтересован поглед на чек да би се затим приметно тргао и избуљио очи у младића. Овај се није ни померио. Благајник се прибрао, но ипак је сумњичаво погледао у правцу младићевих руку, као да проверава није ли наоружан. **Јер, на чеку је стајао читак потпис — Џеси Џемс! — име које у америчкој држави Мисури, и не само у њој, никада неће бити заборављено.**

ЗА ПРИЈАТЕЉЕ ДИНГУС

„Сличне незгоде често ми се догађају, скоро сваког дана. Једном се замало нисам, ни крив ни дужан, нашао у затвору јер је полицајац који ми је тражио личне податке мислио да са њим терам шегу!“ испричао је новинарима 1971. године Џеси Џемс, двадесет шестогодишњи протестантски свештеник, праунук славног разбојника. **„Напишите да не сносим кривицу за своје име, још мање за место у којем сам рођен. Нека ме већ једном оставе на миру!“**

То место зове се Клеј Каунти и у њему је 5. септембра 1847. рођен и незаборавни прадеда. Имао је само две године када је његов отац, протестантски свештеник, заувек оставио Библију да би, заједно са целом породицом, отишао у Калифорнију „заражен“ златном грозницом. Само три недеље трагао је за златом, а онда је страдао под крајње сумњивим околностима.

Удовица Зерелда убрзо се поново удала, за неког Симса. Ни овај није поживео и трећи супруг госпође Зерелде постао је извесни доктор Самјуел који је њено троје деце из првог брака, Френка, Џесија и Сузи, прихватио као своју рођену.

Џеси Џемс био је леп човек, црне косе, плавих очију, правилних црта лица.

Кућа у Сент Џезефу у којој је убијен Џеси Џемс.

Њихово детињство било је доба расних трзавица, кад се у свим кућама много и жучно разговарало о отцепљењу јужних држава из Америчке Уније. И у дивљем Мисурију, где живео доктор Самјуел са породицом, није се водило рачуна да ли ватреним препиркама око укидања ропства Црнаца присуствују деца.

Браћа Џемс, Џеси и Френк, нису имали ни једног јединог роба, али су се ипак определили за ропство. Чим је дошло до првих сукоба, дечаци су се прикључили јужњачкој банди озлоглашеног пуковника Виљема Кларка Квантрила, најкрволочнијег човека Америке тог времена. Он лично дао је Џесију прве лекције из руковања оружјем и научио га вештини изненадних препада.

Када је рат између Севера и Југа завршен, Џеси је имао само 18 година, но ипак није успео да се врати нормалном животу. У томе му је ишла наруку и власт Севера која је тражила његово изручење, те није могао, чак и да је желео, да се запосли, или да се једноставно врати кући и заборави прошлост.

КОМПЛИКАЦИЈЕ ОД ПОЧЕТКА

Чланове Квантрилове банде, која није припадала регуларној јужњачкој војсци, није обухватила ниједна амнестија и многи од њих наставили су са препадима, овога пута у своје име. Њихов „шеф“ постао је због своје луде храбрости, упркос младим годинама, Џеси Вудсон Џемс, за пријатеље Дингус.

Ујутро 13. фебруара 1866. године Џемсова банда извела је свој први оружани препад на једну банку у Либертију. Пљачка им је донела 15.000 долара у злату и 45.000 у вредносним папирима, у оно време фантастичну суму. Тако успешно започета серија напада наставила се: Лексингтон у октобру, Савана у марту следеће године, Ричмонд у јуну ...

После неколико година Џеси Џемс је постао легендарна личност, необично омиљена међу становништвом јужних америчких држава. Добио је надимак Робин Худ Запада. Томе је, вероватно, допринео и његов романтичан изглед: Џеси је био висок метар и осамдесет, правилних црта лица, црне косе, неговане браде, увек лепо одевен и дотеран.

Година 1875. представљала је врхунац краљевине терора Џесијеве банде. Возови, дилижансе и банке пљачкани су непогрешивом тактиком која властима није пружила могућност никаквог ефикасног реаговања. Женидба и рођење сина нимало нису изменили живот Џесија Џемса. И онда је, изненада, његова срећна звезда почела да тамни.

Догодило се 7. септембра 1876. у Нортфилду у Минесоти. Циљ је била Ферст нешенел банка, доста тежак задатак због положаја зграде и богатства банчиних трезора. И данас се памте имена бандита који су учествовали у овом подухвату: Џеси и Френк Џемс, Кол, Џим и Боб Јангер, Клел Милер, Чарли Питс и Бил Чедвел.

Ствар је почела да се компликује од самог почетка. Део банде већ се налазио унутра када се један грађанин, не слутећи шта се одиграва, попео уз неколико степеника с намером да уђе у банку. Клел Милер, који је чувао улаз, турнуо му је пиштољ под нос и човек је стрчао низ степенице урлајући из свег гласа за помоћ.

Џима, Френка и Била, који су чували прилаз улици, привукла је изненадна вика и дојурили су пред банку пуцајући на све стране да би заплашили пролазнике и спречили долазак полиције. Као на знак чаробног штапића све живо што се у том часу затекло на улици ишчезло је. Људи су се повукли што су брже могли у оближње куће, позатварали прозоре и врата и притајили се.

Онда се одједном потпуно пуста улица претворила у стрелиште. Невидљиве руке пуцале су у бандите са свих страна. Милер се окренуо да види где су му другови и пао напуњен сачмом из ловачке пушке. Још на први знак узбуне доктор Вилер, хладнокрван и непогрешив нишанџија, попео се на последњи спрат оближње Дампоје-

ПИСАЛО ЈЕ НА НАСЛОВНОЈ СТРАНИ ЈЕДНОГ ПОСЕБНОГ АМЕРИЧКОГ ЛИСТА НА ДАН ПОГИБИЈЕ ЛЕГЕНДАРНОГ БАНДИТА ИЗ МИСУРИЈА.

рове куће наоружан „винчестерком 38 специјал“.

Бандити који су се за то време налазили у банци почели су, захваћени паником, да се повлаче према излазу не узевши ни један једини долар. Џеси и његово брат Френк одјахали су према западу, а остали, у јадном стању и са коњем мање, у правцу истока.

ЉУДИМА ЈЕ ЗАСТАО ДАХ

Неколико година касније највереније присталице јужњака помрле су или више нису хтеле да им помажу. Америка је постебила подељена на Југ и Север претварајући се у Сједињене Америчке Државе. Тако су браћа Џемс била принуђена да постану обични ситни лопови. Покрали би понеку кућу, отели неком новчаник, и сличне ситнице. Мрежа око њих се стезала.

У договору са гувернером Критенденом шериф Тимберлејк унајмио је две сумњиве личности, Чарлија и Роберта Форда, да ликвидирају браћу Џемс које је сматрао јавном опасношћу. Ови су успели да ступе у додир са браћом и предложили Џесију да заједничким снагама организују напад на једну банку.

Ујутро 3. априла 1883. године, дана одређеног за препад на банку, док је Чарли Форд припремао коње, Џеси се попео у своју собу заједно са Робертом Фордом. „Данас ће бити проклета врућина“ рекао је Џеси и скинуо јакну. Тада је на стаклу слике свог омиљеног коња која је висила на зиду приметио прашину, попео се на столицу да би је обрисао и скинуо опасач са револверима.

Тог тренутка Роберт Форд подигао је свој „колт неви“. Џеси се окренуо тек када је схватио да је једва чујно „клик“ које му је дошло до ушију — ороз пиштоља. Следећег часа пао је са столице са рупом у срцу.

Френк Џемс се, годину дана после Џесијеве погибије, предао гувернеру Мисурија. Суђено му је и — ослобођен је! Завршио је јадно, 1915. године, у циркусу Буфала Била. Годину дана касније умро је мирно, у свом кревету, Кол Јангер. Седамнаест метака разних калибара који је годинама носио у леђима нису му никада проузроковали никакву сметњу.

„Људима је застао дах када су сазнали за Џесијеву смрт“ — каже балада Билија Гашејда. И то је било тачно. Амерички југ оплакао је свог „хероја“. Гувернер је дозволио да Џемса сахране на фарми где је рођен и народ је у сузама испратио Џесијево тело из цркве у Кернију до фарме у Клеј Каунтију. **Истог дана лист „Канзас Сити Џернал“ штампао је посебно издање. Преко целе прве стране писало је огромним словима: „Збогом, Џеси!“**

Бандити су постојали и пре Џесија Џемса, а небројано их је и после њега. Ниједан, међутим, није доживео да га народ оплакује, а штампа испраћа као хероја. То је, донекле, разлог што се и данас, скоро 100 година касније, права истина о Џесију Џемсу, бандиту и убици, меша са легендом о његовој племенитости и добрим делима.

Б. Д.

ЛЕГЕНДЕ О МЕСТИМА

ПОКАЈАЊЕ ПОД БУКУЉОМ

ПРЕД САМУ СМРТ КНЕЗ МИЛОШ ОБРЕНОВИЋ ЈЕ, СЕЋАЈУЋИ СЕ ПОДЛОГ УБИСТВА КАРАЂОРЂА ПЕТРОВИЋА, ИЗДАО НЕОБИЧАН УКАЗ.

Једног дана јула 1859. године у близини Киселе воде која се налазила на месту данашњег Старог здања у Аранђеловцу окупила се маса света из места и околине на челу са попом и среским начелником. Очекивали су већ остарелог кнеза Милоша Обреновића који је требало сваког часа да наиђе. Ово је био његов други долазак под Букуљу и народ је хтео да га што лепше дочека.

БЕСАНА НОЋ

Када је кнез стигао и изашао из кочије, људи су га поздравили клицањем. **Никоме, међутим, није промакло да је био снужден. Нешто није било у реду, али нико није знао шта је посреди. Расположење госта остало је исто и увече, када је пошао на починак, па и сутрадан.**

Кнежев пратилац, митрополит Михаило приметио је да се са кнезом нешто збива чим су на овом путу по Шумадији дошли у близину Тополе, родног краја покојног српског вожда Карађорђа који је убијен из потаје по Милошевом налогу. **Кнез се стално борио с мислима, био одсутан духом, понекад сам са собом разговарао.** Митрополит је наслућивао шта га мучи, али је чекао да кнез први проговори о томе. То се и догодило прве ноћи њиховог боравка под Букуљом. Кнежев ађутант подигао је митрополита после поноћи из кревета и замолио да дође код кнеза у собу.

— Седи! — дочека кнез митрополита Михаила. — **Не спава ми се, па сам те звао, онако, да причамо...**

Веђе му се скупише, а боре на челу набрасе.

— **Сећаш ли се, попе, битке код Варварина? Тада је Карађорђе. Какав јунак... лав! И убисмо га!**

Али морало је тако бити, није се имало куд!...

Митрополит је ћутао. Знао је да то није истина, да је Карађорђе убијен зато што је Милош у њему видео опасног супарника и да старог кнеза сад, под старост, гризе савест због тога.

НЕКА СЕ ЗОВЕ АРАНЂЕЛОВАЦ

Још се дуго те ноћи кнез Милош присећао Карађорђевих успеха у првом српском устанку, догађаја везаних за њега, успомена. Пред зору, неиспаван и уморан, донео је одлуку.

— **Чуј, попе!** — рекао је митрополиту Михаилу. — **Подићи ћу три цркве покајнице. Једна од њих биће посвећена светом Арханђелу Гаврилу и место ће јој бити овде, у Врбици. Кад буде готова нека се и ово село по цркви светог Арханђела зове Аранђеловац.**

Митрополит Михаило се сложи. Његово верско учење поздрављало је овакав поступак старог кнеза. Замолио га је да не одуговлачи са указом. Вероватно се плашио да се Милош не предомисли кад се врати у Београд. Међутим, кнез је одржао реч.

Те исте, 1859. године Милош Обреновић је издао указ о подизању цркве у Врбици и промени назива села Врбице у Аранђеловац. Изградња је почела 1860. године. Радове је изводио аранђеловачки мајстор Наумовић, а о транспорту грађевинског материјала бринуо је срески начелник Јоксимовић.

Кнез Милош није дочекао да види дело свог покајања. Умро је у току изградње цркве, али је његов наследник Михаило Обреновић привео радове крају. Он је издвојио новац и за иконостас и 30. јуна 1863. године митрополит Михаило је осветио цркву.

Неки подаци о постанку имена Аранђеловац налазе се у старом летопису аранђеловачке цркве који се и данас чува, док су се остали као казивање преносили с колена на колено.

Зоран Николић,
Београд
(Хонорар: 200 дин.)

НЕОБИЧНЕ СУДБИНЕ ПОЗНАТИХ ПРОНАЛАЗАКА

ПЕСНИЦАМА НА ФОНОГРАФ

Француски астроном Камиј Фламарион (1842. до 1925.) описује у једном свом делу и седницу Француске академије наука, која је одржана марта 1878. године. На овом скупу академика приказан је рад фонографа, претече данашњих грамофона и магнетофона, који је годину дана раније конструисао амерички научник Едисон.

Приказивање рада фонографа извео је француски физичар Ди Монсел. Он је најпре снимио свој глас, а затим га репродуковао на фонографу. Изненађени академици су на разне начине изражавали своје дивљење према новом проналаску; неки доста гласно, а неки суздржано. Али, у једном моменту, непосредно по завршетку гласа, са свога места скочио је осамдесетогодишњи Жан Бујо тада врло познати лекар, и потрчао према фонографу и физичару који је завршио приказивање рада свог апарата. Покушао је својим старачким рукама да нападне физичара, називајући га варалицом који хоће да превари све присутне академике својим говором из трбуха.

Касније је овај старац и теоријски објаснио свој поступак. Немогуће, сматрао је он, да некакав недостојни метал, који нема никаквих чула и разума, може да говори као човек.

ПОРОДИЦА Безвезић

НАШ ПОДВИГ У ЗЕМЉИ АЦТЕКА

АЈКУЛА у базену

Ђурђини завеслаји смењивали су се таквом брзином да је и пажљивом гледаоцу изгледало да се сливају у јединствен ритмичан покрет, без застоја и трзаја. Њено пливање освајало је на први поглед.

Нико пре и после ње од пливача или пливачица из Југославије није успео да освоји тај толико жељени олимпијски трофеј и то су данас једине олимпијске медаље југословенског пливања.

Сплићанку Ђурђу Бједов назвали су „најлепши осмех" пливачког базена на Олимпијади у Мексику. Умела је да се осмехне веома лепо иако је у ствари често била збуњена.

ОСМЕХ ЗА ЗЛАТО

Пред одлазак на Олимпијаду чак ни стручњаци у Југославији нису озбиљно рачунали на Ђурђу Бједов. **Увели су је у олимпијску екипу само зато да би попунила „штафету снова" у којој су биле Ана Бобан, Зденка Гашпарац и Мирјана Шегрт. Ана је пливала слободним, Зденка леђним а Мирјана лептировим стилом.**

Ђурђа је била ученица свог оца, пливачког тренера, и познавала је све стилове, али да би постала четврти члан штафете, морала је да изабере — прсно. Иначе, сви су се надали да ће се наша женска штафета пробити бар до финала.

Догодило се, међутим, оно што није очекивао нико, а најмање сама Ђурђа. Штафета је „потонула" још у полуфиналу, ниједна од наше три девојке није успела да обезбеди учешће у завршним борбама, али је зато **Ђурђа Бједов два пута сагињала главу да јој око врата ставе почасну врпцу с олимпијским медаљама!** Прославила је и себе и југословенско пливање.

Новинарима није било лако да од ње чују много речи. **После њене сјајне победе на 100 метара прсно један мексички лист објавио је овакав разговор:**

— Како сте победили?

— Не знам ни сама. Само сам пливала ...

— Да ли сте очекивали прво место?

— Не, нисам. Била сам радосна што сам ушла у финале.

Новинар је на крају додао још и ово: **„Разговор је био кратак, али је то сигурно девојка с најлепшим осмехом у пливачком базену".**

И уистину, ведар и насмејан лик наше пливачице красио је ову страницу извештаја с олимпијских такмичења. Уз њу је стајала светска рекордерка Галина Прозуменшчикова, укочена и нерасположена.

Али, тај ведри осмех у базену је нестајао; Ђурђа је у води била озбиљна, напета и сва у покрету, као ајкула. Скочила би у воду са стиснутим уснама и са једним циљем: да постигне што боље време. Она никада није штедела снагу, нити је тражила неку нарочиту рачуницу као друге такмичарке. **За њу је једина тактика била: пливати пливати, и то што боље, брже и снажније.**

— Пливаћу свом снагом, па шта буде — рекла је пред старт финалне трке.

НА НАЈТЕЖОЈ СТАЗИ

Била је то за њу трећа олимпијска трка у Мексику. Прву трку у предтакмичењу завршила је као прва на циљу. Чак је поставила и нови олимпијски рекорд — 1:11,7 минута. Надмашила је и светску рекордерку Американку Кети Бол.

У полуфиналу је имала добро време, али у оштрој конкуренцији оно јој је донело тек седмо место. Зато је на старту и добила ону најгору и најтежу стазу уз саму ивицу базена. Боље пласиране такмичарке пливале су средином.

Гледалиште је било препуно. Све улазнице распродане су унапред.

Кад су се осам девојака винуле кроз ваздух и запливале, настао је прави ураган. Капљице су прштале на све стране. **Дворана је одјекивала од бодрења. Две Американке, две представнице Совјетског Савеза, једна Уругвајка и једна Немица биле су испред Ђурђе Бједов.** Али, тако су говорили само званични резултати. Она, међутим, то није признавала. Хтела је да буде као права ајкула, хитра и непобедива.

КАО ДА КЛИЗИ

Њен завеслај није толико дугачак да би одавао утисак изузетне снаге. Ни талас воде који гура испред себе код ње није нарочито висок. **Она прсно плива као да клизи.** Завеслаји се смењују таквом брзином да пажљивом гледаоцу изгледа да се сви сливају у један јединствени ритам, којим се метри готово гутају.

Ђурђа Бједов пливала је веома лако. Код ње није било бацакања, ни застоја, ни прегибања, ни мучења. Њено пливање освајало на први поглед.

Американка Вучмен јој је на почетку нешто одмакла, али је храбра Југословенка успела да је стигне већ на окрету. Заједно су прошле првих педесет метара. Остале су биле иза њих.

Пливачице се окрећу и јуришају у правцу циља. Посматрамо све искоса и види се само како глава Ђурђе Бједов час понире у воду, а час избија напоље са широко отвореним устима да удахне ваздух. Ту, уз ивицу базена, вода је најмирнија јер Ђурђа не прави никакву буру. Напротив, на средини све ври од наглих покрета.

СУЗЕ РАДОСНИЦЕ

Док довикујемо Ђурђи да је прва, она само узвикну „Јао" и потоне у воду. Једини истински сведок њене победе је црвена тачка уз њено име. **Означено је и време победнице: 1:15,8 минута. Нови југословенски рекорд оборен је у трци у којој је светска рекордерка Американка Кети Бол била тек — пета. Био је 20. октобар 1968. у 2,24 часа ујутру по нашем времену.**

Четири дана после злате освојила је у Мексику и сребрну медаљу на 200 метара прсно. Тад је пролила и сузу радосницу.

Ст. Протић

МОЗАИК

ЈЕСТИВА ВУНА

У производњи разних одевних предмета синтетика све више замењује вуну. Зато су становници Новог Зеланда, познати као одгајивачи оваца и извозници меса и вуне, одлучили да вуну друкчије користе — после посебне прераде она може да се једе. Од ње се добија једна врста брашна, погодна за прављење колача, који су богатији протеинима од самог меса.

ТАЛЕНТИ У КУПАТИЛУ

Већина људи пева док се туширa или док се купа у кади. Научници су се заинтересовали зашто је то тако и дошли до закључка да се у ваздуху ствара негативни електрицитет чим се отвори славина. Наелектрисане честице утичу на човекова чула и стварају атмосферу сличну пролећном дану. Занесен тиме, човек почиње да пева. Можда ће ловци на таленте почети да обилазе и купатила.

ПСИ НИСУ ПОЛИГЛОТЕ

— Ако купујете псе или папагаје обратите пажњу којим језиком говоре! — осванулo је упозорење у једном лондонском листу. Нека домаћица жалила се редакцији тог листа да је приликом куповине четвороножног љубимца била обманута. Јер, иако је продавац тврдио да је пас дресиран, мали пекинез није схватао ниједну њену наредбу или тепање. Тек кад је у њено суседство дошла нека немачка породица, пас се орасположио, по цео дан је радосно кевтао и никако није хтео да напусти њихово двориште. Касније се испоставило да је куче „рођено" у Немачкој и да не разуме ниједну енглеску реч.

ПРВИ СЛОН БУРМАНСКЕ ПРАШУМЕ

НЕКО Л

1 Бурмански слон Бандула родио се три године пре почетка 20. века. Када је напунио пет година, почели су да га увежбавају за рад у мрачним и густим прашумама централне Бурме. Свакодневно је на леђима носио шатор, посуђе и алатке путујућег шумара. То је потрајало годинама, све док Бандула није довољно ојачао и постао способан за прихватање сплавова од огромних брвана, који су низ реке пловили ка пиланама. Касније је почео и да вуче гломазна, тешка дебла обореног дрвећа.

2 Бандула је био паметан и веома добро је обављао свој посао због чега су га назвали првим слоном прашуме. Био је снажан и боловао је само једном, од рана задобијених у борби с дивљим слоновима. Његов живот био је миран и испуњен радом све до 1942. године када су Јапанци околили Бурму. Они су тада заробили многе слонове и користили их за вучу оружја и муниције у свом напредовању према Индији. Једног дана Бандула је успео да побегне, заједно са својим господаром.

3 Додељен је британским трупама и сада је његов задатак био да прикупља стабла за изградњу мостова преко многобројних река и мочвара у планинском делу Бурме. Било је потребно довући огромне количине грађе јер су мостови морали да буду довољно јаки како би војска заједно са тенковима и камионима могла да прелази преко њих. Овај тежак посао обављало је 89 слонова. Те живе дизалице џиновске снаге биле су незамењиве за напредовање војске!

4 Али, Јапанци су, изненада, први напали и било је потребно хитно прикупити слонове и склонити их на сигурно, а то је значило у Индију! Није било нимало лако пронаћи у прашуми толике слонове па је у журби скупљена само половина. На челу с Бандулом, кренула је поворка слонова коју је водило 40 наоружаних Бурманаца и 90 јахача. Са њима је бежало и преко 60 жена и деце који су били одсечени од свог народа. Упутили су се према планинама које деле Индију од Бурме.

Е УБИО БАНДУЛУ

5 Био је то напоран марш, као онај кад је, у стара времена, Ханибал прелазио Алпе са својим слоновима. Каразану је стално претила опасност од напада Јапанаца и водичи су радије ишли по беспућу иако је то било веома ризично јер су камиони сваки час застајали и слонови су морали да их извлаче. Када је Индија већ била близу, одједном су застали пред препреком која је изгледала непремостива: стаза којом су ишли нагло се завршавала литицом високом преко 120 м.

6 Домороци који су живели у оближњем селу пењали су се уз тај гребен стрмом стазицом, преуском и за једно слоновско стопало! Било је потребно два дана рада док су Бурманци успели да прошире ту стазицу, каткад ужу од метра, што је за огромне слоновске шапе једва довољно и на равном! Пењати се уз ову литицу изгледало је тако опасно, да су многи посумњали хоће ли слонови уопште хтети туда да пођу. „Бандула ће помоћи“, рекао је По Ток, човек који се бринуо о њему.

7 „Он неће крочити на несигурну стену, а на стрминама ће затворити очи“, био је упоран По Ток. Тако су одлучили да Бандула буде предводник, у нади да ће остали слонови поћи за њим. Почело је лагано успињање, каткад тако споро да је изгледало као да џиновске животиње стоје поређане по преуској стази. Ипак, Бандула је напредовао, пажљиво ступајући по уском испусту над понором. Пењао се све више и више, а остали слонови су пратили свог вођу са слепим поверењем.

8 Најзад у дошли до врха и пред очима избеглица био је пут за Индију. Непријатељ је остао далеко за њима. Као награда за храброст, племенитом Бандули је у једном вођњаку приређена права гозба на којој је он појео око 1000 поморанџи! Неколико месеци доцније Јапанци су потиснути и Бандула се вратио у Бурму, где је опет прикупљао грађу. А онда је, изненада, једне ноћи убијен, док је мирно брстио у шуми. Никада није расветљено ко је то учинио и зашто!

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

РОМАНЕЛА
(ROMANELLA)

Текст: Jean-Max Riviere
Музика: Michel Cywie
Изводи: Gianni Nazzaro

Roma Romanella
Tous les garcons parlent de toi en Italie
Roma Romanella
Tu n'as que seize ans et tu es la plus jolie
Roma Romanella
Tes parents disent que tu aimes trop la vie
Roma Romanella
Tu es le soleil du matin quand tu souries
Ecoute-moi petite fille
Ne te laisse pas prendre au jeu
Tu sais l'amour est si fragile
Il te ferait saouffrir un peu
Ecoute-moi bella ragazza
Ne viens pas vers moi
Tu sais nous n'avons pas le droit
Roma Romanella
Tu vas danser avec les garcons de ton age
Roma Romanella
Les nuits d'ete c'est de rever sur la plage
Ecoute-moi petite fille
Je t'ouvre les bras
Et tu te blottis contre moi
Roma Romanella
Je suis le plus heureux des garcons d'Italie
Roma Romanella

ЂАНИ НАЗАРО (GIANNI NAZZARO)

Једна од највећих певачких звезда Италије, Наполитанац Ђани Назаро, у последње време све чешћи је гост француских ТВ програма и концертних подијума. Да ли је то почетак опадања популарности у Италији овог певача који је својевремено помрачио славу Ђелентана, Морандија и Ранијерија, или пак жеља за европском славом и афирмацијом, још је тешко рећи. Сигурно је, међутим, да се Назарове плоче више не продају као некад, а све је мање позива за гостовања по Италији која, полако, своју традиционалну канцону ставља у други план.

Захваљујући пре свега свом допадљивом изгледу Ђани је у Француској веома брзо стекао наклоност женског дела публике што су искористили рекламни агенти лансирајући га као лепотана и идола. Почетак је био више него успешан. Песме „Романела" и „Једна Францускиња" доспеле су на готово све листе популарности, а слике Ђанија Назара на насловне странице недељних часописа. И сам свестан да му је велика шанса надохват руке, Ђани је одлучио да напусти Рим у коме је живео последњих десет година и да се настани у једном малом месту поред Париза. Да би се бар у нечему приближио француској звезди број један, Џонију Холидеју, Ђани купује специјалан модел аутомобила „порше карера" и њиме крстари друмовима, често недозвољеном брзином изазивајући одушевљење младих својим неспоразумима са полицијом.

Ето тако последњих месеци живи прослављени певач који за све што је до сада постигао треба да захвали својој бившој супрузи и менаџеру, Југословенки Нади Овчини. Срела га је пре десет година кад је за бедан хонорар певао по клубовима и игранкама. О свом првом сусрету Овчина је касније причала: „Имитирао је Френка Синатру и Бинг Крозбија што му је веома много сметало. Ђани, без амбиција и пребијене паре, деловао је при првом сусрету као веома стидљив. Морам признати да ме је његов глас импресионирао и стога сам одлучила да се побринем за њега јер сам била сигурна да ће постати неко".

Њене прогнозе убрзо су се оствариле. Већ учешће на Сан Рему и на Канцонисими донело му је прва признања и награде. После тога све је ишло по већ устаљеном реду тако да Ђани постаје најбоље плаћени италијански певач. Чак ни филмски продуценти нису могли одолети његовом шарму: понуда за снимање филмова било је све више и он је искористио пружену шансу.

Ђани је успео захваљујући пре свега својој супрузи с којом од доласка у Француску више не живи заједно. Да ли ће то утицати на његову даљу каријеру, тек ћемо видети, али према првим корацима у Француској Ђани Назаро има великих изгледа да достигне Холидеја, Ринга, Полнарефа, Сардуа и остале певачке звезде у овој земљи.

НОВЕ ПЛОЧЕ ПРОДУКЦИЈЕ РТВ ЉУБЉАНА

RTV LJUBLJANA

STAN LAUREL I OLIVER HARDY

Плоча на којој су нашле композиције из филмова двојице популарних комичара Стенлија и Олија дуго је заузимала прво место на енглеској топ-листи. На плочи се налазе композиције »Honolulu Baby« из филма „Синови пустиње" и веома симпатична песма »The Trail oh the Lonesome Pine«

MAXINE NIGHTINGALE

Максин Нитингејл још није довољно позната домаћој публици. Ипак, плоча РТВ Љубљана са композицијом »Right Back Where We Started From« (Повратак на старо), која је дуго заузимала врх енглеске топ-листе задовољиће све оне који уз соул-музику воле да играју по диско-клубовима.

DR FEELGOOD

Први хит групе Dr Feelgood нашао се и на домаћем тржишту. Ова група свој први успех доживела је у Енглеској после издавања ЛП плоче. После ње дошао је и сингл са композицијом »Back ih the Night« (Повратак ноћи) који је публика прихватила тако да је стигао и на листу најпопуларнијих композиција.

ШЕР Cher

Популарна певачица Шер, која се некал није могла замислити без Сони Бона (Sonny Bona) с којим је чинила дуо Сони и Шер, у последње време забележила је неколико самосталних музичких успеха. Рођена 20. маја 1946. године у Ел Ентру, у Холивуду, Шер је још од малих ногу почела да се интересује за песму. Своје право име Sherylin La Piere одлучила је да промени у Шер када је 1965. године срела Сони Бона с којим је засновала један од најбољих дуета на свету. После неколико година Шер напушта Сонија и покушава као солиста. Песма „Добићу твоју љубав, девојко", постиже леп успех и отвара врата многих светских студија који после толико година желе поново да виде и чују лепу Шер, која у себи има половину индијанске крви.

ПОП ЗАНИМЉИВОСТИ

● Кћерка некад славног тамнопутог певача Нет Кинг Кола (Nat King Col), Натали (Nathalie) недавно се из Америке преселила у Француску где ће покушати да створи каријеру као певачица. Натали је већ снимила једну композицију под називом „Нераздвојни" (Inseparable) од ко је је, како сама каже, много више очекивала. Али, сваки почетак је тежак. . .

● Ван Мек Кој (Van Mc Coy), тамнопути амерички певач кога смо упамтили по изузетно популарној композицији „Хастл" (»Hustle«) за коју су многи рекли да је модерна верзија танга, добио је надимак ГОСПОДИН ТАНГО. Тако се и представљао на својој европској турнеји која је недавно завршена.

● Као што је познато, солистичком концерту Елтона Џона на стадиону Доџерс (Dodgers) у Лос Анђелесу присуствовало је 120.000 посетилаца. Овим је оборен рекорд славних Битлса постигнут још 1966. године када је на истом стадиону присуствовало више од 100.000 људи.

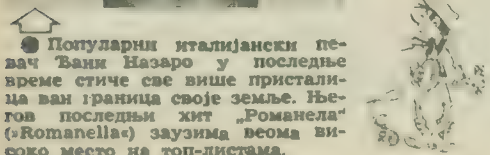

● Популарни италијански певач Ђани Назаро у последње време стиче све више присталица ван граница своје земље. Његов последњи хит „Романела" (»Romanella«) заузима веома високо место на топ-листама.

● Дадо Топић, који тренутно свира бас-гитару у енглеској групи „Фаундејшн" (Foundation), ускоро ће у Лондону за продукцију РТБ из Београда снимити свој први ЛП. У реализацији ове плоче помоћи ће му његови стари пријатељи из групе TIME: бубњар Пецо Петеј и соло-гитариста Ведран Божић, а вероватно и Корнелије-Бата Ковач.

● Даворин Поповић, солиста сарајевских Индекса који у последње време не наступају заједно, снимио је свој први самостални ЛП. Плоча се већ налази у продаји и судећи по томе како се продаје изгледа да ће постати један од бестселера домаће продукције.

ЗЛАТНА ПЛОЧА — КАДА, КОМЕ И ЗАШТО?

Неколико наших читалаца интересовало се када се и под којим условима додељују златне, односно сребрне плоче.

У свету не постоје одређене границе јер све зависи од тржишта и националних продукција. Код нас, на пример, златна плоча се додељује за продатих 100.000 малих или 25.000 великих плоча. Сребрну плочу може добити албум који се прода у тиражу од 12.500 примерака односно сингл-плоча продата у 50.000 копија. У земљама западне Европе и у Америци златну плочу добија она композиција која је остварила приход од милион долара, док се платинаста плоча додељује оним певачима и групама који су успели да продају милион примерака свог остварења.

Однедавно је код нас уведена и платинаста плоча и она је додељена ансамблу БИЈЕЛО ДУГМЕ који су у домаћој продукцији продајом својих плоча успели да оборе све рекорде. Платинаста плоча ће се убудуће додељивати свим нашим извођачима чији се албум прода у 50.000 примерака.

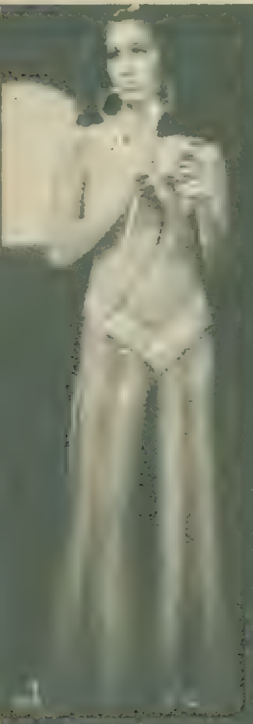

СРЂАН МАРЈАНОВИЋ

Млади нашег главног града добили су недавно једно пријатно место за састајање. Наиме, у београдском Дому омладине сваког петка ће се одржавати музичке вечери где посетиоци могу да се забављају у диско-клубу, дансинг-сали и ресторану. Идеја је потекла од београдског кантаутора Срђана Марјановића који ће са двојицом пријатеља убудуће забављати госте. Поред Срђана, који свира електричну и акустичну гитару, ту су још и басиста Миша Ранковић који је дуго наступао по Европи са групом МОНТЕНЕГРО 5 и бубњар Лука Бошковић, некада члан „Београдског шоу-ансамбла" који је за своје умеће добио диплому свршеног студента џез-академије у Берну. Први сусрет тројице београдских музичара и њихових гостију одржан је крајем прошлог месеца.

СТРАНА ТОП-ЛИСТА У ДОМАЋОЈ ПРОДУКЦИЈИ

1. WHAT CAN I DO FOR YOU — Labelle — SUZY
2. ROLLING STONES — David Essex — SUZY
3. DARLIN' — David Cassidy — ЈУГОТОН
4. GIVE A LITTLE LOVE Bay City Rollers — ЈУГОТОН
5. GOOD LIVIN' POWER — Bad Company — ЈУГОТОН
6. DELILA'S POWER — Ike and Tina Turner — PTB ЉУБЉАНА
7. ACTION — Sweet — ЈУГОТОН
8. HUSTLE — Van Mc Coy — РТБ
9. SAILLING — Rod Stewart — ЈУГОТОН
10. SAMBA PA TI — Santana — SUZY

АРГЕНТИНА

1. CORAZON CORAZON — Julie Iglesias
2. Y TE VAS — Jose Luis Perales
3. VOLVERE — Diego Vedarguer
4. ROMPAN TODO — Les Shakers
5. MELINA — Camilo Sesto
6. CUANDO QUIERAS — DONDE QUIERAS — Dyango
7. EMANUELLE — Juan Salvador
8. GENERATION — Anarchic System
9. BABY — Tigre
10. EN LA SOLEDAD DE MI DEPARTAMENTO — Luciana

ДОМАЋА ТОП-ЛИСТА — СИНГЛОВИ

1. НЕ ГЛЕДАЈ МЕ ТАКО И НЕ ЉУБИ ВИШЕ — Бијело дугме ЈУГОТОН
2. ЈА САМ ЧОВЈЕК — Мишо Ковач SUZY
3. КАД ОТКРИЈЕМ ЧОВЈЕКА У СЕБИ — Дадо Топић ПГП РТБ
4. ВАГАБУНД — Здравко Чолић ЈУГОТОН
5. ОВЕ НОЋИ ЈЕДНА ЖЕНА — Златко Пејаковић ПГП РТБ
6. НОВИ ЗВУК — YU група ЈУГОТОН
7. МАЛА ПЈЕСМА — Даворин Поповић ДИСКОТОН
8. ЛАКУ НОЋ, ДРАГА, ЛАКУ НОЋ, ДРАГИ — Тереза Кесовија и Лео Мартин ЈУГОТОН
9. КАДИЈА — Тешка индустрија ЈУГОТОН
10. ОСТАЛА СИ УВИЈЕК ИСТА — Мишо Ковач SUZY

БЕЛГИЈА

1. A LA PECHE AUX MOULES — Nestor
2. CHICAGO — Frederic Francois
3. ROMANTIQUE AVEC TOI — Alain Delorme
4. QUEL TEMPERAMENT DE FEU — Sheila
5. RYTHMO TROPICAL — Chocolat's
6. SUPER AMBIANCE — Le Grand Jojo
7. CHARLIE BROWN — Two Man Sound
8. I'M ON FIRE — 5000 Volts
9. DOLANNES MELODIE — Jean — Claude Borelly
10. DU COTE DE CHEZ SWANN — Dave

ТЕШКА ИНДУСТРИЈА

Група Габора Ленђела ТЕШКА ИНДУСТРИЈА из дана у дан стиче све више нових присталица. Добра музика и многобројне турнеје главни су разлог велике популарности. Неколико сингл-плоча, које су претходиле недавно изишлом албуму, учиниле су њихову музику доступном младима широм земље. Албум који се појавио прошлог месеца само је потврдио вредност састава и према првим проценама плоча ће вероватно достићи сребрни тираж. На албуму, који носи назив ХО-РУК, налази се седам композиција и све оне биће изведене на великој турнеји групе када ће се одржати јавне промоције.

DULE 75

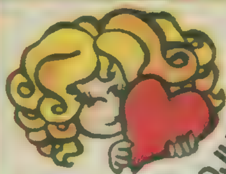

ЈАКНА за пролеће

Ускоро ће и пролеће и оно вечно: немам шта да обучем! Ако желите да будете модерно обучени, направите ову једноставну, али по изгледу необичну јакну.

Како се узимају мере види се на цртежу 2. А сад, пођимо од леђа — то је део обележен бројем 1 на цртежу 1, делови 2 су два предња дела јакне а део 3 је рукав (потребна су вам два таква дела). Дужину рукава направите према жељи (дугачак или три четвртине) а ширину рукава одредићете тако да буде приближно два пута већа од ширине узаног рукава који иначе носите.

Колико ће вам материјала бити потребно зависи од ваше висине и ширине — за особу између метар и по и метар и шездесет — довољно је један метар ширине. За сваку јакну најбоље је да узмете чојицу или тањи штоф. Затим потребно вам је још два и по метра шарене траке ширине 20 сантиметара (уместо траке можете користити и дебљу чипку која се употребљава као уметак, само је обојте бојом истом као што је и материјал). Најпре спојте предњи и задњи део јакне тако што ћете оставити неушивено на месту за рукаве и дуж рамена (црт. 3). Затим за рукав пришијте траку, а онда траку на место предвиђено за спајање рукава и јакне (црт. 4). Уместо да рамена пришијете директно, ви пришијте задњу и предњу ивицу рамена и рукава за траку (црт. 5). На крају целу јакну опшијте паспулом као што видите на цртежу 6. Као траку за паспул можете употребити сомотску или траку од неког другог тањег материјала. Јакну украсите кићанкама од вунице (црт. 7) и распоредите их како волите. На нашем цртежу доносимо два модела јакне, а ви уз мале измене и допуне можете сашити онакав какав одговара вама.

НАПРАВИТЕ САМИ

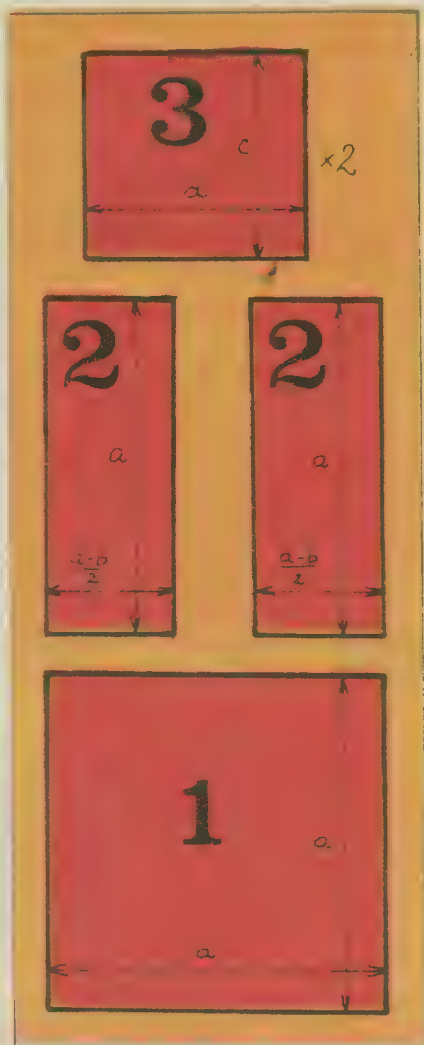

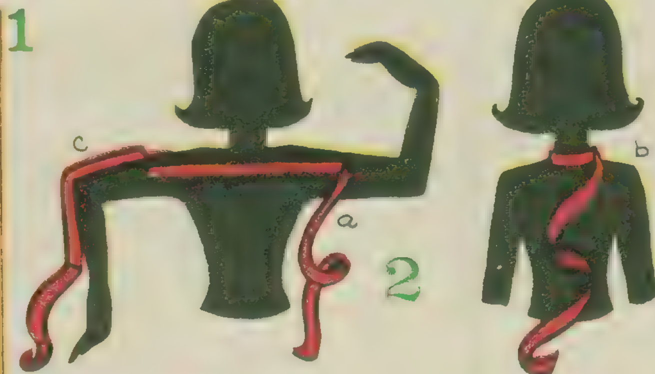

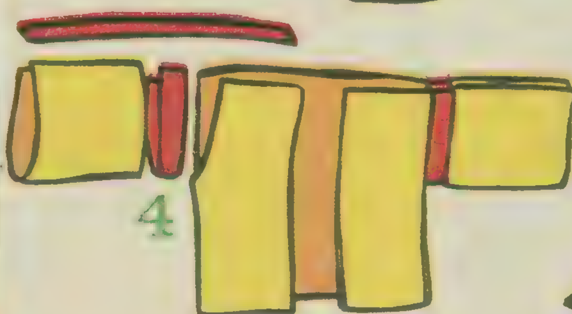

Кад је Луиђи Галвани 1789. године открићем животињског електрицитета запањио свет, Хамфри Дејви је био несташко који је ревносно бежао из школе. А кад је Алесандро Волта саградио први апарат за производњу електричне енергије, Дејви је био шегрт доброћудног апотекара у енглеском градићу Пензансу.

Двадесетак година касније Дејвијево име било је познато у читавој Енглеској. Некадашњи апотекарски помоћник задивљавао је суграђане занимљивим хемијским експериментима. Нарочиту популарност уживао је такозвани Дејвијев „весели гас" (начињен од азотсубоксида) који је људе нагонио на смех.

Хамфри Дејви је један од ретких Енглеза који је успео да пажњу доконих аристократа скрене с коњских трка и Шекспирових драма и веже је за — научна предавања!

ЕКСПЛОЗИВНИ БИСЕРИ

Тек што је навршио двадесет једну годину, Хамфри Дејви је постављен за помоћника професора хемије и директора лабораторије Краљевског института за хемију у Лондону. Његова предавања, зачињена мађионичарским експериментима са галванским ланцима, лакмусовим листићима и разнобојним гасовима постала су главна забава богатих бадаваџија.

Тако је Хамфри Дејви почео да живи троструким животом: пре подне је радио у Институту, предвече забављао лондонску публику а дуге ноћи проводио у лабораторији постављајући темеље једној новој науци — електрохемији.

ТРАГОМ ЛАВОАЗЈЕОВЕ СУМЊЕ

— Едмунде — рекао је једне вечери Дејви свом помоћнику — **споји у једно коло све могуће електричне апарате које имамо!**

Младић га је зачуђено погледао.

— Забога, Хамфри, па знаш да имамо близу две стотине апарата! Шта ће ти толико јака струја?

— Убеђен сам да се многе материје које се данас сматрају елементима могу разложити! — одлучно је рекао Дејви. — **Лавоазје је посумњао да су каустичне соли (натријумхидроксид) елементи и вероватно је у праву. На жалост, он није имао „Волтин стуб" помоћу кога би доказао своју сумњу, али га зато имамо ми! Ако произведемо довољно јаку струју, уверен сам да ћемо успети да разложимо каустичну потрошњу (калијумкарбонат).**

Неколико сати двојица људи су радили без предаха.

— Не иде! — уздахнуо је најзад Едмунд. — **Већ сатима гледамо како се вода разлаже на водоник и кисеоник, а у њој растворена поташа остаје недирнута. Зар ти није доста те гњаваже, Хамфри?**

— Ако нам вода смета, радићемо без ње! — рекао је хладно Хамфри. **Уместо воденог раствора узећемо чисту каустичну поташу! Растопи мало у платинској кашици!**

Три минута касније Дејви је кашику у којој је кључала поташа спојио с једним крајем галванског ланца, док је други спустио у течност.

Два човека су нетремице буљила у кашику.

УКЉУЧИ ЛАНАЦ!

— Струја пролази кроз растопину! — шапну узбуђено Едмунд. — **Хоће ли се поташа сада разложити?**

Каустична течност се пушила и прскала у ватреним млазевима. На месту где је жица додиривала растопину палацао је језичак нежног љубичастог пламена.

Дејвијев глас је подрхтавао од узбуђења:

— Лавоазије је био у праву, Едмонде! Каустична поташа није елемент! Овај пламен је од неке непознате материје, али од које — то тек морамо да утврдимо. На посао, младићу!

Протицали су дани безуспешних покушаја а онда изненада једног октобарског јутра 1807. године Дејвију је синула идеја.

— Зашто не бисмо покушали да пустимо струју кроз чврсту базу, Едмонде? — запитао је расположено.

У неколико првих покушаја се није предавала. Струја није кроз њу протицала. Али ни Дејви се није предавао. Чврсто је одлучио да разложи ту белу материју.

У једном часу, како то често бива у оним тренуцима кад се рађају велика открића, у генијалном мозгу хемичара зачела се једноставна али значајна идеја.

— Едмунде, — рекао је — **дај ми парче суве поташе!**

Неколико тренутака укочено је пиљио у белу грудвицу а онда је полако спустио на листић платине и нервозно узвикнуо:

— Укључи ланац, Едмунде! Поташа је повукла мало влаге из ваздуха. Сад ће морати да пропусти струју!

ИЗБРИСАНА СА СПИСКА

Жица се опустила на белу грудвицу. Галвански ланац се затворио и струја је потекла. Издуженог, белог лица Дејви је нетремице гледао како је поташа почела да се топи уз тихо шиштање.

После неколико секунди из стопине се зачу прасак. На белој платинској подлози се појавише се чисти сребрнасти бисери блештећег сјаја. Једни су, као гоњени неком чаролијом, поскакивали, прскали и распадали се, а други су тамнели на ваздуху, добијајући боју ватре.

Дејви је скакао по лабораторији као дечачић.

— Победа! — Кликтао је. **— Едмунде, победили смо! Открили нови метал!... Да га крстимо, Едмунде! Знаш, ја бих га пошто смо га добили из поташе, назвао потасијум!**

Тог октобарског дана 1807. године каустична поташа била је избрисана из списка елемената. Уместо ње, уписано је ново име — потасијум. Касније је овај алкални метал назван калијумом.

Кад је Дејви своје хемијско чудо спустио у воду оно је шиштећи јурило преко њене површине, изазивало експлозије и горело лепим љубичастим пламеном.

Деветнаестог новембра 1807. године на свечаној седници Краљевског научног друштва Хамфри Дејви је у блиставом говору објавио рођење калијума и његовог брата близанца — натријума!

Док му се кошуља натапала знојем а тело дрхтало од изнурености, велики хемичар је у стилу достојном песника описивао својства двеју лаких и врло активних метала који су шиштећи јурили по води, прогоревали лед и горели један лепим љубичастим а други жутим пламеном.

Кад је, поздрављен бурним аплаузом, сишао с говорнице, позлило му је. Четири дана касније пао је у постељу. Али, његово отпорно тело, подстицано гвозденим духом није се дало. После месец и по Дејви се поново појавио у лабораторији и бацио на нова истраживања која су у листу елемената уписала: магнезијум, калцијум, баријум и стронцијум.

Р. А.

КАТАРИНА ВЕЛИКА

ДЕС

1 **НЕПРИКЛАДНА ЗДРАВИЦА** — Рођена у срцу Европе, у ратничкој Пруској, принцеза Софија Аугуста одгојена је у духу просветитељских идеја које су тада почеле да се шире. Кад јој је било 16 година, шаљу је у Русију како би се упознала са великим војводом Петром, наследником руског трона. Требало је да се склопи политички брак између њих, али уместо да очара сина, **млада Прускиња је очарала — мајку! Царица Јелисавета желела је по сваку цену да је задржи и тако се она ипак удала за престолонаследника, примила православну веру и добила име Катарина.** Петар није много марио за жену, али млада принцеза је стрпљиво ћутала. **Децембра 1761. царица Јелисавета умире и њен син постаје цар — Петар III.** Следеће године он у свом дворцу у Петрограду приређује банкет поводом потписивања мировног уговора између Русије и Пруске. Поднапит, у једном тренутку подигао је чашу у здравље царске породице, на шта су сви присутни, осим Катарине, устали. Петар је љутито упита зашто не учествује у здравици, на шта му она леденим гласом одговори како не сматра прикладним да наздравља сама себи. Петар је назива лудом и то је значило потпун раскид међу њима.

2 **ПОЗИВ ЗА ПОМОЋ** — Петар се после овога повукао у Ораниенбаум, 30 км од Петровграда. Катарина за то време није седела скрштених руку: она је међу руским официрима већ имала оданих пријатеља који су били спремни да јој помогну. **Тако је једне јулске вечери склопила заверу са браћом Орлов, Алексејем и Григоријем.** Најпре Григориј, а за њим Катарина и Алексеј, одјахали су до гардијских барака. Григориј Орлов је припремио гардисте, тако да су Катарину дочекале већ постројене трупе. **Она их драматичним тоном позва да јој помогну: рекла им је да је цар покушао да је убије.**

3 **ГАЛОПОМ НА ПРЕСТО** — Гарда је обећала да ће је подржати и тако после 20 година историја се поновила — а Катарина показала да је била одлична „ученица“ царице Јелисавете која је на исти начин преузела власт свргнувши 1741. цара Ивана VI! **Одмах после овога Катарина је одјахала у Казанску катедралу, знајући да је свештенство огорчено на Петра III који је вређао цркву и желео да се разведе од ње.** Тако је ова енергична жена са огромним дипломатским талентом одмах добила благослов да постане царица Катарина II, а у Казану је још много војске стало на њену страну и заклело јој се на верност.

СПОТ У СУКЊИ

4 **ЖЕНА У УНИФОРМИ** — Преобучена у официра, Катарина је на челу војске од 20.000 људи одјахала у Ораниенбаум где је цар, не надајући се посети своје жене, приређивао забаву. Није му преостало друго него да препусти трон јачем... Упућен је у тамницу, у пратњи оружане страже, али његова жена „побринула" се да цар не доживи понижења сужањског живота: **у намештеном сукобу принц Федор задавио је Петра III.** Царица је заиграла на сигурну карту: док је њен муж, одгојен као Немац, презирао све што је руско, она је, као да је била рођена Рускиња, настојала да што више прослави тај народ.

5 **ПУГАЧОВ ПОДИЖЕ УСТАНАК** — Ипак, није све ишло глатко: у тамници је и даље чамио прави наследник престола Иван VI. Катарина га је посетила, а затим наредила да га убију уколико би покушао да побегне. Тамничари су схватили овај миг и ускоро се прочуло да је Иван VI убијен приликом покушаја бега. Катарина је тада несметано завладала. **Ширила је просветитељске идеје са запада, да би се касније енергично разрачунавала са руским просветитељима, померала границе Русије на рачун Пољске и Турске ...** У августу 1773. нови облаци надвили су се над њом: један донски козак, Пугачов, подиже устанак ...

6 **ПОНОВО — ПЕТАР III!** — Сви обесправљени и подјармљени слојеви, сељаци и кметови Урала, Поволжја и дела Сибира, на чијем је израбљивању почивала империјалистичка политика Катарине Велике, стали су уз Пугачова који је био веома способан организатор и војник тако да је убрзо постигао велики успех. Придружили су му се и радници московских мануфактура који су живели веома тешким животом и **Пугачов се, опијен успехом, прогласио царем — Петром III.** Али, устанак је 1775, ипак угушен, а Пугачов ухваћен. **Катарина је наредила да га у кавезу спроведу у Москву, где му је одрубљена глава!**

7 **АМБИЦИОЗНА И УЧЕНА** — Катарина је знала да би и најмања слабост с њене стране могла озбиљно да јој науди и зато је свако оштро казнила Пугачова: била је то свима застрашујућа опомена. Она је, пре свега, била смињена пошто је увек давала предност Русима у односу на странце. Ипак, волела је француску културу и одржавала везе с енциклопедистима, нарочито с Волтером и Дидроом. **Много је читала, а да би све постигла устајала је у 5 сати сваког јутра и често радила и по 15 часова дневно. Умрла је изненада, 17. новембра 1796. после пуних 34 године проведених на престолу Русије.**

СА ОЦА НА СИНА

Многи су тако радили: заложили би будуће плате синова, па чак и још нерођених унука.

Керин то никако није могао да схвати. Самоубиство Фреда Милера га се није тицало, једва су се и познавали, па ипак већ недељу дана није престајао да мисли на то. Питао се зашто се убио тај дебели, доброћудни човек. Милер је имао све разлоге да живи: жена, деца, добар посао... И сав онај чудесни луксуз који савремена цивилизација може да пружи. Зашто је онда то учинио?

— Добар дан, драги — дочекала га је жена кад је ушао у трпезарију.

— Добар дан, душо. Добар дан, Били.

Син је нешто промумлао уместо одговора.

Керин је притиснуо дугме за доручак, који му је одмах припремио и послужио нови сервокувр, производ компаније Авињон Електрик, или краће АЕ.

Оно нејасно осећање нелагодности никако га није напуштало. Тога јутра је желео да буде у пуној форми, јер ће му у посету доћи представник компаније АЕ. То је био важан дан.

Били је узео своју торбу и без поздрава отишао у школу. Мало касније пошла је и жена, у куповину.

Имао је још пола сата до доласка представника АЕ. Таман довољно да се истушира.

Како без луксуза

Купатило је било право чудо блиставе пластике и, као увек, Керин је осетио како га преплављује задовољство. Бацио је одело и рубље у машину за прање и пеглање АЕ, подесио туш на „релакс", а воду на температуру тела плус 5. Какво уживање! Одмах потом препустио се сервомасеру и сервосушиоцу АЕ.

— Дивно — мрмљао је, осећајући како му се опуштају сви мишићи. Ова машина га је стајала 330 долара, заједно са аутоматским бријачем, који је управо у том тренутку почео нежно да му прелази преко лица. Овај издатак се заиста исплатио. Најзад, какав би смисао имао живот без луксуза?

Кад је изишао из купатила осећао се као препорођен, али наједном је опет почео да мисли на Фреда Милера. „До ђавола, шта ли то значи? Да ли имам неку скривену бригу, која се испољава на овај начин?" Колико је могао да се сети, све је било у реду. Па ипак...

— Да ли сам нешто заборавио? — рекао је наглас.

— Представник АЕ биће овде за десет минута — чуо се глас сервомеморије из зида.

— Знам то. Има ли још нешто?

Сервомеморија је стала да набраја све оне ситнице које је требало обавити тога дана, као што је заливање травњака, контролисање млазног аутомобила итд.

— У реду, у реду — рекао је и препустио се сервогардероберу АЕ, који му је спретно навукао свеже рубље и одело, пошто га је, као лаким облаком, обавио најфинијим мушким парфемом. Затим је отишао у дневну собу, пролазећи између сервомеханизама поређаних дуж зидова.

— Престани да се бринеш, хипохондре! — рекао је себи.

Са врата се чула најава:

— Господин Патис из АЕ!

— Нека уђе — рекао је Керин, и врата су се отворила.

Г. Патис је био висок, достојанствен човек у оделу класичног кроја. Око углова очију ширила му се мрежа ситних бора, као код људи који се често смеју.

— Желим вам добар дан! — узвикнуо је и чврсто стегао Керинову руку. — Имате леп стан. Да будем прецизан, рећи ћу да је ово најрационалнији ентеријер у читавој зони.

Све је савршено

Керин је осетио како га понос просто гуши. Све куће у овој зони биле су потпуно једнаке; ентеријер је био оно у чему се човек могао разликовати од других.

— Да ли све функционише како треба? — питао је Патис.

— О, да. Апарати АЕ су заиста савршени.

— Грамофон је у реду? Мења плоче сваких седамнаест часова?

— Свакако — одговорио је Керин, мада га још није ниједном укључио.

— А солидовизор? Задовољни сте програмом?

— Пријем је апсолутно савршен.

— Кухиња? Сервокувар функционише?

— Фантастично!

Г. Патис се интересовао за аутомобил, за подземни базен и за стотине других ствари које је Керин купио код АЕ.

— Све је савршено — уверавао га је Керин, мада више од пола ових уређаја није био још ни распаковао.

— Веома сам задовољан — рекао је г. Патис. — Ви не можете ни замислити какве напоре чинимо да задовољимо муштерије.

— Да ли је и Фред Милер био ваша муштерија? — упитао је наједном Керин.

— Милер? Онај што се убио? — Преко Патисовог лица прешла је лака сенка. — Да, био је. Запрепастио сам се, драги господине, кад сам то чуо. Само пре месец дана купио је последњи модел нашег аутомобила. Био је срећан као дете када је сео у њега. И да тако нешто учини! Наравно, аутомобил је у извесној мери повећао његова дуговања, али зар је то важно? Имао је сав луксуз који је савремена техника у стању да пружи. И уместо да ужива у свему томе, обесио се!

— Обесио?

— Да. Мора да је изненада полудео.

Уобичајени осмех вратио се на Патисово лице.

— Не говоримо више о томе... Ево и вашег рачуна. Дугујете нам још 203.000 долара и 29 центи. Је ли тако?

— Тачно — потврдио је Керин, бацивши поглед на своје хартије.

Чему оклевање?

— А сада, господине Керине, ви свакако знате да за свога живота не можете отплатити цео дуг, зар не?

— Да, познато ми је.

Имао је само 39 година и, захваљујући достигнућима науке, остајало му је бар још стотину. Па ипак, са својом платом од 3000 до-

лара годишње заиста не би могао да до краја отплати дуг и да истовремено издржава породицу.

— Наравно, ми нећемо да вас лишимо ниједног неопходног предмета, а да и не говоримо о сензационалним уређајима који ће се ускоро појавити.

Керин је климао главом. Желео је да има те нове уређаје, наравно.

— Зашто онда не бисмо сачинили уобичајени уговор? — рекао је г. Патис. — Ако ви заложите будућу зараду вешег сина у току првих тридесет година његовог радног века, одмах ћемо вам отворити нов кредит. Довољно је да потпишете овде, г. Керине.

— Па... — Керин је још био неодлучан. — Не бих желео да дечаку већ на првом кораку...

— Али, драги господине, све ове ствари припадају и њему. Он живи овде, зар не? Ужива у луксузу, у чудима науке.

— Да, али...

— Чему оклевање? Ово није дуг, него инвестиција.

— То је тачно, али... не знам да ли могу ићи тако далеко.

— Далеко? — Г. Патис је прснуо у звонак смех. — Па то сви раде, забога! Знате г. Мелона? Он је задужио и плате својих унука.

Керин је почињао да попушта.

— А после ваше смрти, све ће припасти њему!

„То је тачно", помислио је Керин. „Били ће наследити све ове чудесне машине. А у питању је само тридесет година живота. Остаје му још доста".

Узео је перо и потписао.

— Одлично — рекао је г. Патис. — Него, имате ли већ нашу сервогувернанту?

Не, није је имао. Патис му је објаснио да је сервогувернанта нешто ново. Она је сама контролисала уређаје за чишћење и све кухињске апарате, тако да човек није морао ни прст да испружи.

— Уместо да по цео дан трчите и притискујете дугмад, захваљујући сервогувернанти имаћете да притиснете само једно. Заиста, велико достигнуће!

Цена је била само 535 долара, које је Керин ставио на рачун свога сина. „Само једно дугме", помислио је. „Огромна уштеда времена".

Хоћу на Марс

Кад је Патис отишао, Керин је упалио солидовизор. Окретао је дугме тражећи програме, али ниједан му се није допао.

— Здраво, драги! — Повратак његове жене га је разбудио. — Погледај!

Била је купила собну хаљину АЕ. Керин је био пријатно изненађен што је потрошила тако мало.

— Дивна је — рекао је искрено и добио пољубац као награду.

— Идем да поручим ручак — рекла је жена и отишла у кухињу. Керин се осмехнуо, помисливши да ће ускоро то моћи да чини не померајући се из фотеље у дивној соби.

— Здраво тата — чуо је глас свога сина, који је нечујно ушао.

— Здраво, сине. Шта, нешто си забринут?

Били је сео и наслонио главу на руке.

— Тата — рекао је — могу ли постати васионски пилот? Желео бих да идем на Марс.

— Охо! Зашто на Марс, ту стару планету без ваздуха.

— Има ваздуха — остао је упоран или. — Хоћу на Марс. Недопада ми се овде.

— Шта? Да ли ти нешто недостаје? Шта би још хтео?

— Ништа.

— Слушај, Били. У твојим годинама и ја сам хтео да идем на Марс.

— Зашто ниси?

— Зато што сам одрастао и видео да има важнијих ствари. Прво сам морао да отплатим дугове које ми је отац оставио, затим сам срео твоју мајку... и пожелео да заснујем породицу. Тако ће бити и с тобом. Отплатићеш дугове, оженићеш се...

— Зар ја имам дугове?

Керин му је то пажљиво објаснио. Испричао му је шта једна породица треба да има да би живела цивилизовано и колико све то стаје.

Билијево ћутање као да је изражавало протест.

— Слушај, дечаче! — праснуо је Керин. — Ти учиш историју у школи и сигурно знаш како се раније живело. Људи су се знојили на пословима које сада обављају машине. Ти си имао срећу да се родиш у овом времену чудесног напретка науке. Нуди ти се све што желиш... довољно је само да притиснеш дугме... Шта мислиш? — упитао је блажим гласом.

— Мислим како да одем на Марс, упркос дуговима... Можда бих могао да побегнем неком ракетом.

— Могао би, али ти то нећеш учинити — рекао је одлучно Керин. — Остаћеш овде и оженићеш се кад за то дође време.

— Свакако, тата, — неочекивано се сложио Били. — Не желим да идем на Марс. Само сам се шалио.

Дугме... светлост...

После вечере, Керин је кренуо на посао. Овога месеца је радио у ноћној смени. Паркирао је свој млазни аутомобил иза фабрике и ушао у велику халу у којој су машине жામориле. Упутио се према свом радном месту, крај монтажне траке са аутоматима за прање.

— Све у реду? — питао је колегу чија се смена завршавала.

— Наравно. Машине раде као сат.

Керин је заузео његово место. Аутомати за прање су дефиловали испред њега. Он би притиснуо контролно дугме и зелена светлост би показала да је све исправно. Увек је било тако. У току осам часова још никда се није десило да засија жута сијалица, знак да постоји неки недостатак.

Док је притискивао дугме, Керин је размишљао о свом сину. Рекао је да се шалио, али он је знао да није. Били је био бунтовна природа. Ако ико буде отишао на Марс, он ће. Упркос дуговима.

Дугме... светлост... дугме...

Опет је стао да мисли на Фреда Милера. Шта ли га је само навело на тај корак?

Керин је имао осам сати пред собом. Осам сати притискивања дугмета и гледања у зелену светлост.

Дугме... светлост... дугме.

„Зар ћу целог живота само притискивати ово проклето дугме?", запитао се.

Тргнуо се. Ово је било први пут да му је таква мисао прошла кроз главу. Глупости! Треба да је срећан што обавља овако лако посао. Некад су се људи знојили.

Па ипак, та мисао му се стално враћала. Дугме... светлост... дугме... Докле тако?

Да ли се и Фред Милер некад ово запитао?

Ко зна зашто, био је сигуран да јесте.

укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) Марва, 6) горко алкохолно пиће, 11) предујам, аванс, 13) лична заменица, 14) историјско место у Малој Азији, 15) несрећа, 16) насртаји, 19) страно мушко име, 20) велики ножеви, 21) англосаксонска мера за површину, 23) самогласник и сугласник, 24) држава у Африци, 25) град у Турској, 26) народ у Африци, 27) животиња из породице куна, 28) лечилиште код Херцег-Новог, 30) припадник номадског народа, 31) ауто-ознака за Макарску, 32) стара мера за тежину, 33) покрајина у Грчкој, 34) дршка на виолини, 35) нота солмизације, 36) место у Словенији, 37) угао, 38) ознака на аутомобилима из Шибеника, 39) река у СССР, 40) држава у Африци, 42) домаћа животиња, 43) огранак корена код биљке, 44) место у Србији, 46) животињска стопала, 47) иницијали нашег приповедача („Бакоња фра Брне"), 48) уложен напор, 49) света гора у Грчкој, 50) јапански стонотенисер, 51) фотографија, 53) сеоско подручје, 54) истурени део копна у море, 56) непозната у математици, 57) град у Турској, 59) Одисејева постојбина, 60) део коњске опреме.

УСПРАВНО:

1) Израз у математици (мн.), 2) наш позоришни и филмски глумац (Љуба), 3) поново, 4) врста коњског хода, 5) мера за површину, 6) далматинско женско име, 7) борац с биковима, 9) јапанска мера за дужину, 10) град у Чехословачкој, 12) летопис, 13) узвик тореадора, 17) марка аутомобила, 18) митски летач, 20) боја у картама, 22) немачки предлог, 24) товарна животиња, 25) припадник номадског народа, 26) мајка једног од родитеља, 27) вунена тканина, 29) напи, 30) позив, 31) подмићивање, 33) полет, 34) острвска земља на Карибима, 36) блиски рођак, 37) тврђава (турц.), 38) део школског прибора (мн.), 39) уводни напис у штампи, 40) минерал беле боје, 41) тежак, 42) дело, производ (лат.), 43) бодља, 45) злато (фран.), 46) упитна заменица, 47) времешна, 49) ауто-мото савез (скр.), 50) прастановник Италије, 52) летовалиште на Кварнеру, 53) погодбени везник, 55) два иста сугласника, 58) ногометни клуб (скр.).

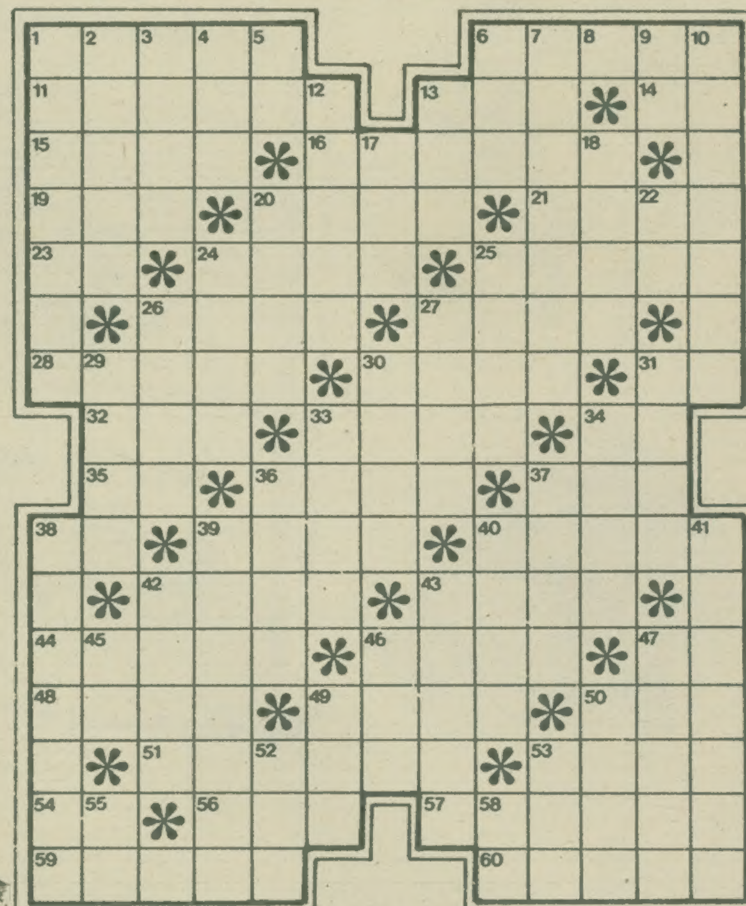

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) „БЕЛА ЖЕНА", 8) Ртањ, 9) пол, 10) Ант, т, 12) РК, 13) На, 14) чесма, к 16) писта, 17) ом, 19) Ото, у, 21) дама, 24) рондо, 26) оч, 27) уво, 28) Самоа, 29) име, 30) хи, 31) редар, 32) Отон, 33) ломити 34) ам, 36) ари, 37) Ин, 38) теча, 40) Еским, в, 42) Тереза, 44) ка, на, 45) ат, р, 47) вокал, 49) Ач, 50) део, 52) мит, 53) рад, а, 55) Андрић, 56) радник.

издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКА" Вукоје Булатовић.
Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника" Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 220.00 дин. полугодишња 110.00 дин. тромесечно 55.00 дин. Претплата за иностранство: годишња 440.000 дин. полугодишња 220.00 дин. тромесечно 110.00 дин. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: ДМ 64.—. Долар 25.—. Фф. 110.—. Шфр. 66.—. Шкр. 108.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет

О МЛАДИМА У НОБ ЗА МЛАДЕ О НОБ

Књига ПРИЧЕ ИЗ НОБ представља збирку најлепших кратких прича за младе са тематиком из народноослободилачке борбе. Аутори су, између осталих, Мира Алечковић, Франце Бевк, Десанка Максимовић, Тоне Селишкар, Бранко Ћопић. Збирку су припремили уредници пет издавачких кућа. Ове приче са пуно топлине пружају младом читаоцу слику о једном херојском времену, о људима који су чиста срца понети идеалом слободе постављали темеље срећнијег и безбрижнијег живота у социјалистичком друштву.

Илустровање књиге поверено је групи од десет сликара из Београда, Загреба, Љубљане и Скопља који су дали изузетна ликовна решења за поједине приче, а то доприноси формирању укуса младих читалаца.

Књига је штампана ћирилицом у тврдом повезу са вишебојним корицама. Цена књиге је 80.— динара.

Књига се може купити за готово и на отплату. КУПЦИ ЗА ГОТОВО ДОБИЈАЈУ КЊИГУ ЗА СВЕГА 60.— НД.

Купци на отплату врше уплату у две месечне рате по 40.— НД.

ПОРУЏБЕНИЦА

ИП „ВУК КАРАЏИЋ", 11000 Београд, Краљевића Марка 9

Овим неопозиво купујем књигу ПРИЧЕ ИЗ НОБ, по цени од 80.— динара.

ЗА ГОТОВО — ПОУЗЕЋЕМ по повлашћеној цени од 60.— динара (плаћање поштару приликом пријема књига).

НА ОТПЛАТУ — по цени од 80.— динара у две месечне рате по 40.— динара.

Име и презиме ______________________

Место и поштански број ______________________

Улица и број ______________________

Радна организација ______________________

Овера о запослењу. Купац

____

(печат и потпис овлашћеног лица) (потпис и бр. л. к.)

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

ОНИ СУ ПОКРЕНУЛИ ЗАБАВНИК

Реци ми ко је и кад дошао на идеју да се покрене Забавник

Славко Хаински,
Загреб

Познати новинари предратне „Политике" Душан Тимотијевић и Мирослав Стевановић (који је био и први главни и одговорни уредник Забавника) дошли су на идеју да, по угледу на неке француске часописе, покрену и код нас један лист

за старе и младе у коме би се могле наћи разне занимљивости. Први број, који је као и данас носио име „Политикин забавник", изишао је 28. фебруара 1939. године и излазио је два пута недељно (уторак и петак) по цени од један динар.

За време рата Забавник није излазио а поново је покренут 5. јануара 1952. године.

ПРЕ ПАРИСКЕ КОМУНЕ

Да ли је и прије Париске комуне постојала организација Савеза комуниста?

Татјана Павловић,
Сарајево

Велики револуционари и идеолози пролетерског покрета Карл Маркс (1818—1883) и Фридрих Енгелс (1820—1895) основали су 1847. године у Лондону прву револуционарну организацију — Савез комуниста, дакле 24 године пре Париске комуне. Вероватно знаш да је Париска комуна, прва пролетерска револуција у историји трајала 72 дана, од 19. марта до 28. маја 1871.

КРИВ ЈЕ БРОЈ »ПИ«

Желео бих да сазнам нешто више о квадратури круга.

Љубиша Петронијевић,
Београд

Један од три класична грчка математичка проблема је трансформисање круга у квадрат једнаке површине да би се израчунала површина круга, и то само помоћу лењира и шестара.

Многи математичари су вековима упорно покушавали да реше овај проблем све док 1889. године Немац Фердинанд Линеман није до-

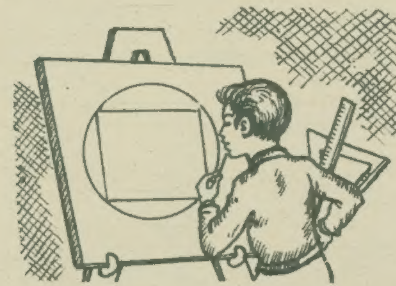

казао да је Лудолфов број „пи", трансцендентан, односно да се не може изразити алгебарски. Из овог произлази да се проблем квадратуре круга не може да реши само помоћу лењира и шестара јер се у конструкцији дужине садржи мерни број „пи".

Данас кад се говори о квадратури круга обично се мисли на нешто нерешиво.

БЛАГО НАШЕ ОБАЛЕ

Познато је да је наша обала веома разуђена и да има много острва и залива. Занима ме колико тачно код нас има острва.

Борис Павловић,
Београд

На нашој обали Јадранског мора од Анкарана до ушћа Бојане у море има укупно 66 насељених острва, 659 ненасељених, 426 гребена над морем и 89 која су у истој равни с површином мора. То је једна од најразуђенијих обала на свету.

ТРАВА НА ОСТРВУ ЕСКИМА

Занима ме да ли на Гренланду има површина без леда?

Саша Милојковић,
Обреновац

Са површином од 2,176.000 км² Гренланд је највеће острво на свету. Године 1954. Данска га је про-

гласила својом територијом. Становништво Гренланда претежно чине Ескими.

Мада је највећи део острва вечито под ледом на површини од 342.000 км² леда нема и ту су лети зелени травњаци.

ЕВРОПСКИ БИЗОНИ

Интересује ме да ли бизона има и у Европи.

Мате Прељ,
Ровињ

У Бјеловјешним шумама, у Пољској, живе бизони у Европи који се разликују од северноамеричких. Европски бизони називају се и жубри, по трави жубровки која је раширена у области где живе. Жубри су под заштитом закона јер их има веома мало.

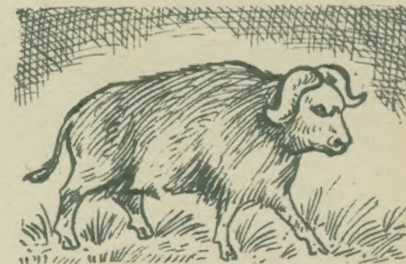

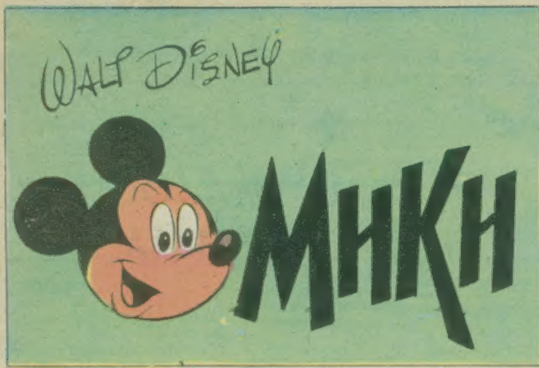
WALT DISNEY
МИКИ

ШТО СИ СЕ ТАКО ОБУК'О, ЧИКА ШИЉО?

ПА... ТАКО СЕ ОБЛАЧЕ УМЕТНИЦИ...

ИДЕМ ДА СЛИКАМ ЈЕДАН ЖИВОПИСАН АМБАР НА ЂОКИНОМ ИМАЊУ!

МИЋО, ГДЕ ЈЕ ШИЉА?
БАЦИО СЕ НА УМЕТНОСТ! СЛИКА НЕШТО КОД ЂОКЕ!

КАЖЕ ДА СУ СЕОСКИ ПЕЈЗАЖИ НА ВЕЛИКОЈ ЦЕНИ!

ПРОШЕТАЋУ СЕ ДО ТАМО... ДА ВИДИМ КАКО СЛИКА!

ЕНО МУ ШТАФЕЛАЈА... АЛ' ГДЕ ЈЕ ШИЉА?

ОВДЕ САМ, МИНИ!

ЂОКА МЕ УБЕДИО ДА ЋУ...

...ВИШЕ ЗАРАДИТИ АКО МУ ОКРЕЧИМ АМБАР!

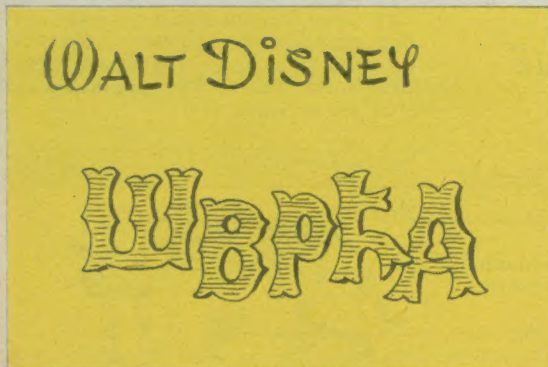
WALT DISNEY
ШВРЋА

ЈЕДНОГ ДАНА ШВРЋА ЈЕ ВИДЕО НОВОГ ПСА...
ЦИНГР
ЦИНГРР
ПАРКИРАЊЕ

ДОБРО ЈУТРО! АКО НИЈЕ НЕУЧТИВО ПИТАТИ, КАКВА СТЕ ВИ ВРСТА ПСА?
ДАЛМАТИНАЦ... АЛ' БОЉЕ ПОЗНАТ КАО ВАТРОГАСНИ ПАС!

ТО ЈЕ МОЈА КУЋА!
ИИИ! И ЈА БИ' ВОЛ'О ДА БУДЕМ ВАТРОГАСАЦ!

ХОЋЕШ ДА ЈЕ РАЗГЛЕДАШ?
ОХ! БАШ ВАМ ХВАЛА!

ЕТО, ТУ ЈА СПАВАМ! А ОВО ЈЕ...
ЦИНГР РРР!

...УЗБУНА!

СТРМЕКНУ СЕ У РУПУ!

ИДЕМ И ЈА!

ОХ!

ХЕЈ! ЧЕКАЈТЕ МЕ!